

TROBLA

GLASILO OBČINE VELIKE LAŠČE

Datum izida: 30. maj 2018

Kazalo:

Urednikova stran	3
Županova stran	4
Občinske strani	4
Iz 22. seje občinskega sveta	5
Zaključni račun proračuna Občine Vel. Lašče za leto 2017	6
Občini Velike Lašče Certifikat ISSO Zlati kamen 2018	8
Zdravje v Občini Velike Lašče za leto 2017	9
Investicije na komunalnem področju	10
Poskrbimo za vegetacijo ob glavnih cetah	11
Kam z odpadno folijo iz kmetijske dejavnosti	12
Šola in vrtec	12
V skupni miške raziskovali elektriko	16
Ohranjanje kulturne dediščine	17
Hočem, zmorem, tečem.	18
Ajda Kokovnik osvojila 3. mesto v krosu	20
Med dvema ognjema in Tee ball finalna prireditev.	21
Glasbena šola	22
Dnevi odprtih vrat v Glasbeni šoli Ribnica in Velikih Laščah	22
Mednarodno tekmovanje pihalnih orkestrrov v Požarevcu	24
Kultura	26
Najdihojca, 19. festival otroškega gledališča.	26
Kulturni bazar 2018	28
Razstava likovne skupine UTŽO Velike Lašče.	29
Razstava akademskega slikarja Zlata Rudolfa na Trubarjevi domačiji.	30
Knjižnica	32
Knjižnica Frana Levstika v letu 2017	32
Branju prijazna občina	33
Novosti na naših policah	34
Krvava Peč v letu kulturne dediščine	35

Iz velikolaškega okraja	36
O kresu in kresnicah	36
Naša dediščina	27
O izvoru imen nekaterih krajev	37
Priprave na svetovni molitveni dan 2019.	38
Društva	39
Uspešen blagoslov za uspešno sezono	39
Kaj smo delali upokojenci v drugem tromesečju	40
Letni zbor OZVVS Velike Lašče	41
Slikarska razstava Prav tiho prišla je pomlad	42
Zdenka Škrabec prejela vse možne točke za šunko v testu.	43
Smrečje 2018	44
Mlaj za prvi maj	45
Praznovanje pomladi na Gradežu	46
Prikaz obrezovanja sadnih dreves	47
Pomladni utrinki skavtskega dogajanja.	48
Ribniški pasijon: Bodite pogumni	49
Strokovna ekskurzija Društva za ohranjanje dediščine	50
Šport	50
Drugi Primožev memorial v dvoranskem nogometu	52
Sedmi veteranski turnir v malem nogometu.	53
Občinsko prvenstvo v badmintonu	54
Občinsko prvenstvo v namiznem tenisu	54
Uspešni laški plavalci	55
Pisma bralcev	56
Volitve v državni zbor	57
Razvedrilo	61
Oglasi	62
Zahvale	65

Letnik 24, številka 3, 30. maj 2018. Izhaja sedemkrat letno, gospodinjstva v občini prejmejo glasilo brezplačno. **Naklada:** 1.590 izvodov. **Izdajatelj:** Občina Velike Lašče.

Odgovorni urednik: Gorazd Milavec. **Uredniški odbor:** Dragica Heric, Andrej Vidmar, Mojca Šilc, Angelca Petrič. **Lektoriranje:** Ema Sevšek. **Prelom:** Luart, d. o. o. **Tisk:** Luart, d. o. o.

Naslov uredništva: Trobla, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče.

Tel.: 01 781 03 70, E-pošta: trobla@velike-lasce.si.

Prispevke za Troblo lahko oddate tudi v nabiralnik, ki se nahaja v hodniku pritličja občinske stavbe.

TROBLA

glasilo
Občine Velike Lašče

ISSN 2536-4022

**Naslednja Trobla izide 4. julija 2018,
prispevke je potrebno oddati do 20. junija 2018.**

Fotografija na naslovnici: Peter Centa

TRESLA SE JE GORA, RODILA SE JE MIŠ

Ni dolgo tega, ko sem na srečanju svoje širše družine, ob praznovanju 10. rojstnega dne hčere, spregovoril o današnjem položaju v družbi. Dotaknil sem se tako naših služb, hobijev, družine in sploh našega življenja. Bistvena vsebina pogovora je bila, da se vsem vplivom družbe na nas ne moremo izogniti. Ravno nasprotno pa lahko znotraj vseh vplivov ohranimo samega sebe. Načela, ki jih spoštujemo, ali dejanj, ki se jih udeležujemo, nas označujejo in govorijo o nas.

Do nedelje, ko bodo na vrsti volitve, bomo še in smo bili priča novim-starim obljubam, razkrivanju nečednih poslov, obtoževanj ... Vseposvoda je polno oglaševanj in skoraj ni medija, ki ne bi organiziral kakšno razpravo ali govoril o volitvah.

Volk menja dlako, kožuha pa nikoli, bi lahko rekli. Se bo tokrat kaj spremenilo ali bo drugače? Bomo glasovali za stare stranke, ki še niso uspele pokazati vsega, glasovali za zgodovinske nedokončane zgodbe (ki bi seveda morale biti že rešene), popravo krivic (ki jih ne bi smelo biti), za begunce (ki ne bi smeli postati) ali za rešitev gospodarstva in reševanje natalitete? Upam, da bomo glasovali pravilno, da bomo glasove zaupali stranki, ki vidi boljši jutri.

Rad povem kakšno zgodbo, ki nam je v razmislek, ker zgodba včasih pove bolje.

V pragozd se je iz ujetništva pri ljudeh vrnila stara sova. Vsem v gozdu je pripovedovala o navadah ljudeh. Pravila je, da v mestih umetnike ocenjujejo na tekmovanjih, da bi ugotovili, kdo je najboljši. Zamisel, da bi posnemali človeške navade, je združila živali tako, da so organizirale pevsko tekmovanje.

Določile so, da bodo lahko vsi udeleženci lahko skrivaj glasovali in sami izbrali najboljšega. In tako je tudi bilo. Vse živali, vključno s človekom, so stopile na oder in tam zapele ter požele bolj ali manj glasen odziv poslušalcev. Nato so vse svojo odločitev zapisale na svoj košček papirja, ga prepognile in oddale v veliko skrinjo, ki jo je nadzorovala sova.

V stilu tega transparentnega volilnega dejanja, praznika splošnega tajnega glasovanja ter vzornih demokratičnih volitev (kot je sova slišala, da v mestu govorijo politiki) je sova oznanila: »Dragi bratje, prvi glas za našega prijatelja osla!«

Nastala je tišina, ki jo je pretrgalo nekaj posameznih plašnih ploskov.

»Drugi glas: osel!«

Vsesplošna zmeda.

»Tretji glas: osel!«

Tekmovalci so bili presenečeni. Začeli so se spogledovati, nato pa so njihovi pogledi postali obtožujoči in nazadnje, ko je bilo glasov za osla vse več, osramočeni in polni krivde. Vsi so namreč vedeli, da je bilo oslovsko riganje od vseh glasov najgrše. Toda kljub temu so glasovali skoraj vsi zanj.

Sova je po razglasitvi osla za najlepši glas pragozda razložila, kaj se je zgodilo. Vsak tekmovalec je sebe imel za nespornega zmagovalca, zato je glasoval za najslabšega, tistega, ki zanj ni pomenil nobene konkurence. Odločitev je bila skoraj soglasna, le dva tekmovalca nista izbrala osla: sam osel, ki ni imel ničesar izgubiti in je odkrito glasoval za škranjca, ter človek, ki je (kako tudi ne) glasoval za samega sebe.

Bomo šli z dežja pod kap? Bomo v upanju po boljšem, pravičnem svetu ponovno sprejeli kompromis strank zaradi njihovega preživetja ali vladanja? Se bomo pogovarjali v stilu *Bolje vrabec v roki kot golob na strehi*? Bo tako, kot v pregovoru *Tresla se je gora, rodila pa miš*?

V tem trenutku, ko berete moj uvodnik, ne vem, kdo bo tokrat zmagal. Upam, da za našo Slovenijo, družine, gospodarstvo, pravno državo, medčloveške odnose stranka, ki bo to znala zapolniti. Prav pa je tudi, da tisti, ki bomo odšli na volišča, tej novi stranki ali koaliciji dovolimo in pomagamo uresničiti program za vsaj štiriletni mandat.

Beseda demokracija je nastala iz grške besede demokratio (sestavljena iz besed demos – ljudstvo in kratein – vladati). Demokracija naj bi veljala za najvišji način komuniciranja in posledično s tem ustvarjanja sveta na temeljih sporazumevanja in iskanja čim večjega dialoga med ljudmi. Zasnovana na podlagi iskanja medsebojnih kompromisov ter sprejemanje dobrih odločitev, ki vplivajo na naše življenje. V takratnem grškem času so bili izvoljenci ljudje, ki so največ vedeli, bili v svojih odločitvah modri in imeli vizijo. Pomembna v tistem času je bila tudi ureditev odstranjevanja politika, ki je moteč za določeno število prebivalcev (ostrakizem). Pregovor *Iste vrste ptiči skupaj letijo* verjetno izhaja bolj iz današnjih časov.

Naj naša družba spozna (tako kot lahko mi tudi iz vseh pregovorov, ki sem jih omenil in ki prihajajo iz ust starih ljudi – modrecev, kar nam naj bi moralo nekaj pomeniti), da za ljudi, ki so polni sebe, ki ne vidijo čez lastni nos, ki se sami zdijo tako čudoviti, da ne pomislijo, da ne bi dobili tistega, česar si želijo, da ta neumnost, ničevost in omejenost vodi v ubožstvo odnosov in razkol vrednot, ki nas naj bi bogatile in veselile. Je morda že čas, da se zgledujemo po novem pregovoru *Tresla se je gora, rodil se je človek*?

Vaš urednik Gorazd Milavec

DRAGE OBČANKE, SPOŠTOVANI OBČANI

Pred nami je občinski praznik. Tudi v letošnjem letu imamo v planu izvesti kar nekaj investicij in drugih aktivnosti. O njih vas bomo sproti seznanjali v naslednjih številkah Troble.

Občinski svet je na svoji aprilski seji sprejel zaključni račun občine za leto 2017. Želim vam na kratko opisati poslovanje občine v preteklem letu.

PODROČJE FINANC za leto 2017 (na dan 31. 12. 2017)

– prenos iz leta 2016:	284.980 EUR
– realizirani prihodki v 2017:	3.955.998 EUR
– realizirani odhodki v 2017:	3.545.548 EUR
– odplačilo dolga v 2017:	172.895 EUR
– obveznosti iz naslova DDV:	2.605 EUR
– prenos v leto 2018:	519.930 EUR

Zadolženost občine na dan 31. 12. 2017 je znašala 632.449 EUR (kar zneso približno 147 EUR/občana).

Naj naštujem nekaj izvedenih investicije v letu 2017, glede na realizirane odhodke po področjih:

PODROČJE KOMUNALE IN UREJANJA OKOLJA

Ceste: asfaltiranje ceste Laze–Podhojni hrib, v Medvedjek, po Rašici, sanacije poškodovanih cest v večjem obsegu po celotni občini, preureditev centra na Turjaku, razširitev šolske ulice v Vel. Laščah, odmere nekaterih cestišč in njihov odkup.

Pločniki: izgradnja opornega zidu in pločnika na Rašici.

Vodovodi: obnova vodohrana Ulaka, sanacija vodovodnega sistema (Vel. Lašče, Vel. Slevica, Strleti, Kališče, Hlebče, Uzmani, Boštetje, Bane, Podulaka), obnova hidrantnega omrežja, zamenjava nedelujočih hidrantov.

Kanalizacija: ureditev fekalne in meteorne kanalizacije po centru Rašice, 14 subvencij v letu 2017 v znesku več kot 16.600 EUR.

Javna razsvetljava: postavitve 14 novih luči v Velikih in Malih Laščah, na Rašici, na Vel. Slevici, v Ščurkih, sanacija nekaterih starih luči.

Ekološki otoki: izgradnja nadstreškov v Robu in na Vel. Osolniku. Notranje zadeve in varnost: v projektu: »Skupaj umirjamo promet« je bil v Velikih Laščah ob glavni cesti postavljen prikazovalnik hitrosti.

Javne površine: leseni koši za ločeno zbiranje odpadkov.

Prostorsko načrtovanje: spremembe in dopolnitve občinskega prostorskega načrta za območje podrobnega VP 25/1 Ločica pri Turjaku (SD OPPN).

Odmera cest: odmera nekaj odsekov lokalnih cest.

Pokopališča: dobava in montaža granitnih stopnic na pokopališču v Robu.

DRUŽBENE DEJAVNOSTI

Kultura:

Trubarjeva domačija (izgradnja opornega zidu ob parkirišču, vgradnja male komunalne čistilne naprave in ureditev meteorne kanalizacije, razne zasaditve ...);

Dom krajanov Rob (nabava nekaj opreme);

Dom krajanov Turjak (delna obnova instalacij);

Šola, vrtec: financiranje vrtca in osnovne šole, izdelava projektne dokumentacije za gradnjo večnamenskega objekta na Turjaku.

Šport: začetek gradnje uličnega fitnesa v Vel. Laščah.

Zdravstvo: ureditev prostora za patronažo in pralnico, nabava nove opreme (mikroskop, inhalator, postelja, defibrilator Telefunken AED).

Sakralna dediščina: sofinanciranje ureditve doma bl. Alojzija Grozdet v Velikih Laščah, sofinanciranje obnove enega kipa pri Sv. Jakobu.

Financiranje programov kulturnih, športnih društev.

GOSPODARSTVO

Financiranje programov 30 podjetnikom – s. p. in d. o. o., za investicije, predstavitev na sejnih in za nove zaposlitve, za kar smo namenili več kot 57.000 EUR.

Financiranje programov 29 upravičencem s področja kmetijstva za investicije, agromelioracije in gozdne vlake, za kar smo namenili več kot 33.000 EUR. Prav tako smo financirali vzdrževanje gozdnih cest in poljskih poti.

Poslovna cona Ločica: dela v poslovni coni Ločica (delna poravnava terena drugega območja, izgradnja vodovoda do cone), dogovor z državo o sofinanciranju levega zavijalnega pasu na državni cesti v cono.

Financiranje programov društev s področja turizma in podeželja: DPŽ, konjerejci, mladi ...

Turizem: izgradnja pešpoti od bencinske črpalke do Trubarjeve domačije, sofinanciranje turističnih prireditev.

DRUGO

Sušilnica sadja na Gradežu: nova streha.

Nekdanja POŠ na Vel. Osolniku: zamenjave celotne strešne kritine.

Gasilstvo: Obnova gasilskih domov in financiranje PGD in GZ, večji znesek za nakup novega gasilskega vozila za PGD Rob.

To je samo nekaj izvedenih projektov. Še veliko več pa je bilo drugih aktivnosti, ki marsikdaj niso vidne, pa jih moramo izvesti v skladu z obveznostmi, ki jih ima občina. Nekatere od neizvedenih investicij pa planiramo izvesti v letošnjem letu.

Anton Zakrajšek, župan

SPOŠTOVANI!

Čez nekaj dni bomo praznovali naš občinski praznik, ko obeležujemo rojstvo enega največjih velikanov slovenskega naroda, Primoža Trubarja. Letošnje leto pa je v naši državi posvečeno 100. obletnici smrti tudi enega velikega moža, ki ga je rodila slovenska mati – Ivanu Cankarju. Tudi on, kot vsi drugi pesniki in pisatelji, je zaslužen, da se je slovenski narod razvijal in obstal tudi v časih, ko mu niso bili naklonjeni. Zato bomo naš letošnji občinski praznik posvetili prav Ivanu Cankarju, čigar delo in življenje bo na strokoven in poučen način predstavil slavnostni govornik prof. ddr. Igor Grdina, literarni zgodovinar, raziskovalec na Inštitutu za kulturno zgodovino ZRC SAZU in

na Inštitutu za civilizacijo in kulturo ter predavatelj na filozofski fakulteti. Da bo program še bolj svečan, bodo poleg otroškega pevskega zbora OŠ Primoža Trubarja in glasbenikov Glasbene šole Ribnica s svojim nastopom poskrbeli Prifarski muzikanti. Pred občinsko stavbo pa nam bodo zaigrali godbeniki iz Vodice. Zato vas ob tej priložnosti prisrčno vabim na slavnostno akademijo in seveda k obisku vseh spremljajočih prireditev, ki se bodo zvrstile v počastitev letošnjega občinskega praznika.

Anton Zakrajšek, župan

IZ 22. SEJE OBČINSKEGA SVETA

Občinski svet Občine Velike Lašče se je v torek, 17. aprila 2018, sestal na 22. redni seji. Po ugotovitvi sklepčnosti je bil sprejet naslednji dnevni red:

1. Potrditev zapisnika 21. redne seje in 4. izredne seje
2. Poročilo odborov
3. Letno poročilo Policijske postaje Ribnica za leto 2017
4. Letno poročilo Medobčinskega inšpektorata in redarstva občin Dobrepolje, Loški Potok, Ribnica, Sodražica in Velike Lašče za leto 2017
5. Seznaniitev s potekom postopka Sprememb in dopolnitev OPN
6. Imenovanje občinske volilne komisije
7. Sklep o podelitvi priznanj Občine Velike Lašče v letu 2018
8. Sklep o ukinitvi javnega dobra
9. Zaključni račun proračuna Občine Velike Lašče za leto 2017
10. Odlok o rebalansu proračuna Občine Velike Lašče za leto 2018 – I
11. Pobude, vprašanja in predlogi svetnikov
12. Poročilo župana

Po potrditvi zapisnikov so predsedniki odbora za finance, odbora za družbene dejavnosti, odbora za gospodarstvo, kmetijstvo in turizem, odbora za komunalo, varstvo okolja in urejanje prostora, komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja ter nadzornega odbora podali kratka poročila o sejah.

Na seji je Rudi Topolnik, komandir Policijske postaje Ribnica, občinski svet seznani z analizo varnosti v občini Velike Lašče. Povedal je, da se je obseg kaznivih dejanj v preteklem letu na celotnem območju, ki ga PP Ribnica pokriva, zmanjšal za 12 %. Razlog je mogoče tudi v večji prisotnosti policistov na terenu. Na območju občine Velike Lašče se je število kaznivih dejanj v letu 2017 v primerjavi z letom 2016 zmanjšalo iz 70 na 54. Še vedno so najbolj pereči premoženjski delikti: tatvine in velike tatvine. S področja drog so policisti na celotnem območju, ki ga pokrivajo, leta 2016 obravnavali 10 kaznivih dejanj, v letu 2017 pa 44, medtem ko je bilo tovrstnih prekrškov v letu 2017 na celotnem območju, ki ga pokriva PP Ribnica 63, od tega na območju naše občine 11.

Marija Ajdič Francelj, vodja MIR je povedala, da je bilo na področju inšpekcije uvedenih 84 postopkov, od tega kar 80 % na podlagi prijave. Na območju občine Velike Lašče je bilo uvedenih 12 postopkov, največ na področju kršitve cestne zakonodaje. Občinski redar je izvajal pooblastila nadzora nad mirujočim prometom, izdal je 38 opozoril, 188 obvestil in 27 plačilnih nalogov. V naši občini pa so bila izdana 4 opozorila, 16 obvestil in 6 plačilnih nalogov. Izvedenih je bilo 16 meritev hitrosti s samodejno merilno napravo in izdanih 443 plačilnih nalogov, od tega 114 v občini Velike Lašče.

V nadaljevanju je Mateja Delač, predstavnica URBIS, d. o. o., ki za našo občino pripravlja OPN, svetnike seznani s postopkom sprememb in dopolnitev OPN. Točka je bila uvrščena na dnevni red glede na to,

da na to temo dobivamo številna vprašanja. Kot je povedal župan, zakasnitve ne nastajajo zaradi izdelovalca URBIS niti ne zaradi občinske uprave. Težave nastajajo pri državnih organih. Že leto in pol čakamo na pozitivno mnenje Direkcije RS za vode za poplavno študijo, ki je bila s strani Agencije RS za okolje že potrjena in je podlaga za naš veljavni OPN.

Svetniki so sprejeli sklep o imenovanju občinske volilne komisije. Do roka je prispelo osem predlogov, kar je ravno potrebno število za občinsko volilno komisijo. Svetniki so soglasno potrdili predlog v celoti.

Med štirimi predlogi za priznanje občine so svetniki izglasovali, da se priznanje letos podeli Ladki Deterding in Planinskemu društvu Velike Lašče.

V nadaljevanju so svetniki soglasno ukinitvi javno dobro na dveh parcelah, št. 1680/2 in 1680/3, obe k. o. 1716 Ulaka.

Svetniki so sprejeli tudi Zaključni račun proračuna Občine Velike Lašče za leto 2017 in Odlok o rebalansu proračuna Občine Velike Lašče za leto 2018 – I. Obe pomembni temi, zato jima v nadaljevanju posvečamo tudi več pozornosti. Podrobneje na strani ...

Sprejeti sklepi:

Ad 3: Občinski svet se seznani s poročilom o delu Policijske postaje Ribnica za območje Občine Velike Lašče v letu 2017.

Ad 4: Občinski svet se seznani z letnim poročilom MIR za leto 2017.

Ad 5: Občinski svet se seznani s potekom postopka spreminjanja in dopolnitev OPN.

Ad 6: Sprejme se sklep o imenovanju občinske volilne komisije v sestavi predsednica komisije Natja Lavrič, namestnica predsednice Petra Košir, članica Dušica Rupar, namestnica članice Majda Novak, članica Urša Modic, namestnik članice Klemen Pečnik, članica Magda Petrič in namestnica članice Ana Marija Rigler.

Ad 7: Priznanje Občine Velike Lašče v letu 2018 se podeli Ladki Deterding in Planinskemu društvu Velike Lašče.

Ad 8: Občinski svet Občine Velike Lašče sprejme sklep, da se ukine javno dobro na parcelah št. 1680/1, 1680/2 in 1680/3, vse k. o. 1716 Ulaka.

Ad 9: Občinski svet Občine Velike Lašče sprejme zaključni račun proračuna Občine Velike Lašče za leto 2017.

Ad 10: Občinski svet Občine Velike Lašče sprejme Odlok o rebalansu proračuna Občine Velike Lašče za leto 2018 – I.

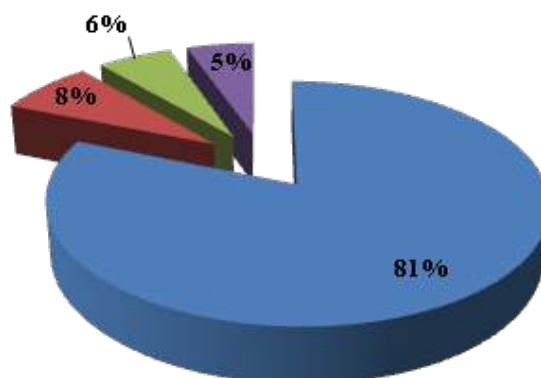
Tanja Uršič, občinska uprava

ZAKLJUČNI RAČUN PRORAČUNA OBČINE VELIKE LAŠČE ZA LETO 2017

Občinski svet je na 22. redni seji 17. 4. 2018 sprejel zaključni račun občine Velike Lašče za leto 2017, pripravila ga je občinska uprava. Za lažjo predstavbo vam najpomembnejše prihodke in odhodke proračuna občine predstavljamo v naslednjih grafikonih.

PRIHODKI PRORAČUNA 2017 - 3.955.998 EUR

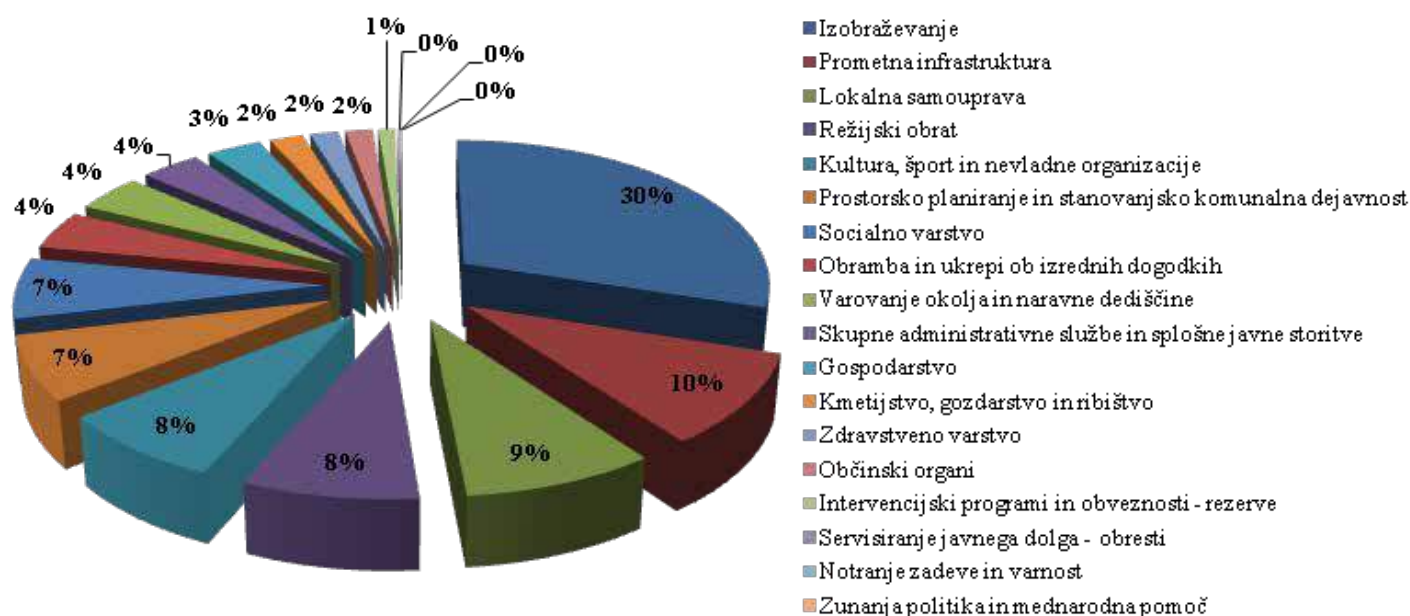
- Davčni prihodki - 3.212.019 EUR
- Nedavčni prihodki - 300.901 EUR
- Transferni prihodki - 231.979 EUR
- Kapitalski prihodki - 211.097 EUR

Iz zgornjega grafikona je razvidno, da največji delež predstavljajo davčni prihodki, in sicer kar 81 %. Največji vir davčnih prihodkov predstavlja dohodnina, nato mu sledi davek na premoženje, domači davki na blago in storitve ter drugi davki. Med nedavčne prihodke največji delež predstavlja udeležba na dobičku in dohodku od premoženja, nato ji sledijo drugi

nedavčni prihodki, prihodki od prodaje blaga in storitev, globe in prekrški ter takse in pristojbine. Največji delež kapitalskih prihodkov predstavljajo prihodki od prodaje zemljišč, nato mu sledijo prihodki od prodaje osnovnih sredstev. Med transfernimi prihodki največji delež predstavljajo prihodki za investicije, sledijo jim prihodki za tekočo porabo ter finančna izravnava.

ODHODKI PRORAČUNA 2017 - 3.545.548 EUR

V zgornjem grafikonu so grafično prikazani odhodki v odstotkih, in sicer:

- izobraževanje 1.060.969 EUR (30 %) – predšolska in šolska vzgoja, šolski prevozi;
- prometna infrastruktura in komunikacije 354.081 EUR (10 %) – ceste, pločniki, javna razsvetljava in podobno;
- lokalna samouprava 308.222 EUR (9 %) – občinska uprava, skupne inšpekcije, materialni stroški,

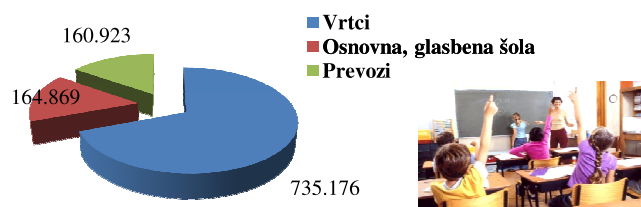
- režijski obrat 280.627 EUR (8 %) – vzdrževanje javnih površin, letno in zimsko vzdrževanje cest in podobno;
- izdatki za kulturo, šport in nevladne organizacije 276.862 EUR (8 %);
- prostorsko planiranje in stanovanjsko komunalna dejavnost 249.908 EUR (7 %) – sprememba OPN, obnova vodovodnega omrežja, obnova stanovanj, objekti za rekreacijo;

– socialno varstvo 236.208 EUR (7%) – pomoč staršem ob rojstvu otrok, doplačila oskrbe v domovih za ostarele, pomoč občanom in podobno;
 – obramba in ukrepi ob izrednih razmerah 150.432 EUR (4 %) – civilna zaščita in gasilstvo;
 – varovanje okolja in naravne dediščine 145.411 EUR (4 %) – zbirni center, investicije z odpadno vodo, subvencije malih čistilnih naprav;
 – skupne administrativne službe 128.702 EUR (4 %) – občinsko glasilo, spletna stran, občinske prireditve, vzdrževanje občinskih objektov, pokroviteljstva, svetovanja;
 – gospodarstvo 117.847 EUR (3 %) – spodbude podjetnikom, komunalna ureditev poslovne cone, razvoj turistične infrastrukture;
 – kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo 72.228 EUR (2 %) – subvencije, obnova poljskih poti, vzdrževanje gozdnih cest, zavetišča za živali;

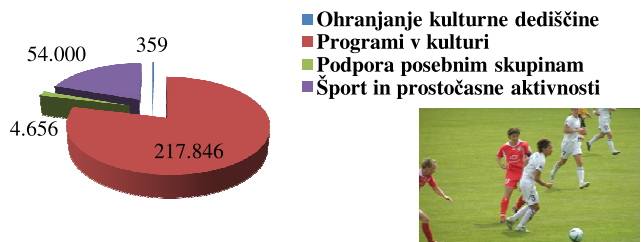
– zdravstveno varstvo 60.206 EUR (2 %) – investicije v zdravstveni dom, zavarovanje občanov, mrliški ogledi;
 – občinski organi 58.850 EUR – občinski svet, župan in nadzorni odbor;
 – intervencijski programi in obveznosti 36.700 EUR – rezerve za odpravo posledic nesreč, splošne proračunske rezerve;
 – servisiranje javnega dolga 4.515 EUR – obresti;
 – notranje zadeve 2.725 EUR – svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ter
 – izdatki za zunanjo politiko in mednarodno pomoč 1.046 EUR – medobčinsko povezovanje.

Še nekaj grafičnih primerov razdelitev posameznih področij proračunske porabe (zneski so v EUR):

IZOBRAŽEVANJE (30%)

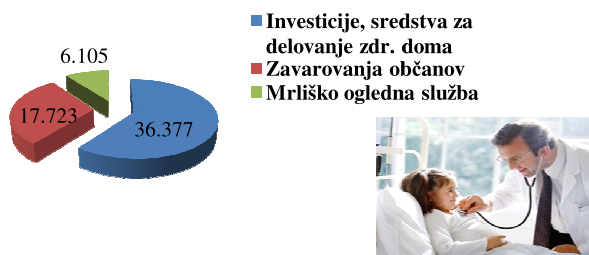
KULTURA, ŠPORT, NEVLADNE ORG. (8%)

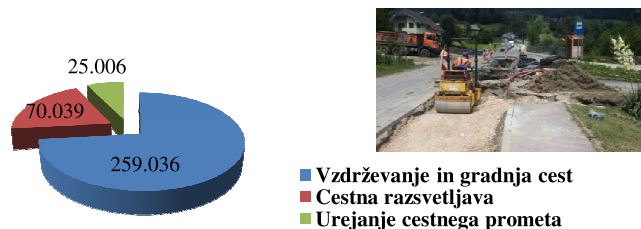
GOSPODARSTVO (3%)

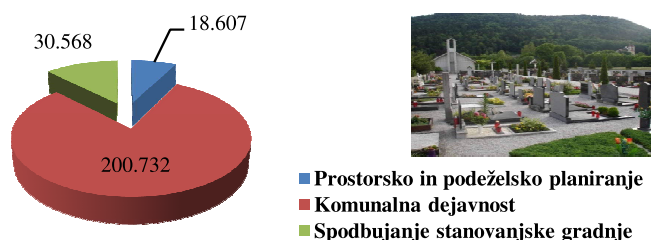
ZDRAVSTVENO VARSTVO (2%)

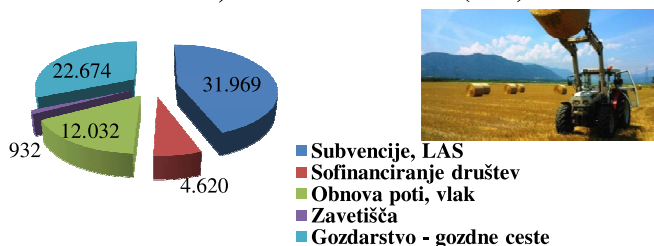
PROMETNA INFRASTRUKTURA (10%)

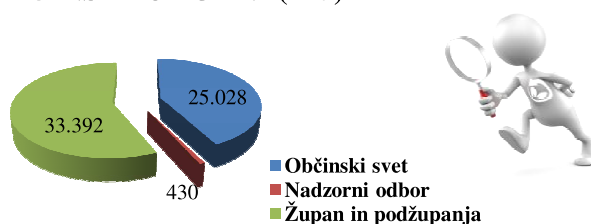
PROSTORSKO PLANIRANJE (7%)

KMETIJSTVO, GOZDARSTVO (2%)

OBČINSKI ORGANI (2%)

OBČINI VELIKE LAŠČE CERTIFIKAT ISSO ZLATI KAMEN 2018

Velike Lašče v zgornji tretjini občin, glede na kakovost ravni življenja

SESTAVLJENI INDEKS ISSO: 59. MESTO

Občina Velike Lašče se uvršča glede na vrednost sestavljenega indeksa razvojnega položaja na visoko 59. mesto: to je za podeželsko občino te velikosti vsekakor dobra uvrstitev. Če pogledamo posamezna področja, ki tvorijo sestavljeni indeks, so Velike Lašče uvrščene v prvi polovici slovenskih občin na šestih področjih od osmih. Na področju kazalnikov izobrazbe so Velike Lašče uvrščene izjemno visoko, med prvih deset odstotkov slovenskih občin (21. mesto). Še na dveh področjih je uvrstitev izrazito nadpovprečna: to sta socialna kohezija (28. mesto) in demografija (51. mesto). Dobre so še uvrstitve na področjih gospodarstva, trga dela in okolja. Velike Lašče imajo presenetljivo dobre uvrstitve pri kazalnikih, ki kažejo strukturno ugoden razvojni položaj, ali »sofisticiranost« občin, kot sta na primer struktura delovnih mest (velik delež zahtevnih vodstvenih in strokovnih delovnih mest) ali delež mladih diplomantov podiplomskega študija.

PET IZSTOPAJOČIH UVRSTITEV GOSPODARSTVO

Dinamika nastajanja novih podjetij: 18. mesto
Hitrost nastajanja novih podjetij je (v globalnih merilih) eden glavnih indikatorjev za podjetniško dinamiko nekega okolja. V Velikih Laščah nastane na leto 5,6 novih podjetij na 1.000 prebivalcev, kar je skoraj še enkrat več od povprečja in kar uvršča Velike Lašče po podjetniški dinamiki v zgornjih deset odstotkov slovenskih občin.

TRG DELA

Struktura delovnih mest: 7. mesto

To je vsekakor presenečenje. Le šest občin v Sloveniji ima še zahtevnejšo strukturo delovnih mest, torej še večji delež strokovnih in vodstvenih položajev. Leta 2016 je bilo od 662 delovnih mest v občini 60 vodstvenih in 127 strokovnih – skupno 28 odstotkov. Povprečje za slovenske občine je 20 odstotkov.

IZOBRAZBA

Delež novih doktorjev in magistrov: 17. mesto

Tudi če pogledamo število novih doktorjev in magistrov znanosti na 1.000 prebivalcev, Velike Lašče močno izstopajo. V Velikih Laščah jih je bilo v petih letih 4,5 na 1.000 prebivalcev, povprečje za slovenske občine je 2,8. To je za občino zelo velik razvojni potencial.

Indeks bega možganov: 24. mesto

Še en za razvoj izjemno pomemben kazalnik, kjer so Velike Lašče uvrščene odlično. Za številne podeželske kraje je resen problem ta, da se mladi po študiju ne vrnejo domov. Močno nadpovprečna vrednost indeksa kaže, da za Velike Lašče to ne velja.

OKOLJE

Zmanjševanje količin zbranih odpadkov: 11. mesto

Po uradnih podatkih se je v petih letih količina zbranih odpadkov v občini zmanjšala za 21 odstotkov, kar uvršča Velike Lašče na izjemno visoko 11. mesto. Povprečje za slovenske občine je povečanje količin za 7,8 odstotka.

POJASNILA H KAZALNIKOM

NOVA PODJETJA (Kazalnik sprememb)

Letna dinamika nastajanja novih podjetij. Povprečno letno število novo registriranih gospodarskih subjektov v obdobju 2012–2016, preračunano na 1000 prebivalcev. Vir: AJ PES

STRUKTURA DELOVNIH MEST (Kazalnik stanja)

Delež poklicev iz prve in druge skupine (torej najzahtevnejših vodstvenih in strokovnih poklicev) po standardni klasifikaciji in po občinah delovnega mesta. Stanje na 1. 1. 2017. Vir: SURS.

DELEŽ NOVIH DOKTORJEV IN MAGISTROV ZNANOSTI (Kazalnik stanja)

Število novih doktorjev in magistrov znanosti (magistri:

predbolonjski naslov) s stalnim bivališčem v občini na 1000 prebivalcev. Kumulativni podatek za obdobje 2012–2016. Vir izhodiščnih podatkov: SURS. Podatki so zajeti iz Evidenčnega in analitskega informacijskega sistema za visoko šolstvo v Republiki Sloveniji (eVŠ).

INDEKS BEGA MOŽGANOV

Izvedeni kazalnik, ki pomaga oceniti delež mladih izobražencev, ki se po zaključku šolanja ne vrnejo v domači kraj. Indeks primerja število diplomantov v obdobju 2011–2015 in spremembo izobrazbene strukture v kraju z enoletnim zamikom, torej v obdobju 2012–2016. Kot relativni kazalnik je indeks dovolj zanesljiv pokazatelj, ki razkrije, v katere kraje se mladi izobraženci vračajo in v katere ne. Vir izhodiščnih podatkov: SURS.

RAST KOLIČINE ODPADKOV (Kazalnik sprememb)

Sprememba med leti 2012 in 2016 v odstotkih. Občine z nižjimi vrednostmi so uvrščene višje.

Vir: SURS. Podatke o komunalnih odpadkih zbira SURS v sodelovanju z Ministrstvom za prostor.

Povzeto po: Mulej, R., 2018: ISSO ANALIZA – VELIKE LAŠČE

Vabljeni na
snemanje oddaje
Dobro jutro,
ki bo v petek, 1. junija 2018,
od 9. do 10. ure
na trgu v Velikih Laščah.

ZDRAVJE V OBČINI VELIKE LAŠČE 2017

Nacionalni inštitut za javno zdravje je tudi letos pripravil podatke o zdravju za vse slovenske občine v letu 2017. Na nivoju celotne Slovenije novi podatki kažejo, da smo se v primerjavi z objavo 2016 nekoliko postarali, bolj izobrazili in več delali. Zmanjšala se je celotna umrljivost in tudi umrljivost po najpogostejših vzrokih, zaradi česar smo dosegli daljše pričakovano trajanje življenja. Zmanjšal se je delež prekomerno prehranjenih otrok, stopnje sprejetih v bolnišnico s poškodbami v transportnih nezgodah in z zlomi kolka ter novih primerov raka. Nekaj manj oseb je prejemale zdravila za zdravljenje duševnih težav in za zniževanje krvnega tlaka, nekaj več oseb pa zdravila za zdravljenje sladkorne bolezni in proti strjevanju krvi. Poslabšal se je kazalnik bolniške odsotnosti, saj so bili zaposleni prebivalci Slovenije bolniško odsotni povprečno 0,8 dni več v prejšnjem obdobju.

Med občinami so bili razponi po posameznih kazalnikih veliki, prav vsak kazalnik je v nekaterih občinah porastel, drugje upadel, prav tako so se nekateri kazalniki na nivoju občin poslabšali, drugi izboljšali.

Starostno standardizirana skupna umrljivost se je po občinah gibala od 6 do 20 na 1000 prebivalcev, v program Zora se je odzvalo od 45 do 82 % žensk, v Program Svit se je odzvalo od 41 do 73 % moških in žensk ciljne populacije. Novi primeri raka so se po občinah pojavljali v razponu od 1,7 do 8,3 na 1000 prebivalcev.

KAJ KAŽEJO PODATKI ZA OBČINO VELIKE LAŠČE?

Zdravstveno stanje in umrljivost

- Bolniška odsotnost delovno aktivnih prebivalcev je trajala povprečno 14,1 koledarskih dni na leto, v Sloveniji pa 14,4 dni.
- Delež oseb, ki prejemajo zdravila zaradi povišanega krvnega tlaka, je bil blizu slovenskemu povprečju, za sladkorno bolezen prav tako.
- Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi srčne kapi je bila 0,7 na 1000 prebivalcev, starih od 35 do 74 let, v Sloveniji pa 2,1.
- Pri starejših prebivalcih občine je bila stopnja bolnišničnih obravnav zaradi zlomov kolka 4,8 na 1000, v Sloveniji pa 6,2.
- Delež uporabnikov pomoči na domu je bil blizu slovenskemu povprečju.
- Stopnja umrljivosti zaradi samomora je bila 20 na 100.000 prebivalcev, v Sloveniji pa 20.

Dejavniki tveganja za zdravje in preventiva

- Telesni fitnes otrok je bil blizu slovenskemu povprečju.
- Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi poškodb v transportnih nezgodah je bila 2,3 na 1000 prebivalcev, v Sloveniji pa 1,6.
- Delež prometnih nezgod z alkoholiziranimi povzročitelji je bil blizu slovenskemu povprečju.
- Odzivnost v Program Svit – presejanju za raka debelega črevesa in danke je bila 67,6 %, v Sloveniji pa 64,3 %.
- Presejanost v Programu Zora – presejanju za raka materničnega vratu je bila 71,0 %, v Sloveniji pa 71,8 %.

Podrobnejše podatke, dodatne grafične prikaze in definicije kazalnikov najdete na spletnem portalu www.obcine.nijz.si

Vir: Nacionalni inštitut za javno zdravje
Občinska uprava

INVESTICIJE NA KOMUNALNEM PODROČJU

Letošnja nadpovprečno huda zima in decembrski vetrolom sta pustila kar nekaj posledic na občinskih cestah. V pomladanskem obdobju se zato še posebej intenzivno trudimo sanirati poškodovane bankine, očistiti jaške, jarke in prepuste ter odstraniti vejevje iz varovalnih pasov cest. Lastnike gozdov ob tej priložnosti prosimo, naj ob spravilu lesa upoštevajo, da lesa ni dovoljeno vleči po cestišču, morebitne manjše poškodbe bankin in onesnaženja cestišča pa je treba takoj sanirati oziroma povrniti v prvotno stanje.

Tudi letos bomo na novo asfaltirali nekaj odsekov po občini, izvedena bo tudi večja sanacija lokalnih cest Rašica–Rob ter Prilesje–Dvorska vas. Z javnim razpisom smo že izbrali najugodnejšega izvajalca, z deli pa bomo predvidoma začeli v začetku julija. V Turjaku smo tik pred zaključkom gradnje bočnega parkirišča za avtobuse in tovornjake, v V. Laščah pa se izvaja ureditev dovoza k vrtcu.

Na področju vodovodov smo začeli z izgradnjo povezovalnega cevovoda na Puščah, načrtujemo pa tudi sanacijo vodovoda

Rute in Velike Lašče. Ker se na območju Karlovice pojavlja problem s količino vode za napajanje hidrantnega omrežja, smo določili mikrolokacijo za izgradnjo vodohrana nad Podstmecem. V letošnjem letu se bo predvidoma izvedel nakup zemljišča in priprava projekta.

V Robu, Laporjah in na Cereji v V. Laščah smo že postavili nove luči cestne razsvetljave, še nekaj jih bo postavljenih v poletnem obdobju. Občane naj tudi letos spomnimo, da nas lahko o morebitnih okvarah luči obvestite na telefonsko št. 01/781 03 63.

*Roman Viršek,
občinska uprava*

NOVI ODCEP HODNIKA ZA PEŠCE OB GLAVNI CESTI VELIKE LAŠČE–SROBOTNIK JE ZGRAJEN

Skozi našo občino pelje precej obremenjena in nevarna glavna cesta. Krajanje bližnjih naselij, ki so neposredno vezani na to cesto, so zelo izpostavljeni prometni nevarnosti.

Pred leti smo z ureditvijo makadamske pešpoti in nekaterih odsekov pločnikov v sodelovanju z Direkcijo RS za infrastrukturo že uredili varnejšo povezavo od Velikih Lašč do Turjaka.

Pred kratkim so se zaključila dela izgradnje enostranskega hodnika za pešce v dolžini 360 m od vremenske postaje v Velikih Laščah do odcepa za naselje Srobotnik.

Z novo pridobitvijo se je podaljšala prometno varnejša povezava pešcev od Srobotnika do Turjaka.

Marija Ivanc Čampa, občinska uprava

POSKRIBIMO ZA VEGETACIJO OB JAVNIH CESTAH

Spoštovani občani in občanke!

S ciljem zagotovitve čim večje varnosti udeležencev v prometu vas želimo opozoriti na obvezno obrezovanje in vzdrževanje živih mej, grmičevja, dreves in druge vegetacije na površinah ob cesti tako, da sta zagotovljena preglednost ceste in prost profil ceste ter da je vidna in dostopna prometna signalizacija.

Prav tako je potrebno obrezati vegetacijo ob pločnikih, saj ta velikokrat zaradi razraščенosti ovira varnost pešcev in drugih udeležencev v prometu.

- je prepovedano postavljati ograje, zasaditi živo mejo, drevje, trte ali druge visoke nasade ali poljščine, ki bi ovirale preglednost ceste;
- zaradi preglednosti višina žive meje ne sme presegati višine 75 cm od nivoja vozišča;
- morajo biti drevesa, ki rastejo ob omenjenih cestah, obrezana tako, da je prosta višina nad cesto najmanj 4,5 m;
- mora biti po širini grmičevje ali drevje obrezano najmanj do zunanega roba bankine, kjer bankine ob cestišču ni, pa najmanj 1 m od roba asfalta ceste.

Osnovni namen naše službe je preventiva, ozaveščanje in pomoč občanom, zato skupaj poskrbimo za zelenje ob javnih cestah. Tako se bomo izognili marsikateri nevšečnosti in slabi volji, če ne bi bila vegetacija stalno ustrezno obrezana, saj je za kršitve in neupoštevanje navedenih pravil predpisana kazen, inšpektorji pa smo ob zaznanih nepravilnostih dolžni izvajati predpisane sankcije.

*Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin
Dobrepolje, Loški Potok, Ribnica, Sodražica in Velike Lašče*

Skladno z zakonskimi določbami prepovedi ogrožanja varne uporabe javne ceste in drugimi zahtevami glede varnosti vseh udeležencev v prometu pomeni, da:

SPOŠTOVANI!

V podjetju Vodokomunalni sistemi, d. o. o., se nenehno trudimo slediti zahtevam sodobnega časa in razvoju novih tehnologij. Tako smo pričeli z izvedbo projekta – DALJINSKO ODČITAVANJE VODOMEROV. Gre za moderen sistem odčitavanja vodomerov, ki nam in drugim uporabnikom prinaša kar nekaj prednosti:

- lažje odčitavanje predvsem na odjemnih mestih, ki se nahajajo v objektih in kjer je uporabnike težko dobiti doma;
- zaradi lažjega in hitrejšega odčitavanja je le to lahko pogostejše, kar zmanjša možnost neželenih izlivov vode;
- manjša možnost napak pri vnosu stanj in posledično pri obračunu stroškov vodarine;
- vodomeri so na določenem področju odčitani praktično hkrati, kar omogoča natančno analizo porabe ter primerjavo s kontrolnimi vodomeri, ki so nameščeni v posameznih sektorjih. To nam omogoča hitro in učinkovito odkrivanje morebitnih okvar in puščanj pitne vode na javnih vodovodih oz. hišnih priključkih.

V mesecu juniju in juliju bomo za namene daljinskega odčitavanja prilagodili vsa odjemna mesta v naselju GRADEŽ NAD 100.

Menjava vodomerov bo potekala v dopoldanskem času.

Prosimo vas, da našim delavcem omogočite dostop do vodomera in s tem njegovo zamenjavo, ta je za uporabnike brezplačna.

*Za vse dodatne informacije nas lahko
pokličete na tel. 041 646 473 (g. Belaj).*

KAM Z ODPADNO FOLIJO IZ KMETIJSKE DEJAVNOSTI

Odpadna kmetijska folija ne spada med komunalne odpadke, ampak med odpadke iz kmetijske dejavnosti in ni odpadna embalaža.

Snaga je odgovorna za zbiranje komunalnih odpadkov in ne za odpadke iz dejavnosti, zato v Zbirnem centru Turjak te folije ni več mogoče oddati.

Za folijo je dolžan poskrbeti kmet, ki folije ne sme odlagati v zabojnike za odpadke, poleg zabojnikov ali jo puščati v naravi. **Folijo je prepovedano kuriti na prostem ali jo sežigati v kurilnih napravah.**

Nepravilno ravnanje s folijo je kaznivo, in sicer je v pristojnosti Inšpektorata za okolje in prostor. Kazni Inšpektorata so običajno razmeroma visoke.

Kam torej z odpadno kmetijsko folijo?

Zbira in prevzema jo več podjetij. Seznam registriranih zbiralcev tovrstnega odpadka je dostopen na spletnih straneh ARSO. Večina registriranih zbiralcev odpadne silažne folije zahteva, da je folija čista (brez primesi trave in zemlje) ter brez mreže.

Nina Sankovič, svetovalka direktorja – vodja odnosov z javnostmi

SPREMENJEN URNIK ZAČASNEGA ZBIRNEGA CENTRA TURJAK

**VSE UPORABNIKE ZAČASNEGA
ZBIRNEGA CENTRA TURJAK
OBVEŠČAMO, DA JE ZBIRNI CENTER
PO NOvem ODPRT SAMO OB
SOBOTAH MED 8. IN 12. URO.**

KONJEREJSKO DRUŠTVO VELIKE LAŠČE
organizira

KONJEREJSKI VIKEND

v Velikih Laščah pri gasilskem domu

**v soboto, 2. junija 2018, ob 20. uri
VESELICA**

**s country skupino
POINTLESS REBELS**

**v nedeljo, 3. junija 2018, ob 14. uri
KONJEREJSKI DAN**

Povorka konjskih vpreg in jahačev

Prikazi spretnostne vožnje

»Šlajsanje« hloda

Ježa okrog sodov

Spretnostno jahanje – poligon

Velikolaška ALKA

Razstava starih voz in konjeniške opreme

Privedite bo v vsakem vremenu, saj bomo poskrbeli za šotor,
hrano in pijačo!

VABLJENI!

Privedite je podprla Občina Velike Lašče

KOLESARJI – PREVIDNO!

Število kolesarjev se iz leta v leto povečuje ne samo v urbanih naseljih, ampak tudi drugod. Z vedno večjim številom kolesarjev pa narašča tudi njihova ogroženost. V tem mesecu je potekala nacionalna preventivna akcija za večjo varnost kolesarjev.

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Velike Lašče opozarja vse kolesarje kot ranljivejše udeležence v prometu, da v primeru, ko ni kolesarske steze ali poti vozijo po desnem robu cestišča v smeri vožnje, pri zavijanju v križišču jasno nakažejo smer z rokami, se pravilno razvrstijo in upoštevajo pravila prednosti.

Kolesarji, nikoli ne vozite v nasprotni smeri vožnje, saj vas drugi vozniki ne pričakujejo. V mraku in ponoči nujno uporabite luč, da ste dobro vidni in prej opazni. Poskrbeti je treba tudi za ustrezno kolo in opremo. Uporaba kolesarske čelade je za otroke in mladostnike do 18. leta zakonsko obvezna, njena uporaba pa je priporočljiva tudi za druge kolesarje. Kolesarsko čelado morajo imeti tudi otroci potniki na kolesu ali pri vožnji na poganjavčku, priporočljiva pa je tudi pri rolanju, na skiroju ter pri uporabi raznih električnih naprav (e-skuter ...). Pri uporabi čelade moramo biti pozorni, da je čelada ustrezne velikosti glede na velikost glave, da je dovolj trdno nameščena na glavi, tako da sega dva prsta nad obrvmi ter da so trakovi na čeladi zapeti in zategnjeni. Dobro je nositi oblačila svetle barve oziroma uporabljati odsevni brezrokavnik.

Kolesarjenje je zdravo za telo, okolju prijazna in prijetna aktivnost, a naj bo tudi varno!

*Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu
občine Velike Lašče*

Vir: Javna agencija RS za varnost prometa

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE
POLICIJA

Policisti opozarjamo na drzne tatvine v vaših domovih

Kako delujejo drzni tatovi?

- Žrtve so pogosto starejše osebe na osamljenih krajih, tatvine pa se največkrat zgodijo dopoldne.
- Tatovi delujejo v skupinah.
- Eden izmed tatov vas zamoti z raznimi pretvezami (sprašuje za pot; poizveduje, ali ste sami doma; pove, da je iz komunalnega ali telekomunikacijskega podjetja, elektropodjetja ipd. in da bo v okolici vašega doma napeljeval kable, kopal järke; razlaga, da zbira staro železo; prosi za vodo ipd.) in poskuša zvabiti stran od doma.
- Drugi tatovi medtem vstopijo v vaš dom ter kradejo denar in vrednejše predmete.

OBČINA VELIKE LAŠČE PRAZNUJE

zibelka slovenske kulture
program prireditev 2018

četrtek, 7. junij

ob 18. uri

TRUBARJEV DAN

Dom v jeziku

Literarni večer

s prenosom na radiu RS ARS

Trubarjeva domačija, Rašica

(Društvo slovenskih pisateljev,
KUD Primož Trubar Velike Lašče)

...

ob 19.30 uri

Odprtje 36. likovne razstave Trubarjevi kraji

»EVROPSKO LETO KULTURNE DEDIŠČINE«

Trubarjeva domačija, Rašica

(KUD Primož Trubar)

petek, 8. junij

ob 19.30 uri

PROMENADNI KONCERT

GODBE VODICE

pred občinsko stavbo, Velike Lašče

...

ob 20. uri

SLAVNOSTNA AKADEMIJA

Pozdravni nagovor

župana Antona Zakrajška

s podelitvijo občinskih priznanj in

nagovor ddr. Igorja Grdine.

Nastopili bodo

Prifarski muzikanti,

MPZ OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče,

Simfonični orkester GŠ Ribnica in

Klavirski trio GŠ Ribnica.

Program bosta povezovala

Mojca Šilc in Matjaž Gruden.

Športna dvorana, Velike Lašče

(Občina Velike Lašče)

sobota, 9. junij

od 9. do 12. ure

TRŠKI DAN

Trg Velike Lašče

• • •

Galerija Levstikovega doma
in Trubarjev park:

100 let slovenske slikanice, razstava
najlepših ilustracij iz slovenskih slikanic

*(Občina Velike Lašče, Mladinska knjiga Ljubljana in
Knjižnica Frana Levstika)*

• • •

od 9. do 16. ure

POKAL OBČINE VELIKE LAŠČE V MALEM NOGOMETU 2018

Igrišče pri športni dvorani,
Velike Lašče
(ŠMD Turjak)

• • •

ob 19. uri

22. REVIJA PEVSKIH ZBOROV

Športna dvorana, Velike Lašče
(KUD Marij Kogoj)

nedelja, 10. junij

začetek med 7. in 10. uro

26. POHOD PO

VELIKOLAŠKI KULTURNI POTI LEVSTIK–STRITAR–TRUBAR

(PD Velike Lašče)

• • •

od 12. do 15. ure

NEDELJSKO POPOLDNE

Ustvarjalne delavnice
Gledališka predstava KUD Unikat:

Od kod si, kruhek?

*(OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče,
Vrtec Sončni žarek, KUD Primož Trubar,
Občina Velike Lašče)*

V SKUPINI MIŠKE RAZISKUJEMO ELEKTRIKO

V vrtcu Sončni žarek Velike Lašče, enoti Turjak, smo v skupini Miške želeli raziskovati elektriko. Kaj je elektrika, od kje jo dobimo ipd.

Vzgojiteljica: »Kaj je elektrika?«

Tristan: »Da te strese. Da strela udar v elektriko.«

Gal: »Strela je elektrika. V žarnici je elektrika, da lahko gori.«

Lea O.: »Da luč gori, da žarnica sveti.«

Lucija: »Da luč ne gori.«

Renato: »Da elektrike zmanka.«

Matic: »Da lahko ugasne televizija, pa da sesalec lahko dela un k ne rabi bit priklopljen.«

Neja: »Da žarnica pregori.«

Ruj: »Ugasne in žari luč. Avto ne more vozit brez elektrike.«

In naše raziskovanje elektrike se je tako pričelo. Otroci so od doma prinašali različne revije in fotografije. Izdelali smo si didaktično igro tombola, sličice so bile povezane z elektriko.

Ogledali smo si poučni otroški film RTV Slovenije, v katerem zajček Bine na otrokom primeren način razloži in prikaže, od kje in kako prihaja elektrika. Z otroki smo raziskovali in ugotavljali, zakaj je elektrika lahko nevarna, ali se smemo z njo igrati. Med raziskovanjem smo se seznanili z obnovljivimi viri in ugotovili, da je teh veliko. Med igro smo spoznali, da veliko otroških igrač potrebuje elektriko, da lahko delujejo, in da se le ta skriva v manjših baterijah.

Otroci so našli veliko stvari, za katere vedo, da potrebujejo elektriko, da delujejo.

Vzgojiteljica: »Prižgemo ali ugasnemo luč. Pokličemo nekoga po telefonu. Prižgemo TV in vidimo, kaj se dogaja po svetu. Kako vse to deluje?«

Lea O.: »Na žici.«

Gal.: »Na elektriki. Nastane iz kabla v elektrike.«

Jakob G.: »Nastane v oblaku.«

Vita: »Na strehi, v kablju.«

Gal: »V avtovem motorju.«

Lea D.: »V vetrnici.«

Vita: »Zrak je lahko električen.«

Aleks.: »Elektrika pride iz žic, v zidu po žicah do konca. V bateriji je taka elektrika, ne taprava, k te ne strese.«

Maks: »Enkrat smo bli v Strugah, je tok strela počla, da je elektrika šla.«

Ruj: »Strela je udarila, ogenj je bil.«

Lea O.: »Ko je grmelo, je zmankalo elektrike. Mami ni mogla kurit in pečt. Voda je bla mrzla.«

Matic: »Elektrika prihaja iz nevihte.«

Lucija: »Elektrika je iz strehe.«

Gal: »Če ni elektrike, se ne more TV pržgat.«

Maks: »Cela bolnica je zgorela, k je tok nevihta strelala.«

Iz duplo kock in volne so zgradili elektrarno, generator, daljnovode, žice oz. kable, ki vodijo do hiš, v katerih živimo. S to igro so otroci pokazali, koliko znanja in novih besed so pridobili v različnih dejavnostih na temo elektrika.

Pogovorili smo se in raziskovali, zakaj bi morali varčevati z električno energijo in kako lahko mi sami pripomoremo k temu. Izdelali smo plakat, na katerem je bila hiša, v kateri so bili narisani različni prostori. V prostore so otroci nalepili ali narisali različne električne pripomočke, ki jih uporabljamo.

V igralnici smo si naredili kotichek z nedelujočimi, vendar varnimi pripomočki in predmeti, ki so delovali s pomočjo elektrike.

Otroci so jih popravljali ipd.

Nato smo prešli na eksperimentiranje. Otroci so morali ugotoviti, kako skleniti električni krog, da bo žarnica zasvetila. Ko so to ugotovili, smo v igralnici iskali predmete, ki prevajajo elektriko, in izločili tiste, ki je ne.

Izvajali smo tudi različne poizkuse s statično elektriko. Otroci so ugotavljali:

1. Kako naelektriti svoje lase z balonom?
2. Kako z glavnikom premakniti kroglico iz stiropora, ne da bi se je dotaknili?
3. kako bi lahko z balonom ali glavnikom pobirali majhne natrgane koščke robčkov?
4. Kako brez lepila/selotejpa prilepiti balone na steno?

Otroci so med raziskovanjem z velikim zanimanjem sodelovali, iskali rešitve in se hkrati neznansko zabavali. Seznanili so se z osnovnimi zakonitostmi elektrike in se naučili veliko novega.

Metka Mehlin, vzgojiteljica

TEHNIŠKI DAN NAMENJEN KULTURNI DEDIŠČINI

Ohranjamo tradicijo in tudi letos smo na šoli izpeljali tehniški dan, posvečen kulturni dediščini. V šolo smo povabili predstavnike društev in posameznike, ki so nam predstavili različne spretnosti, znanje in izkušnje, veliko delavnic pa smo izvedli sami. Lahko se pohvalimo, da je v evropskem letu kulturne dediščine potekalo na centralni in podružničnih šolah kar 33 delavnic.

Zahvala vsem mentorjem, ki ste se odzvali in nam popestrili dan, medgeneracijsko vzdušje je bilo izjemno in že se veselimo ponovnega snidenja ...

Majda Griz

HOČEM, ZMOREM, TEČEM!

Naslov izjemnega dogodka na naši šoli ni bil naključen. V naslovu Hočem, zmorem, tečem! so zajete vrednote, ki jim na naši šoli namenjamo veliko pozornosti.

Začelo se je že nekaj let pred tem. Kot dolgoletna ravnateljica ugotavljam, da je učence zadnjih razredov težko motivirati za učenje, sodelovanje ali kakršno koli drugo delo. Težko gledam nemotivirane otroke oziroma otroke, ki jih težko kaj razveseli ali navduši. Hkrati ugotavljam, da otrokom pogosto ponudimo preveč in jim s tem onemogočimo zadovoljstvo po opravljenem delu, ki ga doživiš takrat, ko se za kaj še posebno potrudiš. In tako sem 1. septembra o vsem tem povsem odkrito spregovorila tudi z učenci devetih razredov. Ponudila sem jim možnost, da organizirajo dobrodelni tek, da se potrudijo in da dobijo izkušnjo. Skratka, ponudila sem jim delo.

Sprejeli so izziv.

Še sedaj verjamem, da so izziv sprejeli tudi zato, ker sem jim ga predala polna navdušenja in pričakovanj in se o tem z njimi pogovorila povsem iskreno.

Moj cilj je bil, da učenci dobijo izkušnjo dobrodelnosti, da se v tem projektu povežejo, da se ob tem veselijo in ob zaključku začutijo ponos in zadovoljstvo. Želela sem, da dobijo realno sliko o tem, da je za izvedbo takšne akcije potrebno ogromno dela, vložene energije in prostega časa.

Seveda je bilo treba otrokom tudi na pravi način predati in posredovati prave naloge. Prva skupna aktivnost je bila udeležba na Fun teku v Ljubljani, kjer smo skupaj tekli, in čutili je bilo dober začetek. V nadaljevanju so učenci postavili spletno stran. V šolo smo povabili Miho Deželaka in Anito Ogulin, da sta nam predstavila svoje izkušnje in pogled na dobrodelnost. Ker smo se tega lotili prvič, smo bili v nadaljevanju premalo učinkoviti. Takrat se je iz vrst učiteljev oblikovala ožja delovna skupina, v kateri smo poleg teka pripravljali nabor spremljajočih dejavnosti, ki so se odvijale v športni dvorani in okolici šole. Tim z Renato Gradišar, Simono Bavdek, Bojanom Novakom, Katjo Grintal ter ob pomoči računovodkinje in hišnika se je vsakodnevno usklajeval, dopolnjeval, širil dejavnosti in delal dan poseben, drugačen ... Učenci so pisali in pošiljali vabila, iskali donatorje, pripravljali medalje, na majice pisali slogane, pripravljali srečelov, sestavili oglas in imeli zares veliko dobrih idej ...

Starši so bili enostavno neverjetni. Nekateri so otrokom v podporo tekli, pomagali pri pripravi tekaške proge, pekli pecivo, nabavili majice, z rožami krasili okolico dogajanja ... Prispevali so ogromno rekvizitov za srečelov, predvsem pa so delili z nami veselje in zadovoljstvo ter bili ponosni na naše delo. To nam je pomenilo še največ.

Dobrodelni tek so s pripravljenostjo in znanjem popestrili zunanji prostovoljci, za kar se jim iskreno zahvaljujemo: Anita Jaklič je v uvodnem delu dneva vodila skupinsko ogrevanje in tekla z učenci prve triade, Luka Blažič je učence seznanil s funkcionalno vadbo, Jani Jeršič je tekkel z učenci druge triade, Črt Vilhar je pomagal pri pripravi tekaške proge in Sten Vilar je brezplačno izvedel predstavo Gibi, gibi, gib za učence prve triade.

Iskrena zahvala velikolaškim gasilcem in ribniškim policistom, da so na ta dan skrbeli za našo varnost. Zahvala Mihi Merljaku in Davidu Šavliju za fotografiranje.

Nad idejno zasnovo našega projekta so bili navdušeni tudi na Radiju 1, saj so oddajanje v živo izvedli po polovični ceni. Hvala podjetjem, med katerimi sta tudi Lobe & CO, d. o. o., in Mapri, d. o. o., ki so se odzvali našemu vabilu, in devetošolcem in vsem nam omogočili, da je bil na ta dan z nami v živo Radio 1 z Miho Deželakom na čelu. Ob tem so se imeli učenci možnost preizkusiti tudi v vlogi novinarjev. Nina Gradišar in Aiken Ahac sta odlično povezovala našo dobrodelno prireditev, učenci devetih razredov so z Miho Deželakom posneli spot ... Joj, dogajalo se je.

Ob zaključku smo prešteli denarna sredstva, ki so bila donirana kot prijavnina, sredstva iz prostovoljnih prispevkov srečelova in vsa sredstva, ki so bila nakazana na ZPM ali na našo šolo.

Ugotovili smo, da smo zbrali 3.290 € za otroke iz socialno ogroženih družin za letovanje na morju. BRAVO MI.

Na zaključku prireditve se nam je pridružila tudi Anita Ogulin, predsednica ZPM Moste-Polje, da smo simbolno in slavnostno predali sredstva. Ček sta predala dva izžrebana devetošolca in predaja je bila močno čustveno obarvana.

Zahvaljujemo se donatorjem, ki so na račun šole za »dobrodelni tek« nakazali denarna sredstva. Zahvala tudi vsem tistim, ki ste sredstva prispevali na samem kraju izvedbe.

Inotherm, d. o. o., KLIMA KOMFORT, d. o. o., Gozdarstvo in žagarstvo Jerin, d. o. o., LSP, d. o. o., KG-Dent, d. o. o., Zagorc, d. o. o., Tomaž Kaplan, s. p., Sarah Briški, Arhitektura Starc, Steklarstvo Hren, Peter Hren, s. p., Lici, d. o. o., Zakrajšek Marko, s. p., Vintar Matej, s. p., Avtovleka in vulkanizerstvo Njenič Goran, s. p., Columbo, d. o. o., Košir Silva, s. p., Martina Prijatelj, Bogdana Sernel, s. p., Miroslav Mramor, s. p., Klemen Peterlin, Maruša Strnad, s. p., Villa Cereja, d. o. o., Saje Praznik Barbara, Vesna Ponikvar, Alenka Zidar Zupan in Mitja Centa

Zahvaljujemo se občini za denarna sredstva, s katerimi smo kupili material za izdelavo medalj za tekače, ki so jih oblikovali in naredili devetošolci.

Na ta dan se je družilo veliko dobrih ljudi. Spodbuda, podpora drug drugemu, prijazna beseda in pogled, stisk roke, ponos ... in sonce.

DEALI SMO IN USPELO NAM JE IN DOBRO SMO SE IMELI.

Kar malo žal mi je za vsakega, ki se nam na ta dan ni uspel pridružiti in užiti občutka ponosa ob dobrodelnem dogodku naše šole in z našimi učenci.

*Ravnateljica Metoda Kolar in Renata Gradišar
Fotografije: Miha Merljak, David Šavli*

SPOŠTOVANI!

V imenu vseh devetošolcev, ravnateljice Metode Kolar in vseh sodelujočih učiteljev se vam zahvaljujemo za vaše donacije, pomoč in dobro voljo! Z vašo pomočjo nam je uspelo zbrati neverjetnih **3.292 evrov!** S tem smo vsi skupaj omogočili otrokom iz našega okoliša počitnice na morju, jim polepšali poletje in zagotovo narisali nasmeh na obraz!

Rečemo lahko samo **HVALA**, ker ste **HOTELI**, **ZMOGLI**, nekateri tudi **TEKLI** in bili pri tem dobrodelni!

Devetošolci in ga. Metoda Kolar

SEDMOŠOLKA AJDA KOKOVNIK OSVOJILA 3. MESTO NA DRŽAVNEM PRVENSTVU V KROSU

Na OŠ Primoža Trubarja dajemo velik poudarek športnim vsebinam. Vsako leto se udeležujemo različnih šolskih športnih tekmovanj, na katerih dajemo našim učencem možnost, da se pomerijo z vrstniki in pokažejo svoje sposobnosti.

Športna tekmovanja vsako leto privabijo ogromno mladih športnikov in konkurenca na tovrstnih tekmovanjih je vsako leto hujša. To še posebej velja za državna prvenstva, katerih se udeležujejo najboljši slovenski osnovnošolci. Vsak vidni uspeh na državnem nivoju je tako zares nekaj posebnega.

Letos je največji uspeh na državnem nivoju dosegla sedmošolka Ajda Kokovnik, ki je prava specialistka za kros. Na državnem prvenstvu v Mariboru je 18. aprila med 114 deklet, rojenimi leta 2005, osvojila odlično 3. mesto. Tako je ponovila svojo uvrstitev izpred dveh let, ko je prav tako pomahala s tretje stopničke.

Ajda je odlično odtekla srednji del tisoč metrov dolge proge v športnem centru Tabor. Z na videz nečloveškimi naporji je v zadnjih metrih zdržala nalet deklet, ki so se prav tako želele povzpeti na zmagovalni oder, in se iskreno veselila bronaste medalje.

Sicer je na tekmovanju skupno sodelovalo 25 naših učencev. Ne smemo spregledati odličnega 7. mesta šestošolke Hane Starc in 13. mesta devetošolca Žige Vilharja. Nič manj pa ne morem pohvaliti vseh drugih učencev in učenek, ki so se vsi po vrsti potrudili po svojih najboljših močeh. To pa je pravzaprav vedno edini cilj, ki si ga postavimo pred tekmovanjem. Ne glede na končni rezultat je osebno zadovoljstvo nad prikazanim največja vrednost.

Ob koncu želim izraziti optimizem za tekaško prihodnost na šoli, saj so številni naši učenci v cilj pritekli med prvimi tudi na promocijskem, netekmovalnem teku, v katerem sodelujejo učenci od prvega do četrtega razreda. Raste torej nov rod, ki nas bo v prihodnjih letih razveseljeval na tovrstnih športnih tekmovanjih.

Bojan Novak, šp. pedagog

HOČEM, ZMOREM, TEČEM!

Moram priznati, da me je pobuda za to dobrodelno prireditev prijetno presenetila in trdno verjamem, da bo prireditev postala tradicionalna.

Približno dva tedna pred prireditvijo, med tednom, sem zjutraj ob zajtrku s sinovoma naletela na zanimivo idejo: cvetlične zasaditve v lesenih gajbicah malo drugače. Ob mojem komentarju, da bi lahko kaj takega postavili pred šolo, je starejši sin komentiral: »Pokaži učiteljici Veri – ona bo sigurno za!«

Cvetlični vlakec je nastal je pri projektu Program za spodbujanje ustvarjalnosti, podjetnosti in inovativnosti med mladimi pod okriljem mentorice Veronike Lipovec.

Beseda ni konj – še isti dan smo idejo pokazali učiteljici Veri Lipovec, ki je nemudoma dala soglasje za »projekt« in ga predstavila tudi gospe ravnateljici. Rokave so zavihali tudi učenci 5.a-razreda; ti so od doma prinesli lesene gajbice – pridružilo pa se jim je še veliko učencev iz drugih razredov.

V petek pred tekmovanjem se je zjutraj zbrala ekipa in iz sončno rumenih gajbic so sestavili vlakec. Napolnili so jih z zemljo, ki so jo učenci nabrali na krtinah ali jo prinesli od doma. Starši so poslali tudi veliko cvetnih sadik, vlakec pa je postal prava sončna, očem prijetna zasaditev pred šolo.

Sobotni dan je žarel v soncu, vsi smo uživali v toploti in prijetni družbi, otroci so ponosno kazali na sončno rumeni vlakec.

Iskrena zahvala vsem staršem, ki so se odzvali, učencem, ki so zavzeto poprijeli za projekt, in šoli, ki je imela posluš za ideje – čeprav so pomenile dodatno delo. Imamo še kar nekaj idej na zalogi – mogoče jih kmalu uresničimo!

*Andreja Novak,
predstavnica staršev 5. a razreda*

MED DVEMA OGNJEMA IN TEE BALL-FINALNA PRIREDITEV

Sobotno jutro 19. 5. 2018 se je za 54 učencev naše šole začelo že zelo zgodaj zjutraj. Ob 7.00 smo odpotovali na državno tekmovanje v igri med dvema ognjema in tee ball v Lipici.

Njihova razigranost na avtobusu je obetala zelo živahen dan. Res, dan je bil zelo živahen.

Ob 9.00 je bila otvoritev za MDO in TEE BALL. Začeli smo s svečanim mimohodom, predstavili so vsako šolo posebej. Po državni himni so sledili govori predsednika Olimpijskega komiteja, predsednika Evropske baseball zveze, direktorice Kobilarne Lipica, predstavnice šol ravnateljice OŠ Sevnica, ravnatelj OŠ Sežana in Vojka Korošca, direktorja zavoda ŠKL.

Potem pa igra, tekma ... Učenci naše šole so bili edini, ki so tekmovali v obeh igrah (MDO in TEE BALL) v vseh kategorijah. Bili so neverjetni. Igrali so neprestano. Z igre med dvema ognjema so že hiteli na igro tee ball ... Pa zopet med dvema ognjema pa tee ball ... Bravo naši! Pokazali so nam, kako se je treba boriti za uspeh. Na koncu vseh tekem smo bili več kot zadovoljni z osvojenimi petimi pokali.

V prelep Lipici smo si lahko ogledali predstavitev baseball reprezentance in dresurnega nastopa konj. Nepozabno! Zahvala ravnateljici za vso spodbudo čez celo šolsko leto; hvala, da se veseli naših uspehov, nam stoji ob strani ob porazih. Starši, zahvaljujemo se vam za sodelovanje, navijanje, spodbudne besede, spremljanje na tekmovanjih ...

REZULTATI S FINALNE PRIREDITVE:

MDO

- 1., 2. r. – 1. mesto
- 3., 4. r. – 4. mesto
- 5., 6. r. – 2. mesto

TEE BALL

- 2., 3. r. – 2. mesto
- 4., 5. r. – 2. mesto

DNEVI ODPRTIH VRAT V GŠ RIBNICA IN VELIKE LAŠČE

Skupaj z vpisom za šolsko leto 2018/2019 so na Glasbeni šoli Ribnica pripravili dneve odprtih vrat. Glasbena šola je dneve odprtih vrat pripravila na podlagi lanskih izkušenj, in jih letos, ko jih je pripravila drugič v svoji zgodovini, še izboljšala in prilagodila obiskovalcem. Od 7. 5. do 9. 5. so dnevi potekali v prostorih Glasbene šole v Ribnici in Velikih Laščah, dva dni, v ponedeljek, 7. 5. in v torek, 8. 5., pa tudi v OŠ Sodražica. Glede na kadrovsko omejenost in zagotavljanje rednega pouka je šlo za velik in zapleten logističen dogodek. Vendar smo v glasbeni šoli prepričani, da so taki dnevi potrebni, saj si mnogi morebitni učenci in njihovi starši ne predstavljajo povsem, kaj pomeni vpis na posamezen inštrument. Posebej pri otrocih je odločanje za posamezne inštrumente včasih prepuščeno trenutnemu nagibu ali pa je odvisno od izbire instrumenta njihovih prijateljev ali prijateljic.

Na Glasbeni šoli Ribnica smo se odločili, da damo učencem možnost, da sami spoznajo posamezne inštrumente in jim

tako omogočimo najboljšo možno izbiro. Predstavitve so bile razporejene na več dni in različen časovni okvir, tako da so vsi lahko dobili možnost, da si ogledajo svojo željeno izbiro ali celo več možnih inštrumentov.

Predstavili so se klarinet, kitara, klavir, petje, violina, viola, violončelo, flauta in kljunasta flauta, harmonika, tolkala, saksofon, tamburica, trobenta, bariton, tuba, citre, orgle in kontrabas, torej praktično vsi inštrumenti, ki jih poučujemo v Glasbeni šoli Ribnica.

Glasba je najuniverzalnejši vidik človeške kulture. Najdemo jo od pragozdov Bornea do visoko kulturnih ustanov razvitega sveta. Obsega vse: od preprostega petja, udarjanja, piskanja do strogo ritualnih oblik, od preprostih tolkal do Beethovnov devete simfonije s polnim orkestrom in zborom.

Martin Lavrič

TRADICIONALNI KONCERT ZABAVNE GLASBE

V sredo, 16. maja, je Glasbena šola Ribnica ponovno pripravila že tradicionalni KONCERT ZABAVNE GLASBE.

Prireditev je potekala v poznih popoldanskih urah v Levstikovem domu v Velikih Laščah.

Koncert je bil zasnovan v treh delih, in sicer se je v prvem sklopu predstavil Godalni orkester Glasbene šole Ribnica, katerega že vrsto let vodi Ksenija A. Grom. Orkester trenutno šteje čez 30 članov, kar se je dobro poznalo na reprezentativno in tehnično kakovostno odigranem programu.

V srednjem delu koncerta so se predstavili solisti ter komorne skupine. Slišali smo lahko zvoke kitare, tria klarinetov, kvarteta saksofonov, harmonike ter odlično točko sodelovanja kitare s solopetjem, katera je s svojim akustično prefinjenim zvokom navdušila dobro napolnjeno dvorano Levstikovega doma.

Kot zadnji se je predstavil še Pihalni orkester Glasbene šole Ribnica. Ta je v tem šolskem letu po dolgih letih vodenja pod mentorstvom Vanje Tomca zamenjal dirigenta. Dirigentsko palico je prevzel Vito Opeka. Predstavili so se s tremi skladbami in kot zadnjo zaigrali vsem dobro poznano »Kjer lastovke gnezdi«.

V prihodnosti si Glasbena šola Ribnica želi izpeljati še več klasičnih in z zabavno tematiko obarvanih koncertov, saj opaža, da so obiskovalci željni raznovrstnosti ne samo stilov glasbe, ampak tudi inštrumentov, ki nastopajo.

Zahvaljujemo se številni publikli, nastopajočim ter njihovim mentorjem.

Zahvala gre tudi Občini Velike Lašče, saj je omogočila najem dvorane in tako dala na voljo Glasbeni šoli Ribnica, da je dodala še en majhen trenutek v mozaik že tako polnemu in pestremu kulturnemu dogajanju v občini Velike Lašče.

Franc Malavašič

MEDNARODNO GLASBENO TEKMOVANJE PALMANOVA

V soboto, 12. 5. 2018, smo se ob 5.30 učenke flavte Pia Petek, Taja Bratovž in Janja Glavonjič odpravile v italijansko mesto Palmanova na mednarodno glasbeno tekmovanje. Udeležile smo se ga v zasedbi tria flavt in smo tako predstavljale Glasbeno šolo Ribnica v kategoriji komornih skupin. V Palmanovo smo prišle ob 7.30; tam smo v Teatru Gustavo Modena dobile prostor za ogrevanje in vadenje. Nato smo imele vajo na odru, hkrati pa smo si ogledale še dvorano in se prilagodile njeni akustiki. Po vaji smo se pripravljale na nastop in zbijale tremo s sprostitvenimi vajami. Celoten tekmovalni program smo še nekajkrat preigrale, nato pa čakale, da nas organizatorji pridejo iskat in nas peljejo na oder. Tekmovanje se je začelo ob 9.00. Nastop smo uspešno opravile. Žirija in učiteljica Barbara Gorše so bili zadovoljni. Po nastopu je sledilo še fotografiranje, nato pa smo se počasi odpravili domov. S tem tekmovanjem in nastopom smo po tekmovanju Svirél pridobile še eno lepo glasbeno izkušnjo, ki je ne bomo nikoli pozabile.

Janja Glavonjič

KONCERT ZAČETNIKOV V GLASBENI ŠOLI VELIKE LAŠČE

Šolsko leto se počasi, a vztrajno bliža koncu in učenke ter učenci Glasbene šole Ribnica veliko nastopajo in kažejo svoje znanje na mnogih internih, javnih in zunajšolskih nastopih. Ob koncu aprila so svojo priložnost prvega javnega nastopa dobili najmlajši inštrumentalisti, torej otroci, ki se inštrumenta učijo šele od 1. septembra.

V ponedeljek, 23. aprila, so se na javnem nastopu začetnikov predstavili učenke in učenci različnih inštrumentov iz prvih razredov. Kot je povedal vodja nastopa, učitelj flavte Gašper Dolgan, je bilo nastopajočih kar trideset in vsi so se potrudili, kolikor je bilo v njihovi moči.

Povedal je še, da so nekateri prvošolci malce potožili, da so jih med svojim nastopom zmotili obiskovalci, ki so iz dvorane odhajali kar med njihovo točko, zato poziva vse obiskovalce nastopov glasbene šole, da če res ni nujno, dvorane ne zapuščajo med potekom nastopa ali koncerta; če pa res ne gre drugače, naj to storijo čim tišje med aplavzom in nikakor ne med igranjem nastopajočega.

Kljub temu pa je bil nastop lepo izpeljan in najmlajši nadobudni glasbeniki skupaj s svojimi učitelji zadovoljni.

Gašper Dolgan

UČENKE IZ VELIKIH LAŠČ NA SPREJEMU MINISTRICE

Ministrica dr. Maja Makovec Brenčič je v torek, 3. aprila, ob 11. uri v veliki dvorani Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport sprejela prek tristo učenk in učencev, dijakinj in dijakov glasbenih šol ter njihove mentorice in mentorje, ki so na mednarodnih tekmovanjih v minulem letu dosegli vidne rezultate.

Sprejem so si s svojimi doseženimi rezultati prislužile tudi učenke Glasbene šole Ribnica, **Eva Pečnik**, **Eva Ivanc** in **Špela Kokošinek**. Posebna zahvala gre tudi njihovim mentorjem in mentoricam ter staršem, brez katerih tovrstnih rezultatov ne bi bilo. Sam sprejem je popestril tudi znani slovenski raper Rok Terkaj, ki je pustil posebno sporočilo za mlade.

Martin Lavrič

15. MEDNARODNO TEKMOVANJE PIHALNIH INSTRUMENTOV V POŽAREVCU

Sredi aprila smo se Lara Petek, Zarja Čampa in Kaja Dvorščak udeležile 15. mednarodnega tekmovanja pihalnih instrumentov (solo in komorne skupine) v glasbeni šoli Stevan Mokranjac v Požarevcu. 18. aprila zjutraj smo se skupaj s starši in učiteljicama Barbaro Gorše in Kristino Jeke odpeljali na dolgo pot proti Srbiji.

Po deveturni vožnji skupaj s postanki smo okoli 17. ure prispeli v hostel v Požarevcu, kjer smo se najprej razporedili po sobah, nato pa smo vsi skupaj odšli v glasbeno šolo na vajo. Imele smo tudi možnost preizkusiti dvorano, v kateri je cel teden potekalo tekmovanje. Ker smo bile utrujene od dolge vožnje in intenzivne vaje, smo se hitro odpravile spat, saj smo se morale spočiti in nabrati energijo za pomemben nastop. Naslednje jutro smo v glasbeni šoli imele še zadnjo vajo pred tekmovanjem.

Kljub temu da je bila glasbena šola zelo velika, so nas po več nastopajočih razporedili v iste učilnice, saj se je tekmovanja udeležilo več kot 200 tekmovalcev.

Po vaji smo se šle preobleč v hostel, nato pa izkoristile še zadnjih nekaj minut za ogrevanje pred vstopom v dvorano. Na tekmovanju smo nastopile kot prve, saj sta dve komorni skupini pred nami odpadli. Malo smo bile živčne, ampak smo se uspele zbrati in suvereno odigrati pripravljen tekmovalni program. Po koncu naše kategorije sta nam dva od treh žirantov z navdušenjem čestitala. Med čakanjem na rezultate smo šli na tradicionalno srbsko kosilo in se malo sprehodili po mestu, saj smo do razglasitve imeli kar nekaj časa. Ko smo izvedele, da smo dobile zlato priznanje, smo se zelo razveselile.

Tekmovanje v Požarevcu bo za nas ostala zelo lepa izkušnja v življenju in tudi potrditev, da vsakodnevno vadenje obrodi sadove.

Lara Petek, Zarja Čampa in Kaja Dvorščak

REVIJA GODALNIH ORKESTROV V LENDAVI

V petek, 20. aprila 2018, smo se člani godalnega orkestra z dirigentko Ksenijo Abramovič Grom in učitelji godal odpravili v Lendavo. Tam smo se zelo uspešno predstavili na 13. reviji godalnih orkestrów glasbenih šol Slovenije. Na tokratni reviji se je na 4 koncertih predstavilo 22 godalnih orkestrów, orkester naše glasbene šole se je predstavil na drugem koncertu, ki se je odvijal v popoldanskem času.

Ker smo ta dan namenili tudi skupnemu druženju, smo dopoldne obiskali eno izmed znamenitosti Lendave, trenutno najvišji razgledni stolp Vinarium. Z višine 50 metrov smo si v čudovitem sončnem vremenu ogledali lepote pomurske pokrajine, kjer nam je pogled poleg Slovenije segal tudi v sosednjo Avstrijo, Hrvaško in Madžarsko. Sledila sta kosilo in nastop na reviji.

Nastopili smo v lepi Koncertni in gledališki dvorani Lendava, kjer smo v koncertnem programu zaigrali naslednje skladbe: Polka Dot polka skladatelja R. Mayerja Adagio baročnega skladatelja B. Marcella, kjer sta se kot solistki predstavili violinistka Špela Kokošinek (iz razreda Iva Vlašiča) in violončelistka Eva Pečnik (iz razreda Danice K. Žganjar). Nastop smo zaključili s tremi skladbami iz klasične literature v priredbi skladateljice Cecilie Weston, in sicer Dance of the red pipes skladatelja Čajkovskega, Largom iz novega sveta skladatelja Dvoraka in znanim Ofenbachovim Can canom. Aplavz poslušalcev je bil nagrada za odlično izvedeni program.

Polni novih doživetij in zadovoljni z izvedbo nastopa smo se v zgodnjih večernih urah vrnili domov.

Ksenija Abramovič Grom

SREČANJE DOLENJSKIH GLASBENIH ŠOL

Zveza dolenskih glasbenih šol je 18. aprila 2018 priredila koncert v Viteški dvorani Posavskega muzeja v Gradu Brežice. Na gala koncertu so se predstavile vse šole iz regije, vsaka z nekaj solističnimi ali komornimi točkami.

Glasbena šola Ribnica je predstavila komorni skupini Kvartet saksofonov in Trio klarinetov pod mentorstvom profesorjev Janija Šepetavca in Vanja Tomca. Učenke so s svojim energičnim doživljanjem skladb različnih glasbenih zvrsti in prefinjeno

izvedbo navdušile obiskovalce sicer ne čisto polne, a velike in čudovite dvorane. Vse sodelujoče glasbene šole so prikazale raznolik in kakovosten nabor solistov in skupin svojih pihalnih in trobilnih oddelkov. Prijazni gostitelji so po koncertu vse sodelujoče in njihove mentorje pogostili in s sproščenim druženjem se je srečanje oz. 2. revija dolenskih glasbenih šol zaključila ter po zagotovilih pedagogov in vodstev glasbenih šol postala tradicionalna.

Martin Lavrič

SVIREL

10. mednarodno glasbeno tekmovanje za soliste in komorne skupine Svirél, ki poteka v Griških Brdih in Novi Gorici, je znova gostilo kar nekaj tekmovalcev Glasbene šole Ribnica. Tekmovanja so se začela s pihali, trobili in tolkali. Najprej so se Vili Vipolže in Gradu Dobrovo predstavili solisti, nato so sledile komorne skupine, tekmovalni sklop se je 18. marca v Vili Vipolže zaključil s koncertom "desetih najboljših". Na istih prizoriščih so teden pozneje nastopili solisti na godalih in brenkalih, zadnji teden marca pa so jim sledila komorna igra s strunskimi inštrumenti.

Prizorišči obeh tekmovanj sta izjemni. Vila Vipolže je renesančni dvorec z dolgo zgodovino in mnogimi predelavami, ki se je z zadnjo obnovo vrnil v velikem sijaju. Dobrovo je grad iz časa visokega srednjega veka in vsebuje viteško dvorano, muzej, galerijo in drugo. Gotovo tudi samo okolje spodbuja tekmovalce h kar najboljšim rezultatom in na naše učence in njihove mentorje smo lahko upravičeno ponosni.

Na tekmovanju je nastopilo 13 učencev. Petra Zakrajšek in Eva Marolt (mentor Gašper Dolgan), obe na flavto, v kategorijo elementary sta dosegli bronasto priznanje. Špela Kokošinek je v isti kategoriji, vendar na violino, prejela srebrno priznanje, njen mentor je Ivo Vlašič. Žak in Črt Gradišar (mentorica Sarah Akif) sta na trobilih prejela bronasto priznanje – prvi v kategoriji elementary, drugi v kategoriji intermediate. Zarja Čampa, Kaja Dvorščak in Lara Petek (mentorici Barbara Gorše in Kristina Jeke) so v kategoriji elementary nastopile kot skupina s pihali, trobili in tolkali ter prejele zlato priznanje.

Kot enaka skupina, vendar v kategoriji intermediate so nastopile Pia Petek, Taja Bratovž in Janja Glavonjič. Njihova mentorica je Barbara Gorše, osvojile pa so srebrno priznanje. Sledili sta še Eva pečnik (mentorica Danica Kavrakova Žganjar), ki je z

violončelom osvojila zlato priznanje v kategoriji elementary, in Neža Gradišar, ki je bila srebrna s klarinetom v kategoriji junior. Njen mentor je Vanja Tomc.

Vsem tekmovalcem in tekmovalkam ter njihovim mentorjem in mentoricam iskreno čestitamo za dosežene uspehe in se veselimo še nadaljnjih uspehov!

Poleg napetih tekmovanj in osvojenih priznanj pa je mesec marec v glasbeno šolo prinesel tudi bolj umirjena, skoraj domača dogodka, in sicer nastopa za materinski dan. Mama, tako znana, tako domača, tako topla beseda. Za njo se skriva vse, dajanje življenja, dajanje ljubezni, dajanje toplote in zavetja. V to besedo lahko zajamemo vso toplino čustev in vrednot. Lahko smo še tako stari, lahko smo starši tudi sami, vendar nas posamezna občutja, vonji, okusi z lahkoto pripeljejo nazaj v mladost, v toplo, varno materino zavetje.

Glasbena šola je koncerta ob materinskem dnevu pripravila 20. 3. v Ribnici in 22. 3. v Velikih Laščah. Na obeh nastopih je bilo prek dvajset točk, v glavnem solistov, vendar tudi duetov in komorne igre. Prav vsi nastopajoči so se izkazali, pa naj so bili to vedno ganljivi učenci prvega razreda ali zahtevnejše skladbe učencev višjih razredov. Program je zajemal otroške, ljudske, zabavne in klasične skladbe. Posebej bi lahko izpostavili nastop skupine prvošolčkov na kljunasti flavti z naslovom »Venček otroštva«, skupine na flavto in ansambla violin učencev 2. in 3. razreda. Zahvaljujemo se korepetitorjem Aleksandru Oražmu, Vanji Tomcu, Andreju Štreklju ter organizatorjem Dejanu Herakoviču, Slavici Marinkovič in Gašperju Dolganu.

Vam pa se zahvaljujemo za obisk in vas vabimo na naše naslednje prireditve.

Martin Lavrič

NAJDIHOJCA, 19. FESTIVAL OTROŠKEGA GLEDALIŠČA

V dvorani Levstikovega doma Velike Lašče se je prvi petek po veliki noči, 6. aprila, odvijala Najdihojca 2018, znova pod pokroviteljstvom Občine Velike Lašče. Letošnja bera je bila izvrstna: 11 predstav, 180 nastopajočih, 18 mentoric in ves čas (5 ur programa) polna dvorana vrtčevskih ali osnovnošolskih otrok.

Voditeljsko mesto je letos prevzela Nataša Tomc, ki se je v tej celodnevni vlogi zelo dobro znašla, kot prekaljena gledališčnica (tudi ona prihaja iz Gledejinih vrst) je vmesne čase med predstavami, kjer je ena skupina za zaprto zaveso pospravljala oder, druga pa se pripravljala na naslednjo predstavo, zapolnila z različnimi zabavnimi dejavnostmi za gledalce: od pantomime, ugank, zrcal do gibalnih, govornih in pevskih iger. Mladi gledalci so lezli na oder in na trenutke se nam je zazdelo, da je Levstikov dom v celoti spremenil v gledališče.

Da se je Najdihojca tudi letos zgodila, je kriva ekipa festivala Najdihojca 2018: Manca Bavdek, Tilen Debeljak, Gregor Grešak, Matjaž Gruden, Tanja Gruden, Urban Gruden, Irena Hren, Nik Hren, Matej Hren, Branka Levstik, Mitja Kavčič, Blaž Marolt, Nika Perovšek, Boštjan Podlogar, Ana Porenta, Nastja Rupar, Niko Samsa, Zdenko Samsa, Mija Starc, Metka Starič, Mojca Šilc, Nataša Tomc in Ula Virant.

Mladi prostovoljci, ki jih je tokrat vodila Mija Starc, so poskrbeli za pripravo skupin na nastope, jih pogostili, jim pomagali prenašati sceno, usmerjali gledalce ... Brez Urbana Grudna, ki je z vsako mentorico sodeloval pri zvočni in svetlobni opreми vsake od predstav, pa si Najdihojce kar ne predstavljamo. Preden se je

festival začel, smo s predsednikom KUD Primož Trubar Matjažem Grudnom in ekipo pripravljali vse potrebno, saj smo želeli, da Najdihojca, ki jo je pričel in vrsto let vodil Zavod Parnas, tudi tokrat teče, kot je treba. Mislili smo tudi za povezave z vrtčevskimi gledalci, za to je poskrbela Irena Hren, za šolsko publiko pa Branka Levstik. Obe sta bili na festivalu kot že vrsto let tudi v vlogi mentoric.

Letošnji festival so odprli prvošolci (1. b) OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče s predstavo Maje Ovsenik Izgubljena žogica. Mlade iskalce žogice na vseh koncih in krajih sta v zanimivi odrski postavitvi v svet gledališča vodili Branka Levstik in Veronika Lipovec.

Sledili sta gostujoči predstavi, prva je bila Regarija (mentorica Ana Porenta sem iz zgodbic o Regcu in Kvaku naredila priredbo, v kateri je nastopalo šest zelenih in trije oranžni), ki so jo pripravili pri ustvarjalno gledališkem krožku na POŠ Sveti Gregor.

Drugo, iz OŠ dr. Ivana Prijatelja Sodražica, Janko in Metka, so pripravili mladi, ki obiskujejo neobvezni izbirni predmet umetnost. Z mentorico Mojco Šilc (ja, prav tisto, ki jo poznamo kot dolgoletno voditeljico Najdihojce) so uprizorili avtorski pravljčni muzikal, ki je pripovedoval o tem, kaj se dogaja z Jankom in Metko ponoči v gozdu – spoznali smo škrate, vile, hudobce ter nenavadne zaplete in čarovnije.

Šolsko publiko je v dvorani zamenjala vrtčevska. Naslednji sklop nastopov se je začel s predstavitevijo za nas novega kamišibaj gledališča: otroci s POŠ Turjak so ob pravljici Katje Reider Zmeda zaradi malega medveda izmenično sedali k velikim slikam in pripovedovali vsak en del pravljice. Pri ustvarjanju sta jih vodili mentorici Metka Mehlin in Nataša Heybal.

Sledila je slikovita Predstava na razmajanem skednju (Rickety Barn), v kateri so otroci – živali – pripravljale vsaka svoj nastop in na koncu presenečene ugotovile, da gledalcev na predstavi ni, ker čisto vse nastopajo. Mentorici skupine Ježki sta bili Irena Hren in Alenka Mišič. Potem smo se preselili v svet hroščkov, metuljčkov in drugih drobnih živalic.

Ogledali smo si predstavo Pika pikapolonica, ki je se je izgubila in iskala pomoč pri najrazličnejših bitjih in se na koncu srečno našla z mamico. Mentorici skupine Račke sta bili Anja Mikuž Otoničar in Vesna Černe.

Sledila je Bitenčeva pravljica Pikapolonica in pike, pripravili so jo v skupini Ribice z mentoricama Martino Krašovec in Zalo Hočevar. Glavni junakinji so vsi na oderu in v dvorani pomagali pri štetju pik. Vrtčevski otroci so se od gledališkega živžava že utrudili in dvorano prepustili najstarejšim gledalcem 3. triade. V goste je prišel Krst pri Savici, zanimiva avtorska predstava mentorice Nuše Dedo Lale, ki sta jo na oder postavili skupaj z Alenko Kolšek Puklavec. Gledališčniki iz Ekipe d' te skipa OŠ Notranjskega odreda iz Cerknice so prepričljivo pričarali Prešernov čas, Franceta in njegova prijatelja Matija Čopa ter Andreja Smoleta, vmes pa vpletli dogajanje iz časov Črtomirja in Bogomile.

Pouk v šoli je bil že končan, tako se je naša nova publika iz oddelkov podaljšanega bivanja veselila ob razigranih predstavah skupin iz OŠ Martina Krpana Ljubljana. Prva je bila avtorska predstava Uh, ta mamil, ki so jo na oder ponovno postavili gledališčniki z mentorico Janjo Lamovšek. V predstavi smo spremljali odhod dveh sester od doma in njune napete dogodivščine, ki so se k sreči dobro iztekle. Sledila je Matilda (po Roaldu Dhalu), ki jo je na oder postavila Mojca Pfeifer, in nas je znova navdušila z barvito scenografijo in kostumografijo ter napetim, s humorjem prepletenim dogajanjem.

Obe skupini sta se uvrstili tudi na regijsko srečanje JSKD skupin in nas prepričali, da je gledališče lahko zelo zabavno, ne samo za gledalce, ampak tudi za igralce. Za konec se nam je predstavila še mladinska skupina Pod odrom, ki je prišla k nam iz Društva Fran Govekar z Iga in predstavila stiske treh otrok pred materinskim dnem v družini brez očeta. Mentorica pri predstavi Mamici se je pokvarila ura (R. Gantar) je bila Alenka Jeraj.

In ura je bila že toliko, da smo se za letos poslovili od Najdihojce, odra, kjer so skakljali, plesali, peli, igrali in nam pričarali številne svetove igralci od malčkov do resnih šolarjev s požrtvovalnimi in ustvarjalnimi mentoricami, brez katerih tega dogodka sploh ne bi bilo.

Zahvala vsem, ki ste pripravljali in izpeljali Najdihojco 2018, in vsem gledališkim skupinam, ki ste se na njej predstavile. In naj bo leto pred nami igrivo, da nas bo pripeljalo do naslednje Najdihojce!

Ana Porenta,
koordinatorka Najdihojce 2018
Foto: Boštjan Podlogar

Prisrčno vabljeni na izid zbornika **Pesem si 2018**
in srečanje avtorjev in ljubiteljev poezije,
ki bo v soboto, 2. junija 2018,
na Trubarjevi domačiji na Rašici,
s pričetkom ob 18. uri.

PESEM SI 18

PROGRAM:

- Trubarjev muzej: poetični recital z izbrankami letnih časov
- Druženje in pogostitev v Galeriji Skedenj
- Pesem.si avtorsko branje / mini maraton

Produkcija: Zavod za razvijanje ustvarjalnosti,
KGD Reciklaža Sveta Trojica,
KUD Primož Trubar Velike Lašče

Pesem si 2018 so podprle občine: Ribnica, Sodražica, Velike Lašče

KULTURNI BAZAR 2018

Tudi v letu 2018 je Trubarjeva domačija s svojimi sodelavci sodelovala na Kulturnem bazarju, na prireditvi, kjer vsako leto predstavlja svojo ponudbo za otroke in mladino več kot 300 kulturnih ustanov iz vse Slovenije. Letošnji jubilejni, deseti po vrsti, nacionalni projekt Ministrstva za kulturo, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, Zavoda RS za šolstvo, Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstva za zdravje, Ministrstva za okolje in prostor in Slovenske nacionalne komisije za Unesco je potekal v četrtek, 5. aprila 2018, med 9. in 18. uro v Cankarjevem domu v Ljubljani. Organizatorji so pripravili bogat program strokovnega usposabljanja (predstavitve, predavanja, delavnice), katerega osrednja tema je bila **Evropsko leto kulturne dediščine 2018**, posebno pozornost so namenili tudi **Cankarjevemu letu 2018** ter **medgeneracijskemu povezovanju na področju kulture**.

Trubarjeva domačija se je predstavljala v okviru predstavitve slovenskih muzejev in galerij, kulturne dediščine in vizualne umetnosti. Vključena je bila na okroglo mizo z naslovom Kaj je dediščina, ki jo je vodila dr. Helena Rožman. V svoji predstavitvi muzejev in galerij je ravno Trubarjevo domačijo predstavila kot lep primer sodobne muzejske postavitve. To nas še posebej navdušuje ob dejstvu, da je bila muzejska postavitve Trubarjeve sobe zasnovana že leta 1986 in se kot taka pravzaprav do danes ni spreminjala.

Sicer pa je domačija sodelovala na degustaciji muzejskih delavnic, na interaktivni predstavitvi muzejskih programov, ki so namenjeni predvsem učiteljem, vzgojiteljem, mentorjem in drugim zainteresiranim. V ospredju so bili programi za vrtce in srednješolce. Osnovne programe Trubarjeve domačije, namenjene tem dvema ciljnim skupinama, je predstavljala Barbara Pečnik, dodatne programe knjigoveških delavnic pa Metka Starič iz Zavoda Parnas.

Udeleženci so tako lahko dobili celovito sliko, kaj vse Trubarjeva domačija združuje in ponuja, in sicer tako naravno in kulturno dediščino, ki od nekdaj živi v sožitju, le da na to mogoče včasih pozabimo.

Barbara Pečnik
Foto: Metka Starič

RAZSTAVA LIKOVNE SKUPINE UTŽO VELIKE LAŠČE

V petek, 11. maja 2018, je bila v galeriji Skedenj na Trubarjevi domačiji na Rašici odprta razstava Svetovi.

Ustvarjalke Darinka Grmek Štrukelj, Zorka Grobelšek, Bojana Hiti, Dragica Kern, Marija Ovca, Nevenka Peterlin, Nada Petrovič Mager in Lidija Vilar so pod mentorstvom Ane Meke in Urše Meke Sabol razstavile risbe, v katerih je prevladovala podoba ženske. Gre za natančne poteze in linije, ki so narekovale zgodbo posameznega dela. Črta se je obnašala pri vsaki drugače in oddajala svoj izraz. Vsaka je predstavila svoj Svet v risbi in barvi. Drugi del razstave je zaokrožil okrogel format platna. Ta je nosil barvo v svoji polnosti in oddajal energijo drugačnega Sveta.

Razstava je vsekakor pokazala nekaj novega, drugačnega. Gre za drugačen pogled, postavitev, drugačen format. Navdušila je obiskovalce; ti so lahko dela občudovali ob bogatem kulturnem programu. Za nekaj časa smo se preselili v drug Svet, ki vabi tudi ostale obiskovalce v času, ko bo razstava na ogled, da pridejo in se potopijo vanj.

Urša Meke Sabol

Vabljeni

v muzejsko trgovinico
na Trubarjevi domačiji,
kjer vas že čakajo
nova darilca in spominki.

LJUDJE POD AHACEM

Ahac – vsi se najdemo na njem:

po genih bivajoči, dolgotrajno bivajoči, kratkotrajno bivajoči, nedeljsko izletniški, rekreativno vsakdanji ...

Ahac – je kralj brez krone, ljubeznivo naklonjen žejnim izvirske vode.

Ahac – vsi se znajdemo v radostnem življenju pod njim: med njimi skladatelji, pevci, glasbeniki, slikarji, literati in ljubitelji vseh vrst kulturne dediščine.

Bivajoči na podahaškem Gradežu se zavedamo vrednot in šeg, ki so nam jih zapustili dedje, ohranjamo in nadgrajujemo jih tudi s Praznikom pomladi, kamor povabimo že po tradiciji likovnike iz Ljubljane in okolice. Letos smo se priključile tudi štiri domače slikarke: Darinka Štrukelj Grmek, Martina Starc, Marija Ovca in Nada Petrovič Mager. Na ogled smo postavile svoje slikarske talente.

Impresivno je zažarel Gradež in Ahac v pomladi tej na razstavi v Domu krajanov na Turjaku. Odlično!

Nada Petrovič Mager

RAZSTAVA AKADEMSKEGA KIPARJA ZLATA RUDOLFA

GALERIJA SKEDENJ NA TRUBARJEVI DOMAČIJI

Letošnjo sezono galerijske dejavnosti v galeriji Skedenj na Trubarjevi domačiji smo odprli v četrtek, 12. aprila 2018. Naš prvi gost je bil akademski kipar Zlatko Rudolf, ki je tudi sicer že domač v naših krajih. Od leta 2011 je namreč redni udeleženec likovnih srečanj Trubarjevi kraji, ki jih pripravlja KUD Primož Trubar Velike Lašče, znan pa je tudi po svojih značilnih umetniških izdelkih, ki jih je ustvaril v naši bližnji in daljni okolici. Knežji kamen v Spodnji Slivnici pri Vačah, Psoglavec na trgu v Sodražici, Fontana pri Purkartovih v Malih Laščah so le nekateri izmed njih.

Zlatko Rudolf je diplomiral na Akademiji likovnih umetnosti v Ljubljani pri profesorju Slavku Tihcu, sedaj pa živi in ustvarja v Idrijski Beli. Njegovo ustvarjanje je izredno široko, obsega kamnite skulpture in lesene kipe, unikatne kamine, fontane in portrete v glini. Oblikuje tudi bivalne prostore in vrtove (parke) ter manjše dekorativne izdelke – kamnite mize, svetila, spuščene stropce, nenavadne stebre ipd.

Vodila je celoten program prireditve, v katerem so za glasbo poskrbeli učenci Glasbene šole Ribnica, oddelka Velike Lašče, in sicer Maruša Pirkovič in Eva Ivanc na klavirju, Eva Marolt na flavti in ob spremljavi prof. Kristine Jeke.

Helena Grebenc Gruden

Vse to je odražala razstava v galeriji Skedenj, ki je bila tako rekoč prerez vsega njegovega dela in ustvarjanja. Na njej so se prepletale njegove kamnite skulpture, lesene skulpture na stenah in slike, vse skupaj pa je bogatila in dopolnjevala projekcija njegovih del, ki jih v galeriji ne bi mogli postaviti. Razstavo je umetniku pomagala postaviti Helena Grebenc Gruden, ki je razstava in avtorja na otvoritvi tudi predstavila.

Flavtistka Eva Marolt

Umetnik Zlatko Rudolf

Prireditev je bila prijetna in sproščena. Tak je tudi Zlatko, ki ga je Helena opisala z besedami: »Res imaš srebro v laseh, ampak tvoje ideje in roke so zlate!«

Polna galerija Skedenj

Barbara Pečnik, foto: Boštjan Podlogar

ZLATKO RUDOLF RAZSTAVLJA V SKEDNJU

Redko se dogaja, da obiskovalci Trubarjevega skednja soglasno ugotavljamo, da je dogodek res pravi za ta ambient. In tokrat se je to zgodilo. Dvanajstega aprila letos so namreč razstavljeni eksponati, umetniška dela akademskega kiparja Zlatka Rudolfa, v galeriji Skedenj zadihala kot eno! Moderatorica večera, Helena Grebenc Gruden, je večje vodila predstavitev dela kiparja Rudolfa. Pri tem je osvetlila tudi njegovo pot unikatnega ustvarjalca, ki se ne boji dela v nobenem materialu in čigar ideje so tako originalne in smeje, da so se "našle" tudi med izdelki mnogo bolj poznanih ustvarjalcev – na žalost brez dovoljenja pravega avtorja ...

A taka je stvarnost v tem svetu in tudi svet umetnosti ni imun za podobne zlorabe!

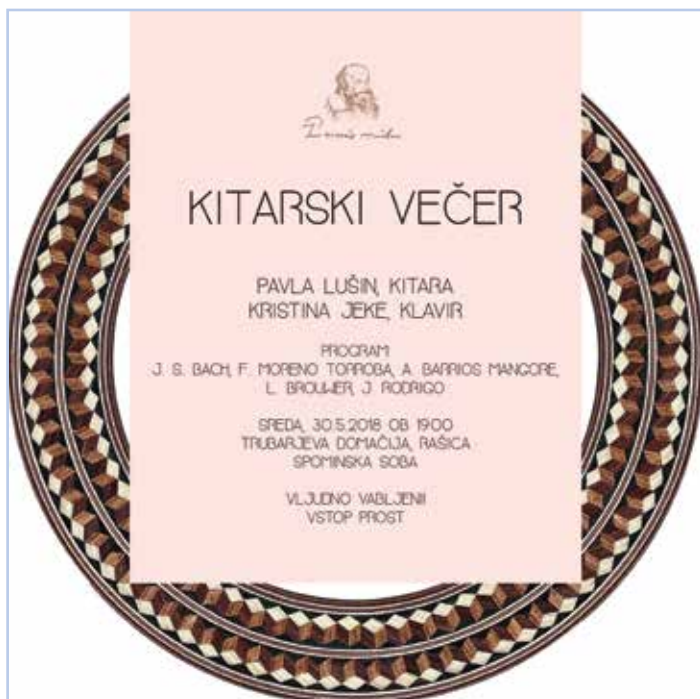
Vsekakor je bil večer prijeten tudi zaradi Zlatkovega dodajanja informacij o njegovem delu, k prijaznemu in slovesnemu vzdušju pa sta prispevali tudi mladi glasbenici, ki sta sodelovali v kulturnem programu.

Zlatku je večer polepšala tudi odločitev, da za likovno opremo Lojzovega teatra v Krvavi Peči izdelata dve kamniti skulpturi harf, ki sta bili na otvoritvi predstavljeni v varianti iz lehnjaka.

Zlatkov opus je osupljivo velik in prav krivično je, da se nekatere njegove ideje ne uresničijo tako, kot si jih je zamislil. Država pač še vedno nima posluha za kulturo in promocijo Slovenije prek svojih odličnih umetnikov.

Zlatku zato želimo, da se čim več njegovih zamisli uresniči čim prej!

Srečo Knafelc, Krvava Peč

Trubarjeva domačija

Rašica

16. junij 2018

ob 18.00

IZDELAJ SVOJEGA KAČJEGA PASTIRJA

delavnica za otroke
(izvaja Zavod Parnas)

ob 20.00

KOMIČNI KONCERT (Z)OPERA

Petra Vrh Vrezec – soprano,
Al Vrezec – bariton,
Beata Barcza – klavir

ob 21.30

Andrej Perhaj: TRUBARJEV KATEKIZEM

Predavanje v spominski sobi

Vstop prost – vabljeni!

Občina Velike Lašče

Trubarjeva domačija

KNJIŽNICA FRANA LEVSTIKA V LETU 2017

Knjižnica Frana Levstika svojim uporabnikom zagotavlja dostop do knjižničnega gradiva in informacij, ki so pomembne za lokalno skupnost in posameznika. Podpira vseživljenjsko učenje prebivalcev občine Velike Lašče in jim omogoča kakovostno preživljanje prostega časa. Oblikuje in utrjuje bralne navade ter spodbuja prebivalce k uporabi knjižnice.

V letu 2017 je bilo delovanje Knjižnice Frana Levstika usmerjeno k različnim aktivnostim za ciljne skupine prebivalcev, še posebej za družine, mlade in starejše, s katerimi smo uresničevali svojo kulturno, informacijsko, izobraževalno in socialno vlogo. Trudili smo se za čim večjo dostopnost in pestro ponudbo knjižničnih storitev ter tekoč dotok novega knjižničnega gradiva.

Knjižnično zbirko smo v preteklem letu obogatili za 833 naslovov knjig, neknjižnega gradiva (DVD in CD) in serijskih publikacij. Ugotavljamo, da je povpraševanje po novem, aktualnem gradivu večje od ponudbe v knjižnici. Želje bralcev skušamo upoštevati v kar največji meri, seveda pa smo omejeni z razpoložljivimi finančnimi sredstvi.

Zaloga knjižničnega gradiva je ob koncu preteklega leta znašala 21.202 izvoda, od tega je bilo 18.700 knjig, 2.263 izvodov neknjižnega gradiva in 239 izvodov serijskih publikacij. Knjižnica je zabeležila 647 aktivnih članov, med katerimi je bilo 240 mladih do 15. leta. Na novo je bilo vpisanih 45 članov. Knjižnico je zaradi izposoje gradiva na dom obiskalo 7.504 uporabnikov, 868 pa je bilo obiskovalcev prireditvev.

Članstvo, obisk in izposoja gradiva so povezani tudi s ponudbo knjižničnega gradiva in ustreznimi knjižničnimi dejavnostmi. Da bi knjižnične storitve čim bolje predstavili prebivalcem občine, smo v preteklem letu v občinskem glasilu Trobla pričeli z rednimi objavami prispevkov o knjižnih novostih, ki si jih člani knjižnice lahko izposodijo v Knjižnici Frana Levstika, opozarjali smo na različne dogodke in občane vabili k obiskovanju knjižnice.

Zaradi upadanja števila vpisa predšolskih otrok smo zanje nudili brezplačno člansko izkaznico Urbana ter na ta način spodbujali starše, da v knjižnico vpišejo svoje otroke in jih navajajo na vseživljenjsko uporabo knjižničnih storitev. V preteklem letu smo zabeležili nekoliko manjši obisk in izposoja gradiva, zato smo organizirali dodatne aktivnosti za spodbujanje branja in obiskovanja knjižnice za različne starostne skupine uporabnikov. Izvedli smo številne dopoldanske ure pravljic za vrtčevske skupine in popoldanske ure pravljic za vse otroke in tako pridobili lepo število sodelujočih pri predšolski bralni znački **Ciciuhec**. Branje smo med osnovno- in srednješolskimi otroki spodbujali s **projekti Poletavci, NajPoletavci, Rastem s knjigo, Robinsonjada v informacijski džungli** in **Maček v žaklju**, ki je namenjen vsem generacijam. Odrasli so lahko svojo bralno kondicijo vzdrževali tudi s sodelovanjem v projektu **Mesto bere**, ta se je v pretekli sezoni osredotočil na južnoameriško književnost.

Knjižnica Frana Levstika je kulturno in družabno središče kraja, saj uporabnikom poleg knjižničnega gradiva ponuja raznovrstne kulturno-izobraževalne dejavnosti in prireditve za odrasle, otroke in mladostnike. V preteklem letu so se v knjižnici zvrstile fotografske razstave, literarna srečanja, organizirali smo potopisna in strokovna predavanja, ustvarjalne delavnice, obiske vrtcev, ure pravljic ter kvize in uganke za otroke. Posebej izpostavljamo dobro sodelovanje z lokalnimi društvi in organizacijami, ki bogatijo program knjižnice.

Skupaj z Občino Velike Lašče smo organizirali dva pomembna dogodka in se poklonili velikima Slovencema, rojenima na

območju občine Velike Lašče. Marca smo ob obletnici rojstva Josipa Stritarja organizirali **Stritarjev večer** z gostom pisateljem Tadejem Golobom, septembra pa smo s predvajanjem filma o življenju Frana Levstika, ki ga je leta 2012 za Javni zavod Trubarjevi kraji posnel Rok Borštnik v produkciji KUD Primož Trubar Velike Lašče, obeležili obletnico **Levstikovega rojstva**. Novembra smo začeli z **literarnimi srečanji Ozvezdja knjig**, ki jih je vodila Maja Smole. Pogovarjali smo se o pisateljici Jane Austen in pesnici Lili Novy.

S slikarskimi in fotografskimi razstavami želimo dati priložnost za prikaz del predvsem domačim ustvarjalcem. V letu 2017 smo imeli šest razstav, na katerih so se predstavili lokalni avtorji: razstavo portretov, narisanih s svinčnikom osnovnošolke Patricije Zalar, etnografsko in okoljevarstveno obarvane razstave (O poprtnikih v letu 2016, Ob svetovnem dnevu mokrišč, Slovenija skozi oči francoskih naravovarstvenikov), tradicionalni decembrski razstavi čipk Društva medicinskih sester pa se je maja pridružila še razstava turjaških klekljaric.

Na bogato in kakovostno knjižnično zbirko smo obiskovalce ob različnih priložnostih opozarjali s tematskimi knjižnimi razstavami: Ljubezen in valentinovo, Beremo Oskarje, Dan Zemlje.

Knjižna razstava ob dnevu Zemlje

Dogodek	Število prireditvev	Število udeležencev
Literarni dogodki	4	59
Razstave	9	25
Strokovna in poljudna predavanja	1	4
Potopisna predavanja	2	14
Ustvarjalne delavnice	1	5
SKUPAJ	17	107

Prireditve za odrasle v številkah

Otroci so se lahko udeležili ur pravljic; popoldanske ure pravljic je vodila Alojzija Petrič in so potekale vsak prvi ponedeljek v mesecu. Velik poudarek je bil na tradiciji naših krajev in ustnem izročilu ter ustvarjalnosti in domišljiji otrok. Ure pravljic v dopoldanskem času so bile namenjene vrtčevskim skupinam. Še posebej dobro obiskane so bile otroške ustvarjalne delavnice, s katerimi spodbujamo domišljijo in ročne spretnosti. Nekateri smo navezali na pravljice, druge pa na letne čase in ljudske običaje.

Velik izziv otrokom predstavljajo kvizi in nagradne uganke, ki jih redno zastavljamo mladim obiskovalcem knjižnice. Kvizi so namenjeni predvsem osnovnošolskim, uganke pa predšolskim otrokom. Vprašanja v kvizu so vezana na našo knjižnico, aktualne dogodke in mladinsko literaturo. Uganka pa se navezuje na letne čase in sovpadajo z uganko na spletni strani MKL.

Dogodek	Število prireditev	Število udeležencev
Ure pravljic	32	549
Predstava	1	95
Ustvarjalne delavnice	4	39
Uganke, kvizi	8	78
SKUPAJ	45	761

Prireditve za otroke v številkah

Otrokom, ki so sodelovali pri projektu Ciciuhec, smo pripravili posebno nagrado, ogled gledališke predstave, ki so jo tudi ob zaključku pretekle sezone zaigrali učenci OŠ Primož Trubar pod vodstvom učiteljice Branke Levstik.

V Knjižnici Frana Levstika se bomo še naprej trudili organizirati prireditve za spodbujanje bralne pismenosti, vseživljenjskega izobraževanja ter ozaveščanja o pomenu lokalne in nacionalne kulturne in naravne dediščine. Poskrbeli bomo za ustrezno informiranje o dogajanju v knjižnici in oglaševanje prireditev. Na področju občine Velike Lašče deluje še Knjižnica Rob, v občini pa je tudi pet postajališč Potujoče knjižnice: Dvorska vas, Karlovica, Mala Slevica, Rašica, Turjak. Takšna oblika knjižnične dejavnosti omogoča tudi prebivalcem oddaljenih krajev dostop do knjižničnega gradiva.

Knjižnica Frana Levstika, Knjižnica Rob in Potujoča knjižnica so v letu 2017 delovali uspešno, kar je odraz ustrezne programske politike Mestne knjižnice Ljubljana, dobrega sodelovanja z lokalnimi društvi in organizacijami ter razumevanja Občine Velike Lašče, ki nudi visoko podporo izvajanju knjižnične dejavnosti, za kar se ji še posebej zahvaljujemo. Vse obstoječe člane knjižnice in druge občane vljudno vabimo, da spremljajo našo bogato ponudbo in nas obiščejo zaradi izposoje gradiva, se zadržijo v naši čitalnici in prelistajo revije ali pa se udeležijo katere izmed številnih prireditev.

Barbara Marinčič

BRANJU PRIJAZNA OBČINA PREDSTAVITEV DOBRIH PRAKS LANSKOLETNIH DOBITNIC NAZIVOV

Občina Velike Lašče je ena izmed 18 občin, ki so v lanskem letu pridobile naziv Branju prijazna občina. Natečaj, ki je nastal z namenom spodbuditi občine k pripravi in izvajanju ukrepov za izboljšanje bralne pismenosti in bralne kulture, sta razpisala Združenje splošnih knjižnic in Skupnost občin Slovenije v sodelovanju z Ministrstvom za kulturo Republike Slovenije. Da bi tudi letos privabili k sodelovanju čim več občin, je na Ministrstvu za kulturo RS 17. aprila potekala predstavitev razpisne dokumentacije in razpisnih kriterijev natečaja ter predstavitev dobrih praks, ki so jih predstavile Občina Hrastnik, Občina Prevalje, Občina Škofja Loka in Občina Velike Lašče.

Marjan Gutman, Ministrstvo za kulturo RS

Občino Velike Lašče je zastopala Barbara Pečnik, ki na občini med drugim skrbi tudi za področje knjižničarstva. Predstavila je nekaj najpomembnejših primerov aktivnosti na področju bralne kulture, ki se odvijajo v Trubarjevih krajih, pri čemer je izpostavila pomembnost sodelovanja občine z lokalnimi zavodi – šolo, vrtcem, knjižnico, društvi in drugimi nevladnimi organizacijami, kar je bistveno za uspešnost kakršnih koli projektov v lokalni skupnosti.

Barbara Pečnik, Občina Velike Lašče

Vesna Horžen, predsednica Združenja knjižnice in vodja komisije za oceno prijave, je na srečanju poudarila: »Naša vizija je, da bi vse občine postale branju prijazne. Zelo smo zadovoljni z odzivom občin in tudi zato želimo, da se dobre prakse širijo naprej, saj s tem omogoča boljše prijave in prakse tudi v letošnjem letu. Bralna pismenost in bralna kultura sta v današnjih družbenih razmerah za človeka izjemno pomembni aktivnosti, ki pa nista samoumevni, zato jima je potrebno s strani vsej oblik organiziranosti družbe posvečati veliko pozornosti, ki jo je potrebno ves čas nadgrajevati. Strokovnjaki so ugotovili, da se ljudem, ki so bralno pismeni, podaljša življenjska doba za 26 let. Digitalna doba, ki jo živimo, ne dopušča empatije. Sposobnost branja in bralna kultura empatijo ohranjata in razvijata.«

Na letošnjem javnem natečaju se bodo občine lahko do 30. oktobra 2018 že drugič potegovala za naziv »Branju prijazna občina«. Podelitev certifikatov bomo 3. decembra na Ta veseli dan kulture gostili v Levstikovem domu v Velikih Laščah.

Barbara Pečnik

Foto: Barbara Horvat, Skupnost občin Slovenije

NOVOSTI NA NAŠIH POLICAH

V knjižnici Frana Levstika Velike Lašče se vedno trudimo, da bi za bralce priskrbeli novo in zanimivo gradivo.

Razvoj gre čedalje bolj v digitalizacijo. Na internetu imamo Dlib (Digitalna knjižnica Slovenije), kjer si lahko ogledate stare rokopise, revije, slike. Tam lahko vidite tudi prve objave Stritarja in Levstika v Zvonu, Pavlihi, Novicah, Slovenskem glasniku ... Naši člani lahko prek dostopa na daljavo dostopate do zbirke svetovnega dnevnega časopisja prek portala LibraryPressDisplay. Iz vaše zofe ali pa v mirnem okolju knjižnice lahko izbirate med več kot 4.000 naslovi dnevnega časopisja in revij, iz več kot 100 držav in v več kot 60 jezikih sveta. Za prijavo potrebujete samo COBISS uporabniško ime (številka članske izkaznice) in COBISS geslo, ki ga pridobite v knjižnici.

Vendar pa to ni vse, kar prinaša napredek. Prinaša tudi e-knjige. V Sloveniji imamo portal Biblos, kjer si jih lahko kupite ali pa samo izposodite. Kot člani naše knjižnice si lahko izposodite kar nekaj e-knjig. Seveda je pogoj, da imate pravo napravo za branje. Če pa tudi tega nimate, smo v knjižnici poskrbeli, da si lahko izposodite bralnik.

In novosti? Tudi tokrat sem iz seznama izbrala 3 knjige iz mladinskega oddelka in 3 knjige za odrasle bralce.

MLADINSKI ODDELEK

RESNIČNOST

Igor Karlovšek: Preživetje

Miš, 2018

Najstnik Simon je up slovenskega smučanja, tudi v mednarodnem okolju se uvršča na najvišja mesta na smučarskih tekmovanjih, potem pa doživi prometno nesrečo. Zanj je smučanja konec. Njegov oče se s tem ne more sprijazniti in Simon ima zato občutek, da je za očeta postal slabič. Da bi se izkazal in bi mu oče dal priznanje, se odloči, da bo med počitnicami mesec dni preživel v gozdu brez vseh civilizacijskih pomagal. To ni tako preprosto, kot si je predstavljal.

FANTASTIKA

Jessica Townsend: Prekletstvo Morrigan Vran

Učila International, 2018

Za še ne enajstletno Morrigan Vran, hčer uglednega politika v Veliki Volkavi, so vsi, vključno z njeno družino, prepričani, da je zaklet otrok, ki prinaša nesrečo. Ni pomembno, za kaj gre: pokvarjeno ribo, srčni napad, poplave nekje na severu države ali packo na najboljšem prtu. V Šakalah se je vsi izogibajo. Prav tako so prepričani, da bo deklica umrla na svoj enajsti rojstni dan. Tako kot vsi zakleti otroci. Potem pa se zgodi nepredstavljivo. Na predvečer rojstnega dne jo obišče nenavadna pojava. Mecen Jupiter Sever iz Nikdarja osebno. Oglasi se s ponudbo šolanja za Morrigan in povabilom, da se poteguje za vstop v Čudežno društvo. Tik izpred gobcev lovcev dima in senc jima uspe odpeketati v nenavadnem pajkastem plovilu skozi stolpno uro v Nikdarje, nenavadno in čudovito mesto v Svobodni državi, kamor brez povabila ne moreš vstopiti. Jupiter Morrigan naseli v svojem hotelu,

čarobnem Devkalionu, kjer se hitro vključi v gospodinjstvo njegovih nenavadnih stanovalcev in se začne pripravljati na preizkušnje za vstop v prestižno Čudežno društvo. Kmalu se izkaže, da pot ne bo lahka, posebej še zato, ker je na delu zlobni Čudežnik, pred časom izgnani čarovnik, ki je, kot kaže, našel način, da se vrne v mesto.

DRUŽBOSLOVJE ZA MLADINO

Varoufakis, Yanis: Ta svet je lahko boljši – kako sem hčeri razložil gospodarstvo
Cankarjeva založba, 2018

Da je na svetu veliko krivic, govorijo tudi tisti, ki jih trpinčeni doživljajo kot krivične. To temeljno sprenevedanje potiska v sužnost vedno več posameznikov in vedno več dežel. Pohlep, generator krivične delitve dobrin, zlorablja mehanizme ekonomije in ponareja vrednost denarja, dela in življenja. Grški profesor ekonomije v obliki pisem svoji hčeri razlaga ekonomijo, ki je po svojem izvoru grška beseda za gospodinjstvo, njena zloraba pa spreminja to spretnost človeštva v svoje nasprotje, generira krize, brezposelnost in suženjske odnose. S podobami iz filma Matrica najstnikom ponuja izbiro modre ali rdeče tabletki. Njegovo angažirano pisanje razkriva strastno privrženost možnosti, da bi bil svet lahko boljši, zato je knjiga izjemen krik drugačnega pogleda na napredek gospodarjenja in ekonomije. Najstnikom daje kakovostno gradivo za izmenjavo mnenj o svetu, v katerega smo jih rodili.

ODRASLI ODDELEK

DRUŽBENI ROMAN

Donna Tartt: Lišček

Cankarjeva založba, 2017

Ali lahko vedno vplivamo na dejanja, ki nas usodno zaznamujejo? V katero smer bi zavila naša življenjska pot, če bi v nekih bistvenih trenutkih v preteklosti odreagirali drugače? Ali smo v resnici sami svoje sreče kovači? S temi temeljnimi vprašanji, s katerimi se v vsakdanjem življenju srečujemo tudi sleherniki, se v svojem monumentalnem in s Pulitzerjem nagrajenem romanu spopada sodobna ameriška romanopiska Donna Tartt, ki se je slovenski

bralni javnosti prikupila že z romanom *Skrivna zgodovina*. Tarttova se tokrat prelevi v kožo najstnika, ki v nekem usodnem trenutku ostane brez matere, zaradi česar se njegovo normalno najstniško življenje v hipu spremeni v nekakšen divji rodeo, ki ne popusti do samega konca precej obsežnega romana. Avtorica ne skuša moralizirati, saj je dovolj distancirana od samega dogajanja in od protagonistovih dejanj, ki ga, čeprav jih skuša večkrat normalizirati in popraviti, nezadržno vlečejo k tragičnemu koncu, ki pa vseeno ni nujno neizbežen, če mu bo le dano preživeti tisto najbolj kritično življenjsko obdobje, ki sta ga tako usodno zaznamovala materina smrt in pa Lišček, slika nizozemskega slikarja Carela Fabritiusa. In tako je Lišček ob tem, da je roman o izgubi in odraščanju, tudi roman o sliki in umetnosti, pa tudi roman o ljubezni in prijateljstvu in verjetno še o čem. V vsakem primeru pa gre za delo, ki ga je kljub precejšnjem obsegu treba prebrati. Za literarne sladokusce!

Vinko Möderndorfer: *Druga preteklost*

Goga, 2017

V prelepi Sloveniji obstaja kraj po imenu Dolina. V njem pred drugo svetovno vojno živijo Slovenci, Nemci, vsak ima svoje delo; Slovenci so povečini delavci, pa tudi župan, Nemci lastniki gozdov, lesnih obratov, pa tudi graščak. Med seboj se razumejo ali pa ne, kakor vsepovsod drugje po svetu. Potem pride vojna. In potem je razumevanja vse manj, svet se obrne na glavo enkrat, po vojni še enkrat. V tem povojnem svetu živita od prednikov

zaznamovana, a nič hudega in še manj zgodovinskih dejstev sluteča Peter in Mojca. A do njunega življenja nas pisatelj, ki je njuno ljubezensko zgodbo slišal od prijatelja in se jo odločil po svoje zapisati za bodoče rodove, vodi počasi. Nominiranec za Kresnika.

DIETE. ZDRAVA PREHRANA.

David Ludwig: *Vedno lačni?*

Mladinska knjiga, 2018

Program za zdravje, s katerim boste zmanjšali hrepenenje po hrani, reprogramirali maščobne celice in trajno shujšali – brez omejevanja kalorij. Če namreč uživamo manj kalorij, začasno shujšamo, toda telo se upre z lakoto in upočasnjeno presnovo. In kilogrami se vrnejo. Zdrava prehrana – uživamo več kakovostnih maščob ter beljakovin in manj močno predelanih ogljikovih hidratov – reprogramiramo maščobne celice, da shranjujejo manj kalorij. Ta knjiga natančno pojasnjuje zmote o maščobah in prinaša program, s katerim zmanjšamo hrepenenje po slabi hrani, ponastavimo presnovo in trajno shujšamo. David Ludwig je ena redkih strokovnih avtoritet na področju raziskovanja debelosti.

Viri: www.dobreknjige.si, www.emka.si,

www.cangura.com, www.miszalozba.com,

Priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig 2017.

KRVAVA PEČ V EVROPSKEM LETU KULTURNE DEDIŠČINE

Okoli deset let so se v prostorih učilnice prejšnje podružnične šole in danes Doma veteranov pridruževale nekaj desetim označenim knjigam šolske knjižnice nove in nove desetine knjig. Knjige so v večini podarjali znanci in prijatelji Lojzovega teatra, Srečo Knafelc pa je te knjige poklonil vaški skupnosti v trajno last. Občina je v dveh delih financirala knjižne omare, najprej ob prvi adaptaciji prostorov ob otvoritvi Doma veteranov, nato pa še letos – zadnje je marljivo sestavil Ciril Purkart. Zavod Parnas se je odzval pobudi Cirila Purkarta in pod taktirko upokojene bibliotekarke Majde Jakše Ujčič ter z

drugimi prostovoljci in vaščani Krvave Peči poskrbel, da bodo knjige na policah pregledno razporejene po tematiki in si jih bo mogoče izposojati. V Evropskem letu kulturne dediščine bodo tako ponovno nagovorile bralce. Akcija je še v teku, ocenjuje se, da bo na koncu knjižnica štela prek 2.000 enot vseh žanrov in tematik, vmes so tudi zaključene zbirke in pa posamezni zelo zanimivi in stari primerki. Tako bo prostor v pritličju Doma veteranov kmalu dobil končno podobo, potrebno bo samo še izbrati primeren trenutek za svečano odprtje knjižnice.

Srečo Knafelc

Foto: Srečo Knafelc, Metka Starič

IZ VELIKOLAŠKEGA OKRAJA 10

O KRESU IN KRESNICAH

25. junija goduje Janez Krstnik, ki je v reki Jordan krstil Jezusa. Janez Krstnik je tudi patron cerkve v Dvorski vasi, zato je žegnanje na prvo nedeljo v tistem tednu. V uporabi je ljudsko reklo: O kresi se dan obesi ..., ko nastopi poletno enakonočje, na predvečer pa se kuri kres. Po navadah »na hribčku, da se bolje vidi«: v Dvorski vasi, na Podvalu, na Mali Slevici – vrh Sel. V navadi je bilo skakanje skozi ogenj. Fant, ki je skočil prvi ali večkrat skozi ogenj, je bil najbolj korajžen in prej je postal »fant od fare« in prej je smel »k puncu v vas«. Če je ogenj vleklo proti zahodu, tja, kamor »je šlo sonce k božji gnadi«, ob sončnem zatonu, je to napovedovalo lepo vreme. In obratno.

V žerjavici se ni smelo peči krompirja, ker je bilo treba iti spat, da bi šli zgodaj zjutraj »v košnjo«. Na kresni večer so v hiši nastlali s praproto in ivanjščicami, ki so jim rekli tudi velike marjete ali kresnice. Poimenovanje ivanjščica izhaja iz imena Ivan (Janez, Johan, Hans), takrat namreč najlepše cveti. Če ti pride praprotno seme v gvant, boš slišal živali govoriti in travo rasti, so rekli stari ljudje. Mimogrede: praproti, kot so velika orlova praprot, glistovnica, jelenov jezik, sladke koreninice itd. nimajo semen, ampak trose, fin rjav prah na spodnji strani »listov«. Ko se osipa, gre na pljuča in nekoliko omamlja, zato prisluhi in prividi ...

Jože Centa, Ljubljana

Kres so kurili 24. junija. Pastirji so naredili grmado in jo zažgali. Prišli so tudi odrasli fantje in prepevali. Kres so zažgali, ko so v poznem mraku zvonovi »terjačli«, klenkali s tremi zvonovi. Nabrali so tudi rumene in bele kresnice in praprot. To so postlali po hiši, rože so zataknila pod cimpre, da ne bi v poslopje udarila strela. Po oknih so tudi dali po šest kresnic. Stari ljudje so pripovedovali, da če je imel praprotno seme pri sebi, ne da bi vedel, je slišal, kako se je živina pogovarjala na kresni večer. Fantje so ob kresu metali žareče ogorke, ožgane vejice visoko v zrak, da se je svetilo.

Vir: Pavla Štrukelj, gradivo Orlovih ekip Slovenski etnografski muzej (SEM), pripovedoval France Centa, 75 let, Mala Slevica

Hišo je bilo treba lepo pomesti, nato so potrosili kresnice (bele, rumene) in steljo po tleh in pred hišo in nekaj v štal. Popoldne so nosili žegnano vodo po njivah, da ne bi toča potolkla. Drugi dan, na kresni dan, še niso smeli pomesti, tudi po njivah niso smeli delati, bil je praznik. Zelo grdo je bilo, če je katera ženska delala na njivi, opljuvali bi jo. Pri Naredih so morali posestniki voziti fratje (veje) s konji, kajžarji in pastirji pa s kolci. Na kresni večer so morali pastirji prej prignati živino domov že popoldne, ko je začelo zvoniti h kresnemu dnevu.

Zvečer so zakurili najprej drobno vejevje, potem so sproti nalagali na ogenj, tako da je pogorel do dna. Ob kresu so fantje peli, kajti kres je pri Naredih gorel celo noč. Pri kresu je marsikateri fant izbral dekle, ki jo je prišel potem zasnuti. H »krejsi« je moral vsak priti. Če katera ženska ni šla, so rekli, da je pa coprnica. Fantje so od daleč prišli h kresu. Ko je prišla h kresu gospodinja, je prinesla s seboj »pušelček« stelje in ga ob

kresu obžgala. Ko je prišla domov, ga je zataknila ob streho, da ni strela udarila. Na njivo ali zelnik so zatikali palico, nanjo pa privezali šop stelje in kresnic. Včasih sta tudi ona in njena mati pri Naredih imeli navado, da sta od kresnega ognja naslednji dan zjutraj šli iskat pepel in ga spravili. Posuli so ga po zelju ali repi, če so gosnice objedale.

Vir: Pavla Štrukelj, gradivo Orlovih ekip SEM, pripovedovala Frančiška Gradišar, 83 let, pri Matjake, Bavdki, od Naredov doma

Kres so kurili dvakrat v letu, v čast Janeza Krstnika in Srca Jezusovega. Sedaj kurijo samo še o kresu. Naredili so velik kres. Postavili so 4–5 m visoko štango, okoli nje so v krogu zlagali veje – frate, ko niso več dosegli, so prislonili lojtro (lestev). Na vrh so dali »škupnək«, da je lepo gorelo navzdol. »Frat in šošave« je bilo za 3–4 voze. Na Veliki Slevici so zažigali pri cerkvi. Pastirji so veje nanесли, moški pa so jih zložili. Kres se je zakuril v mraku. Streljali so z možnarji, zvonili, peli, vriskali in tudi pili. Skakali so samo okoli ognja. Če je šel dim naravnost, je kres lepo gorel. Grmada je zgorela približno v eni uri.

Vir: Pavla Štrukelj, gradivo Orlovih ekip SEM, pripovedovala Alojzija Praznik, roj. 1875, Velika Slevica, doma iz vasi Marinčki

Kres kurijo na visokem griču, da se daleč vidi in da ni nevarnosti za gozd ali za vas. Pravijo, da se s kresom posveti polju, da bo lepše in bo bolje rodilo. Les je bil dober, uporabili so leščo, smreko, brinje in druge veje. Grmada je bila visoka 2–3 m. Da bi zakurili, so nesli od doma v košari trske. Škupnik je zažgal posameznik le takrat, če ni bilo klera v vasi. Ob kresu so peli in še sedaj pojejo, če kres napravijo, in vriskajo. Imeli so navado, da so natrgali šop stelje in kresnic (rumene, bele) in so ga obžgali ob kresu. Tega so dali nekaj pod cimpre, nekaj pa v zelnik na njivo. Natrgajo tudi še več stelje in kresnic in jih potresejo po hiši in vseh poslopih. Včasih so ob četrti uri popoldne dan pred kresom nesli po vseh njivah izpuljeno steljo in par kresnic (rož) in z žegnano vodo so kropili. Na kresni dan niso smeli pomesti po hiši, tudi ne o božiču. Včasih so zraven kresa postavili mlaj – obeljeno smreko, na vrhu so pustili še nekaj. Nanj so obesili pankelce iz papirja in čisto na vrhu zastavico. Ta mlaj so pustili stati še teden dni po kresu. Sedaj mlaja ne postavljajo več.

Vir: Pavla Štrukelj, gradivo Orlovih ekip SEM, pripovedoval Jože Rupar, 81 let, pri Martinovih, Mački

Pripravlja: Metka Starič

O IZVORU IMEN NEKATERIH KRAJEV V NAŠI OBČINI

Imena si po navadi ne damo sami, ampak nam ga dajo drugi. Podobno velja za imena krajev. Imena krajev služijo za to, da natančno določimo, kateri kraj mislimo.

Območje občine Velike Lašče bi lahko razdelili v tri predele.

Najstarejši (recimo mu antični) predel obsega kraje, ki so bili naseljeni že v rimskem času. Temu območju dajejo pečat kraji, kot so Lašče, Ulaka, Gradišče in Gradež.

Drugo območje obsega kraje z močnejšo slovansko poselitvijo konec 6. stoletja. To so kraji zahodno od Lašč, nekaj jih naštejemo: Slevica, Dvorska vas, Srobotnik, Strmec, Medvejek.

Tretje območje je območje turjaške kolonizacije po l. 1256, to sta Mišja dolina in Rute.

Ta zgodovina se na nek način odraža tudi v imenih krajev. Kraje, kjer so živeli tudi po prihodu Slovanov romanizirani Lahi ali Vlahi, so njihovi slovanski sosedi imenovali Lašče oz. Ulaka. V listinah iz tistih časov je Lasis, ker latinščina še ni poznala šumevcev.

Z oznako Gradišče ali Gradež in podobno so novodošli Slovani označevali kraje, kjer so bile ruševine naselji iz antike, ampak jih Slovani vsaj v začetku še niso poselili.

V Sloveniji s pridevnikom »ajdovski« označujemo kraje, kjer je vsaj v nekaterih primerih živelo prejšnje neromanizirano prebivalstvo, ki ni govorilo latinski – laški Kelti ali v posameznih primerih morda celo Iliri.

Cerkev Sv. Jakoba, zadaj Ahac

Zlasti na območju turjaške kolonizacije so kraji pogosto dobili imena po imenih ali po priimkih (od tedaj, ko so priimki obstajali) njihovih posestnikov.

Turjaški so izvajali kolonizacijo tako, da so izkrčeno zemljišče v celku izročili posestniku – tlačanu. V večjih vaseh so si kmetje razdelili zemljo tako, da je imel vsak kmet dva ali tri kose zemljišč. To so storili zato, da je dobil vsak kmet tako bolj rodovitno, kot manj rodovitno zemljo, pa tudi morebitna ujma, toča ni uničila vsega pridelka. Po imenih posestnikov imajo svoje nazive tile kraji: Adamovo, Brankovo, Karlovica, Marinčki, Mohorji, Tomažini. Po priimkih so dobila svoje nazive tale naselja: Bavdek, Centa, Mački, Pečki, Prhajevo, Poznikovo, Plosovo, Puhovo, Strletje, verjetno tudi Vintarji.

Mnogi kraji so dobili imena po njihovih krajevnih značilnostih. Tako so npr. Prilesje, Podplana (pod planino), Strmec (podstrmec), Vrh, Retje (močan kraški izvir). Nekateri kraji so dobili imena po drugih značilnostih. To so: Borovec, Podsmreka, Lužarji (domnevno po lužah), Polzelo (tam zemlja polzi), Rupe, Srnjaki, Medvejek, Pušče, Laporji. Imena kot Podžaga in žaga

kažejo, da so ob njihovem nastanku žage že poznali.

O Slevici sem zadnjič nekaj povedal. Krvava peč je najbrž dobila ime po dogodku, ki se je ljudem globoko vtisnil v spomin, samo zgodbo pa so v teku let najbrž povsem preoblikovali.

Velika Slevica

Turjak je dobil ime po turu v grajskem grbu. V občini imamo tri poimenovanja Sela. Prvotne Lašče so stale tam, kjer sedaj rečejo »Na Selih« (blizu železniške postaje). Ko so Turki l. 1469 požgali takratne Lašče, so si prebivalci postavili novo naselje na sedanjem mestu, prejšnjemu kraju pa je ostalo ime Na Selih.

Verjetno se je nekaj podobnega zgodilo z nekdanjim naseljem na vrhu Sele ali ob njem, nad vasico Kot (633 m). Verjetno so prebivalci požganega naselja (najbrž je šlo za eno ali dve kmetiji) postavili novo bivališče tam, kjer je sedaj Mala Slevica.

Bolj zanimiva je zgodba Dvorske vasi. To ime ima kraj ne po dvorcu v smislu vile, ampak po načinu gospodarjenja v času njenega nastanka.

Pridvorno gospodarstvo pomeni, da je fevdalec obdeloval dobršen del zemljišč, ki jih je imel v fevdu, v lastni režiji, s hlapci in deklami in deloma tlako.

Cerkev je ohranila pridvorno gospodarstvo dlje časa kot drugi nobilesi. Hlapci in dekle so delali za hrano, skromno obleko in obutev.

Dvor je obsegal poleg hiše za upravnika (ali fevdalca) še hleve, svinjake, kašče, senike in druga gospodarska poslopja. Poročeni hlapci so bivali v naselju koč blizu dvora. Samostan jim je izročil večje ohišnice, ki so jih obdelovali predvsem žena in otroci hlapca. Naselje koč, kjer so bivali poročeni hlapci, so imenovali Dvorska vas. (V virih je samo nemški sklic Hoflein.)

Fevdalci (tudi samostan je bil fevdalec) so kasneje zaradi nerentabilnosti pridvornega gospodarstva razdelili zemljišča, ki so jih dotlej obdelovali v lastni režiji hlapcem, ki so postali tlačani. Po urbarju iz leta 1505 je bila večina zemlje razdeljena med tlačane, ki so plačevali fevdalne dajatve, kot so činž, desetino, primščino ob menjavi posestnika in še druge dajatve, in opravljali tlako.

Za naše kraje je virov malo in zato za mnoge kraje žal ni mogoče dati zanesljive razlage.

*Janez Škulj, Podkogelj
Foto: Peter Centa*

PRIPRAVE NA SVETOVNI MOLITVENI DAN 2019

Svetovni molitveni dan praznujejo vsako leto na prvi petek v mesecu marcu v več kot 170 državah sveta.

Svetovni molitveni dan je mednarodno ekumensko gibanje. Nosilke tega gibanja so žene različnih krščanskih veroizpovedi. Njegovi začetki segajo v Združene države Amerike in v Kanado v čas 19. stoletja. V Evropi je gibanje prisotno od leta 1927, neprekinjeno pa po drugi svetovni vojni. V Sloveniji praznujemo svetovni molitveni dan od leta 2000.

Biblijska besedila, molitve in simbolna dejanja za molitveni dan vsako leto pripravijo žene iz druge države, na primer leta 2013 žene iz Francije, leta 2014 iz Egipta, leta 2016 s Kube, letos pa iz države Surinam. Opisujejo, kako živijo, kakšen je njihov položaj v družbi, v različnih kulturah in religijah, spregovorijo tudi o težavah in krivicah, s katerimi se srečujejo. Žene, organizirane v narodnih odborih vsepovsod po svetu, pa nato prvi petek v mesecu marcu poskrbijo za kreativno in živahno bogoslužje.

Geslo gibanja svetovnega molitvenega dne je »informirano moliti, molitveno delovati«. Gibanje deluje tudi karitativno in misijonsko, saj s sredstvi, zbranimi ob praznovanju, podpira različne projekte v posameznih državah.

Leta 2019 bo svetovni molitveni dan posvečen naši domovini Sloveniji. Narodni odbori posameznih držav se že pripravljajo in zbirajo informacije o naši državi, da jo bodo lahko predstavili v vseh pogledih. Nemški odbor za svetovni molitveni dan je marca v Slovenijo poslal novinarko in fotografa z nalogo pripraviti informativni bilten o naši državi. Obiskala sta tudi Velike Lašče.

V župnišču sta se seznanila z izdelavo butaric za cvetno nedeljo, ogledala sta si generalko za predstavo Ribniškega pasijona, fotografirala pehtranovo potico pri Kuklju in obiskala Trubarjevo domačijo. V mesecu aprilu so ob obisku Slovenije na Trubarjevo domačijo prišle žene iz Norveške, v začetku maja članice Švicarskega odbora za svetovni molitveni dan, svoj obisk so najavile tudi žene iz Avstrije. Žene potujejo po Sloveniji, spoznavajo naše naravne in kulturne znamenitosti, naše ljudi, pa tudi izbrane socialne, humanitarne ustanove in projekte, ki so potrebni finančne pomoči.

Člani društva Kulturni most Lützelflüh – Velike Lašče smo na Trubarjevi domačiji posebej sprejeli in pozdravili žene iz Švice, saj je naša Občina Velike Lašče pobratena s švicarsko Občino Lützelflüh. V prijetnem pogovoru smo izmenjali izkušnje in poglede na svetovni molitveni dan in Švicarkam, ki so prišle iz različnih švicarskih kantonov, predstavili naše povezovanje in sodelovanje s pobrateno občino.

Irena Indihar

Društvo Kulturni most Lützelflüh – Velike Lašče

PRIREDITEV OB MATERINSKEM DNEVU

Društvo podeželskih žena je v sodelovanju z občino Velike Lašče tudi letos pripravilo materinski dan na sam praznični dan 25. marca. Polna dvorana obiskovalcev Levstikovega doma v Velikih Laščah je uživala v programu, v katerem se je predstavilo veliko nastopajočih. S pesmijo, plesom, glasbo in recitali so se predstavili od najmlajših, malo večjih, do starejših. Sodelovali so učenci 1. a, otroška folklorna skupina in glasbena skupina, otroci iz vrtca Sončni žarek – oddelek Ribice iz Osnovne šole Primoža Trubarja Velike Lašče, učenci glasbene šole Ribnica, enota Velike Lašče, članice DPŽ Velike Lašče in gostje Folklorna skupina Bloke. Po prireditvi so vse ženske v dvorani prejele šopke s cvetom iz krep papirja, vsi nastopajoči pa so bili pogoščeni z dobrotami članic DPŽ Velike Lašče.

DPŽ Velike Lašče

MATERIN KRUH

Mati ponoči kruh je pekla,
ob treh moko z mlekom umesila,
šele danes se zavedam,
bila pekovska je diva.

Po pritlični hiši omamno zadišalo,
za malo mizo našo otročad je zbralo.
Kruh je kruh, je velik dar človeku,
pa vendar je še lakota na svetu,
kruh dobrina preživetja.

Vsak četrtek mati kruh je pekla,
v peči ogenj zakurila,
po kurišču žerjavico ravnala,
moko umesila, kvas dodala.

Testo v peharju s prtom je povila,
ga na toplem vzhajati pustila,
z jajcem in kavo premazala,
s tem zlato skorjo mu je dala.

Mnogo kruha sem zaužil,
a Mickin hlebec je najboljši bil.

JNovak

USPEŠEN BLAGOSLOV ZA USPEŠNO SEZONO

V začetku maja, natančneje 6. maja 2018, točno ob 14.00 nam je ponovno uspelo!

Že devetič smo organizirali blagoslov traktorjev in traktoristov. Ta je vsako leto bolj obiskan.

Blagoslov traktorjev

Prek 180 jih je prišlo s svojimi traktorji z željo po blagoslovu za uspešno sezono, ki je pred nami. Blagoslov je opravil velikolaški župnik Andrej Ojstrež, ki je v svoji pridigi zaželel obilo dobrega vsem prisotnim. Za popestritev programa smo pripravili še presenečenje za najstarejšega traktorista in najstarejši traktor. Najstarejši traktorist je bil Janez Ambrožič iz Velikih Poljan s 86 leti, najstarejši traktor, letnik 1951, pa si lasti Jože Rogelj iz Komende.

Zbrane je nagovoril župan občine Velike Lašče Anton Zakrajšek

Vedno nam je v čast, kako se ljudje pripravijo na blagoslov, saj so jekleni konjički zasijali v vseh barvah, ne glede na znake starosti in lepote hibe. Zahvaljujemo se vsem donatorjem, prostovoljcem in članom ter njihovim najbližjim za pomoč in dokaz, da je v slogi še vedno moč. Strojni krožek Urban želi vsem bralcem in strojnikom uspešno in plodno sezono 2018!

Maruša Kaplan, SK Urban

KAJ SMO IN KAJ BOMO DELALI UPOKOJENCI V DRUGEM TROMESEČJU TEGA LETA?

April smo začeli z obiskom Škofje Loke, ki velja za eno najbolj ohranjenih mest na Slovenskem. Sprehodili smo se čez tisočletno staro mestno jedro (šentjakobska, kapucinska in nunska cerkev, Kamniti most, Selška mestna vrata, Martinova in Žigonova hiša, stari Rotovž, Marijino znamenje, mestni vodnjak, stara mestna šola, Homanova hiša, Loški muzej na Loškem gradu, Spodnji trg »Lontrg«, Kašča, Mestna ubožnica ali Špital, Hudičeva brv, Puštalski grad ter znamenita Nacetova hiša. Po vsem tem sprehodu in ogledu smo se odpeljali proti Crngrobru, kjer so si nekateri ogledali še romarsko cerkev Marijinega oznanjenja, in končali s poznim kosilom. Kljub malo slabšemu vremenu smo zgodaj zvečer prišli zadovoljni in polni vtisov domov v Lašče. Ker smo imeli vodiča domačina, smo v veliki večini tudi nekaj nakupili v prodajalni z domačimi izdelki.

in RK pa bomo še v letošnjem letu pomagali urediti DEMENCI PRIJAZNO TOČKO.

Naše druženje smo nadaljevali v aprilu z druženjem s policistom Jankom Divjakom s Policijske postaje Ribnica. Seznanili smo se z nekaterimi novostmi v cestnem prometu ter varnostjo v našem okolju. Glede na zanimanje se bomo po možnosti srečali z njim še jeseni. Vljudno vabljeni vsi, ki vas kar koli zanima.

April smo zaključili z Alzheimer caffè-jem. To pot je bila z nami predstavnica Spominčice, katere člani smo že nekaj let, in delovna terapevtka mag. Jelka Janša. Pogovarjali smo se o naših problemih in slišali veliko novega. S pomočjo Spominčice

Maj smo začeli z obiskom Narodne galerije, osrednje slovenske ustanove za starejšo umetnost, ki hrani največjo zbirko likovnih del na slovenskem ozemlju, od visokega srednjega veka do 20. stoletja. Kratko popoldne smo polni vtisov zaključili s kavico v sami ustanovi.

V maju bomo obiskali Slovensko filharmonijo in uživali na koncertu Orkestra Mandolina: VEČER RUSKE GLASBE.

Maj bomo zaključili z Izletom na Koroško – zibelko slovenstva (Celovec – knežji kamen, Krnski grad, Gospa Sveta, Vojvodski prestol).

Junija bomo nadaljevali s sodelovanjem na občinskem prazniku ter ga zaključili z letovanjem na Korčuli.

V naslednji številki Troble pa bomo pripravili program za drugo polovico leta.

Poletne mesece preživite mirno in brez nezgod.

Marija Trotovšek

DELAVNICE IN TEČAJI DPŽ VELIKE LAŠČE

Članice Društva podeželskih žena Velike Lašče so se v zadnjih dveh mesecih družile v nekaterih delavnicah in drugih srečanjih. Izdelovale so butarice, katerih izkupiček od prodaje so namenile za zdravnike brez meja.

Jelka Indihar, Ivanka Zabukovec in Milka Debeljak so sodelovale v tehniškem dnevu na Osnovni šoli Primoža Trubarja Velike Lašče. Jelka in Milka sta z učenci izdelovali štangelne, z Ivanko pa so se naučili vezanja s križci.

V organizaciji članic DPŽ je v Velikih Laščah tudi letos bila delavnica, ki jo je vodila kmetijska svetovalka, specialistka za zelenjadarstvo Ana Ogorelec iz Kmetijsko gozdarskega zavoda Ljubljana. Pogovarjali so se o pridelavi zelenjave v rastlinjaki, na koncu pa so si izmenjali tudi semena.

Članice sekcije Vijolice, ki deluje v okviru DPŽ Velike Lašče, so izvedle tečaj izdelave cvetja iz krep papirja v Medvodah.

Dragica Heric

LETNI ZBOR VETERANOV OBMOČNEGA ZDRUŽENJA VELIKE LAŠČE

Veterani OZVVS Velike Lašče so 24. 2. 2018 v Levstikovem domu v Velikih Laščah izvedli svoj 21. letni volilni zbor.

Letnega zbora so se udeležili tudi predstavniki OZVVS in PO ZVVS Ljubljana, OZVVS Ribnica in OZVVS Kočevje. Na letnem zboru jih je obiskal tudi Anton Zakrajšek, župan občine Velike Lašče. Po prihodu in pozdravu prapora je zadonela državna himna.

Predstavniki OZVVS Kočevje in ZVVS Ljubljana

Predsednik OZVVS in praporščak sta izvedla simbolno veteransko dejanje. Po nagovoru predsednika OZVVS, ki je poudaril pomen 20. obletnice delovanja OZVVS Velike Lašče in 50. obletnice ustanovitve TO RS, je zbor pozdravil župan občine Velike Lašče in se je zahvalil za dobro sodelovanje z občino, pohvalil delovanje društva; to letos praznuje okroglo 20. obletnico delovanja.

Ob tej priliki je predsedniku društva Francu Dušanu Hočevarju za njegovo dolgoletno uspešno vodenje in ohranjanje vrednot osamosvojitvene vojne, delovanje v korist širše družbene skupnosti in promociji občine izročil zlato plaketo občine Velike Lašče.

Občni zbor

Zbor so pozdravili tudi predstavniki povabljenih območnih združenj. Po predlogu dnevnega reda, ki je bil soglasno sprejet,

je bil sprejet poslovnik, izvoljeno delovno predsedstvo, verifikacijska in volilna komisija.

Letnemu zboru je bilo predstavljeno poročilo o delu v letu 2017, blagajniško poročilo, poročilo nadzornega odbora, plan dela in finančni plan za leto 2018. Poročila in plan dela so bili soglasno sprejeti.

Kandidacijska komisija je glede na to, da ni bilo odziva na objavljene volitve organov letnega zbora OZVVS Velike Lašče, predlagala za mandatno obdobje 2014–2018 za predsedstvo, častno razsodišče in nadzorni odbor dosedanje člane organov. Izvedene so bile volitve z javnim glasovanjem. Člani letnega zbora so predlog soglasno sprejeli.

Pod točko razno so obravnavali predlog za letošnjo strokovno ekskurzijo in se odločili za izlet v Prekmurje; ta bo predvidoma v drugi polovici maja 2018. Ob tej priliki so bila zaslužnim petim članom OZVVS vročena priznanja.

Ob zaključku je delovni predsednik Jože Intihar povabil navzoče na družabno srečanje ob hrani in pijači.

Župan občine Anton Zakrajšek, za njim predsednik OZVVS Ribnica

Besedilo in foto: F. Dušan Hočevar

**TRADICIONALNI POHOD
PO TURJAŠKI
TURISTIČNI POTI,
24. 6. 2018, ob 8.uri
izpred brunarice
ŠD Turjak (TD Turjak)**

PRAV TIHO PRIŠLA JE POMLAD

SLIKARSKA RAZSTAVA

Na povabilo Društva za ohranjanje dediščine se je 19 ljubiteljskih slikarjev, večina iz Društva likovnikov Ljubljana in nekaj domačinov, 22. aprila udeležilo slikarske delavnice ob prireditvi Praznovanje pomladi na Gradežu.

Letos so še posebej uživali med ustvarjanjem v toplem soncu in ob postrežbi članice našega društva Jane Feguš. Spet so iz bogastva motivov v naši vasi izbrali svoje najljubše, nekateri naravo, drugi objekte, in jih ovekovečili na svojih platnih.

Njihova dela so bila od 7. do 14. maja razstavljen v Domu krajanov Turjak. Predsednik našega društva Marko Šavli je na odprtju razstave pozdravil navzoče likovnike, obiskovalce ter nastopajoče: pevke Suhe češplje in učence iz turjaške osnovne šole. Razstavljeni so bila tudi dela posameznih učencev, ti so motive sušilnice in suhega sadja upodobili ob priložnostnem obisku na vasi.

Slikarska razstava in pevski nastop Suhih češpelj

Članice vokalne skupine Suhe češplje so ob spremljavi kitarista Marka Šavlija zapele pomladni pesmi Travniki so že zeleni in Oj, lepo je res na deželi. Dve je zapel tudi zborček turjaških učencev, med katerima je bila še posebej zanimiva pesem o peku, ki so jo nadgradili s »sušilniško« vsebino.

Zborček turjaških učencev

Veliko spodbudnih in pohvalnih besed nam je namenil podpredsednik Društva likovnikov Ljubljana Milan Šubic. Lani sem v pogovoru z njim izvedela, da je eden od članov umetniške družine Šubic, ki izvirajo iz Škofje Loke oziroma Poljanske doline. Poklicno je oblikoval lesene didaktične igrače in učne pripomočke, po upokojitvi pa se je posvetil predvsem slikarstvu. Za svoja dela je prejel že vrsto društvenih priznanj, pohval in certifikatov Zveze likovnih društev Slovenije. Gradeške motive, ki sem jih do sedaj videla, je vedno upodobil izredno natančno in realistično, tako da so videti že skoraj kot fotografija. V sušilnici sadja visi njena podoba, ki jo je naslikal prav on in jo podaril našemu društvu, letos pa ga je pritegnila lipa v vaškem središču, s Kogojevo hišo v ozadju.

V govoru je poudaril, da je Gradež zanj ena najlepših slovenskih vasi, očaran je nad starimi kozolci, črno kuhinjo in drugimi objekti, nad razgibano pokrajino, neokrnjeno naravo, predvsem pa nad gostoljubnimi in prijaznimi domačini, zato se vsako leto z veseljem vrača. Povedal je, da je od sina, ki se je pred kratkim vrnil iz Londona, izvedel, kako tam kot turistično znamenitost ponujajo staro vas, ki po njegovem mnenju ni nič posebnega. Gradež bi si vsekakor zaslužil, da bi iz Ljubljane pripeljali tuje turiste, saj bi tukaj videli marsikaj zanimivega. Vaščanom so se ob tem slavošpevu kar malo zarosile oči in gospod Šubic si je prislužil velik aplavz.

Milan Šubic in Marko Šavli

Marko Šavli je na koncu povabil na ogled razstave ter v predddverje na skromno pogostitev, ki so jo pripravile članice društva.

Med razstavljenimi je bila tudi slika, na kateri je upodobljena hruška tepka, ki raste na mojem travniku na vrhu vasi. Iz srca se zahvaljujem avtorici Darinki Grmek Štrukelj, ki jo je podarila.

Zdenka Zabukovec

Foto: Zdenka Zabukovec in Eugen Šerbec

ZDENKA ŠKRABEC JE ZA ŠUNKO V TESTU PREJELA VSE MOŽNE TOČKE

DPŽ Sončnica Grosuplje, Zveza kmetič Slovenije in Občina Grosuplje so že tretje leto zapored pripravili državno razstavo in ocenjevanje šunk v testu. Na razstavi je bilo letos na ogled 22 ocenjenih šunk, pečenih v testu. Med njimi so bile tri tudi iz Velikih Lašč, vse tri od Škrabčevih: Zdenke, Jožefa in Klemna. Vse tri šunke so dobile zlata priznanja, Zdenkina šunka v testu pa je prejela celo vse možne točke in ni bila le najokusnejša, ampak tudi izjemno lepa na pogled.

Tričlanska komisija, ki so jo sestavljali Milka Debeljak, Hedvika Zorko in Bojan Ferjan so ocenjevali zunanji videz izdelka, to je izgled površine skorje, barvo skorje in okrasitev, okus skorje in sredice, enakomernost debeline skorje in povezavo krušne skorje z mesom ter zahtevnost izdelave in inovativnost. Kot je povedala predsednica ocenjevalne komisije Milka Debeljak, so bili vsi izdelki izjemno okusni, saj večjih pomanjkljivosti pri okušanju izdelkov niso zaznali, spomnila je le na to, da je treba testo soliti, saj sol iz šunke ne osoli testa. O kakovosti govorijo tudi podeljena priznanja, saj so podelili 10 srebrnih in 12 zlatih priznanj. Najvišje ocenjeno šunko z vsemi možnimi točkami je pripravila Zdenka Škrabec, ki je iz bele in ajdove moke izdelala testo in ga oblikovala v pravega črno-belega avtohtonega krškopoljskega prašička, ki ga je položila v košaro; testo je naredila iz pirine moke.

Zdenka Škrabec s sinom Klemnom in sestro Jožefo

KRUHI V BELI CERKVI IN POTICE NA OTOČCU

Društvo podeželskih žena in deklet Bela Cerkev je v sodelovanju z Zvezo kmetič Slovenije tudi letos pripravilo državno ocenjevanje kruha iz različnih vrst žit. Tokrat je bilo to že osmo ocenjevanje in tudi letos so kruh spekle med drugimi tudi gospodinje iz Velikih Lašč. Zdenka Škrabec iz Roba je spekla kruh z bučnim oljem, Jožefa Škrabec iz Škofljice kruh s čemažem, Ivanka Zabukovec iz Jakičevega in Jožica Jančar iz Podhojnega hriba sta spekli pšenični beli kruh, mešane kruhe pa so spekli Klemen Škrabec iz Roba (pisan kruh – bel, ajdov in koruzni), Marta Jančar iz Podhojnega hriba (pisan krh – bel, ajdov) in Olga Jančar iz Podhojnega hriba (polnozrnat kruh). Zdenka in Jožefa sta prejeli zlato priznanje, vsi drugi pa srebrna. Skupaj je letos komisija v hiši žive dediščine v Beli Cerkvi ocenjevala 121 hlebcev kruha. Med vsemi so bili kar trije zmagovalci; ti so prejeli oceno 79,17 od možnih 80 točk. In sicer so bili to pšenični kruh s sirotko Melite Luzar, kruh s slanino Roka Kopine in praznični kruh Rozalije Zupančič. Podelili so 66 zlatih priznanj, 37 srebrnih in 15 bronastih priznanj. Prav tako so podelili tudi tri zahvale. Vsi kruhi so bili tudi na ogled v razstavi, ki je bila na dan podelitve priznanj, ko so gostiteljice pripravile pester in okusen kulinarično obarvan program. Številni obiskovalci so lahko okušali dobrote, ki so jih pripravile zagnane domačinke, kupili kruh in pecivo, članice DPŽ Bela cerkev pa so prikazale tudi pripravo vinjevrške pogače. Članici DPŽ Velike Lašče Zdenka in Jožefa Škrabec sta sodelovali tudi Festivalu velikonočne potice na gradu Otočec. Skupno je bilo na festivalu predstavljenih 60 potic. Poleg tradicionalnih orehovitih in pehtranovitih potic so bile med razstavljenimi poticami tudi kokosove, čokoladne, korenčkove, bučne in druge

potice, kar dokazuje, kako raznovrstna je lahko ta tradicionalna slovenska sladica, če se je lotijo inovativne kuharice in kuharji. Festival je imel tudi dobrodelno noto, saj so bile potice naprodaj, ves izkupiček od prodaje pa so organizatorji namenili v dobrodelne namene. Ob tem je bilo nekaj potic umaknjenih iz prodaje in neposredno podarjenih socialno šibkejšim družinam iz okoliških krajev, ki so lahko velikonočne praznike preživele ob okusnem pecivu.

Za kokosovo potico z več vrst testa je Zdenke Škrabec dobila posebno pohvalo, da je lepa na izgled, in je bila zato objavljena tudi na naslovnici Slovenskih novic.

Lepa potica Zdenke Škrabec

SMREČJE 2018

»Z vami bi si želel pogovarjati v živo, rad bi vam zaupal svojo bolečino, ki je skoraj enaka vaši. V srcu ste nosili še nerojeno domovino, z mislijo nanjo ste v okupirani Ljubljani organizirali in vodili odpor proti zavojevalcem. Ni vas bilo strah, nobena grožnja vas ni odvrnila od vašega poslanstva – vrniti Slovincem svobodo in dostojanstvo, brez klečeplazenja in vdinjanja tujcu. Nepredstavljen je vaš pogum, da ste se uprli sili, ki je v tistem trenutku izgledala nepremagljiva in neustavljiva! Nepredstavljen je pogum mladih dijakov, še ne polnoletnih ljudi, ki so v rosih letih znali ločiti zrnje od plev in se odločili za težko pot v neznano. Nepredstavljen je tudi, da ste morali umreti strašne in nasilne smrti na samem pragu svobode ...«

S temi uvodnimi besedami je nagovoril prepolno dvorano na Turjaku – skupaj je bilo več kot 200 udeležencev – predsednik Društva Zarja spominov Velike Lašče, ki se trudi ohranjati pozitivno izročilo NOB. Kot vsako leto je bil poudarek na kulturi in z veseljem lahko tokrat zapišem, da se je obnovilo sodelovanje z Osnovno šolo Primoža Trubarja, podružnico Turjak, ki je zelo popestrila dogajanje na odru z nastopom dveh skupin mladih recitatorjev, skupaj jih je bilo 14! Zopet so bili naši gostje »Pevci izpod Rožnika« s pevovodkinjo Barbaro Jovan ter recitatorko Tjašo Jeraj. Kot vedno je kot povezovalac suvereno opravil svoje delo Matjaž Gruđen, ki je dodal na koncu tudi zelo sporočilno razmišljanje Ivana Cankarja, še kako aktualno tudi danes, ob 100. obletnici njegove smrti!

Zelo pa veseli tudi prisotnost gostov zunaj naše občine, tukaj naj omenim Juko Žibert, predsednico mestnega odbora ZZB, Staneta Dougana, člana predsedstva ZZB NOB Slovenije, Rudija

Vavpotiča, aktivnega udeleženca NOB iz Črnuč, predstavnikov območnih organizacij ZZB iz Škofljice, Ribnice, Cerknice-Nove vasi, Straže, Grosupljega, Barja ter Ljubljane ob prisotnosti celo dvajsetih praporov!

Pred pričetkom slovesnosti je delegacija položila venec k spomeniku v Smrečju ob sodelovanju častne straže Slovenske vojske, ker je bila zaradi slabega vremena slovesnost tokrat v dvorani.

Kot je že navada, se je slovesnost zaključila s tovariškim druženjem in pogostitvijo, ki jo je organiziral vodja turjaškega dela društva Janez Lukančič s svojo skupino v prostorih gasilskega doma Turjak, na zadovoljstvo vseh prisotnih, ki so se še kako uro zadržali v prijetnih pogovorih, kot se pač dogaja med starimi znanci.

DAN ODPRTIH VRAT TOVARNE ZDRAVIL KRKA NOVO MESTO

APRIL JE MESEC POTEGAVŠČIN, ŠE POSEBEJ PRVI!

Nič takega pa nismo doživeli v soboto, 14. aprila, ko nas je v organizaciji UTŽO Velike Lašče mini avtobus z 22 udeleženci popeljal na obisk tovarne Krka, našega vodilnega farmacevta v Novem mestu. Nasprotno – to, kar smo videli, je preseglo vsa naša pričakovanja. Videti popolnoma avtomatizirano proizvodnjo, vrhunsko tehnologijo in organizacijo, poleg tega pa biti deležen še sproščenega in prijaznega sprejema na vsakem koraku – tega je v tem trenutku od naših velikih firm sposobna samo Krka. Ko si enkrat ogledaš v živo kolektiv, ki šteje že prek 12.000 zaposlenih, te prevzame tudi ponos, da imamo v Sloveniji znanje in sposobnost razviti proizvodnjo, ki je vrhunska tudi v svetovnem merilu. Seveda uspeh ni prišel čez noč, začetki so bili preprosti in še zdaleč niso obetali tako vrhunskih rezultatov. A slovenska (dolenjska) trma, vztrajnost in iznajdljivost so več kot očitno obrodili bogate sadove.

Krka Novo mesto že nekaj let na svoje dneve odprtih vrat vabi Univerze za tretje življenjsko obdobje iz cele Slovenije. Tokrat je vabilo prejela in se nanj odzvala tudi naša UTŽO, nekaj prostih mest pa je ponudila tudi Društvu upokojencev Velike Lašče. Med udeleženci je bila tudi Nada Petrovič, ki je svojo službeno pot začela in končala v Krki in je v pokoj odšla kot samostojna svetovalka za zdravila. Seveda nam je tudi ona navrgla marsikatero zanimivo informacijo o tej uspešni firmi.

V imenu organizatorja obiska UTŽO Velike Lašče se zahvaljujem vsem v kolektivu Krka za izjemno predstavitev, obenem pa še za koristen zaključek – brezplačni pregled nekaterih vitalnih

parametrov telesnega zdravja ter na koncu še za bogato pogostitev udeležencev.

V dnevu odprtih vrat Krke in s tem povezanim izletom v Novo mesto na prelepo pomladno soboto smo res zelo uživali!

Srečo Knafelc

MLAJ ZA PRVI MAJ

Skupina Čajanke iz KUD Rob in otroci PŠ Rob smo v aprilu v okviru tehničnega dneva pripravili vse za prvomajski mlaj in izdelali voščilnice iz prešanega cvetja.

Za prvi maj se postavlja mlaj. Lahko jih vidite po vsej Sloveniji. Ponekod v vsaki vasi, drugje bolj poredko. Prvomajski mlaj je sestavljen iz debla, ki mu olupimo lubje, na vrhu pa pustimo veje ali mu dodamo smrekico. Včasih ima pritrjene venčke iz zelenja in cvetja. Na vrhu ima lahko zastavo. Deblo je lahko ovito z bršljanom ali zelenjem. Ponekod vasi tekmujejo, katera bo imela lepši mlaj. Fantje jih tudi stražijo celo noč.

Mlaj nosi še druga imena – maj, maja, majoš ... Postavitev mlaja za prvi maj in z njim povezani običaji so zelo stari. Segajo še v predkrščanske čase, ko so poljedelska ljudstva v naših krajih častila mater zemljo in mater naravo in jo poimenovala boginja Maja. Je pomladni praznik, ob katerem veselje izvira iz cvetja, rasti, toplote in sonca. Praznovanja so bila polna petja in plesa okrog mlaja.

Na freski iz 15. stoletja v kapeli na gradu Turjak je upodobljen sveti Jurij, ki v eni roki drži prapor s križem, v drugi pa zeleni mlaj. Na bakrorezu iz leta 1679 iz graščine Bokalce je tudi upodobljen mlaj. Konec 18. stoletja so se mlaji uveljavili ob cerkvenih praznikih. Okoli leta 1890 so običaj mlajev in kurjenja kresov prevzela delavska gibanja. Delavci so opozarjali, da je delo vrednota in da imajo zato tudi pravice in da so pošteno plačani. Še danes je prvi maj po svetu delavski praznik. Goduje tudi Jožef delavec, ki je bil tesar. Mesec maj je posvečen Mariji in tudi njej v čast stojijo mlaji.

Mlaji se postavljajo tudi ob drugih priložnostih: poroke, okrogle obletnice, obhajila, birme, razne otvoritve, občinski in državni prazniki, gasilske veselice ... Skupno vsem je, da je to slovesnost, kjer je prisotno veselje in zahvala.

Iz več virov pripravila Iva Jakič in zapisala Majda Tekavec.

Foto: Martina Tekavec

PRAZNOVANJE POMLADI NA GRADEŽU

Društvo za ohranjanje dediščine je 22. aprila priredilo enajsto Praznovanje pomladi. Ob koledarskem začetku tega letnega časa še ni kazalo, da se bo zima prav kmalu poslovila, toda april je bil rekordno topel in tako je tudi naš praznik (bolj izjemoma) minil imenu primerno.

Dopoldne so v vasi ustvarjali ljubljanski likovniki. V nasprotju s prejšnjimi leti so v sončni naravi uživali v kratkih rokavih, k njihovem dobremu razpoloženju je dodatno pripomogla postrežba Jane Feguš ter drugih članic in članov.

pestre mesne ponudbe med sladkimi dobrotami ni manjkala znamenita gradeška posebnost – moška potica. Skavti so poleg obveznih pastirskih iger letos prvič prevzeli še peko palačink. Na stojnicah so se ponujali tradicionalni izdelki iz svežega ali suhega sadja, kuhani, namočeni, utekočinjeni, alkoholni ...

Obiskovalke in obiskovalci so lahko občudovali spretnosti prste klekljaric Matejke Jakob Oven in Špele Jakob, »zobotrebčarke« Slavke Virant ter Andreja Jakoba, ki je pletel košare. Kot na vseh prireditvah sta bili na ogled tudi razstava starega kmečkega orodja in opreme ter sušilnica sadja.

Zeleni Jurij v beli opravi je, letos brez konja, ob spremljavi godbenikov in plesalcev vse navzoče pospremil skozi vas in nabiral darove za dobro letino.

Popoldne so se udeleženci prireditve zbrali pred Sušilnico sadja Gradež, kjer so jih s petjem pozdravile naše članice – vokalistke Suhe češplje; te so jih nato z ljudskimi pesmimi spremljale tudi na sprehodu po sadovnjakih in travnikih. Letos so se pridružili otroci, deklice z marjeticami v laseh in dečki s klobučkom na glavi in so zaplesali, zapeli ter recitirali pod vodstvom Petre Jakob Merljak. »Spoznavanje narave« je potekalo pod vodstvom Borisa Zoreta, ki je kot vedno poskrbel za izčrpno predstavitev vasi in okolice. Med potjo so si ogledali 250 let star Strletov kozolec in 200 let staro Koroščevo klet, kjer so se tudi odžejali.

Ob 15. uri je sprehajalke in sprehajalce ter nastopajoče pod staro lipo v središču vasi pozdravil predsednik društva Marko Šavli. Zadoneli so uglašeni inštrumenti Godbe Dobrepolje, ki ima častitljivo tradicijo, saj za dobro razpoloženje poslušalcev skrbi že od leta 1933. Med njimi igra presenetljivo veliko deklet in celo nekaj otrok. Na dvorišču pod njihovim »odrom« so se zavrteli člani in članice folklorne skupine Sveti Mihael iz Grosuplje, slednji so na ples povabili tudi posamezne gledalke in gledalce.

Članice in člani društva na vsaki prireditvi poskrbijo, da nihče ne odide ne lačen ne žejen, tako je bilo tudi tokrat. Poleg

Na začetku vasi se je med postrežbo hrane in pijače še nekaj časa slišala godba. Dogajanje je popestril tudi Simon Petrič z igranjem na harmoniko, na koncu je kot pozdrav rojevanju pomladne toplote simbolično zagorel majhen kres.

Zdenka Zabukovec
Foto: David Šavli in Eugen Šerbec

PRIKAZ OBREZOVANJA SADNIH DREVES IN TRTE

UTŽO Velike Lašče je zelo aktivna na mnogih področjih. Med drugim ne zanemarljivo dela v vrtu in sadovnjaku in v skladu s svojim poslanstvom skuša ponuditi udeležencem praktičnih prikazov določenih veščin tudi nazorno delo v sami naravi.

V našem primeru smo se 19. aprila 2018 zbrali v sadovnjaku Osnovne šole Primoža Trubarja v Velikih Laščah, kjer nam je gospa Ana Ogorelec, specialistka za zelenjadarstvo in sadjarstvo pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije, Zavod Ljubljana, nazorno in zelo razumljivo prikazala način obrezovanja sadnih dreves, cepljenja ter obrezovanja trte. Ta zelo praktični prikaz je razjasnil marsikatero dilemo in vprašanje približno desetih udeležencev učne ure. Predvsem smo prisotni radovedneži ugotovili, da je urejanje sadnega drevja zelo kreativen proces, ki nam poleg večjega in lepšega pridelka nudi tudi estetsko doživetje narave, ki nas pravzaprav neprestano vabi k aktivnosti in spoznavanju njenih zakonitosti! Zahvala za uspehi prikaz gre tudi organizatorici Danici Cvetko ter demonstratorju Petru Indiharju.

Srečo Knafelc

RAZPIS ZA NAJEMNIKA DOMA NA GRMADI

Novo vodstvo Turističnega društva Grmada, Velike Poljane, išče najemnika za dom na Grmadi (887 m). Na razpis se lahko prijavijo pravne in fizične osebe, ki izpolnjujejo in sprejemajo pogoje na osnovi Zakona o gostinski dejavnosti. Pričakujemo:

- poznavanje HACCP sistema,
- delovne izkušnje v gostinstvu,
- poznavanje dela z blagajno,
- znanje hišnih opravil,
- prijaznost do gostov,
- sodelovanje z vodstvom društva.

Pisno prijavo z osebniimi podatki in opisom dosedanjih izkušenj pošljite na naslov tdgrmada@gmail.com. Informacije na 041 322 897 ali 051 218 311, ogled doma je možen po dogovoru.

Polona Čampa

PLANINSKO DRUŠTVO
VELIKE LAŠČE
Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče

DRAGI POHODNIKI! VABIMO VAS NA 26. POHOD PO VELIKOLAŠKI KULTURNI POTI V NEDELJO, 10. JUNIJA 2018

Začetek pohoda bo med 7.00 in 10.00 uro v Velikih Laščah.
Cilj bo na Trubarjevi domačiji na Rašici, kjer bo družabna prireditev.

Velikolaška kulturna pot povezuje rojstne kraje naših treh velikih rojakov Frana Levstika, Josipa Stritarja in Primoža Trubarja in vodi mimo številnih kulturno-zgodovinskih znamenitosti. Je krožna, označena s posebnimi markacijami in dolga približno 15 km. Trasa pohoda s startom v Velikih Laščah in ciljem na Rašici je dolga približno 13,5 km. Pot je razgibana, z nekaj vzponi in spusti, in je primerna tudi za osnovnošolsko mladino. Prehodimo jo v treh do štirih urah zmerne hoje.

Iz Rašice v Velike Lašče se lahko vrnete peš po markirani poti (50 min), na voljo pa bo tudi brezplačen prevoz.

Startnina: 3 EUR, otroci brezplačno.

Vsak pohodnik prejme izkaznico pohoda, načrt poti, čaj in prevoz iz Rašice v Velike Lašče.

Za dvakratno udeležbo prejmejo pohodniki bronasto značko, za štirikratno udeležbo srebrno in za šestkratno udeležbo zlato značko. Za desetkratno udeležbo prejmejo pohodniki posebno nagrado, za dvajsetkratno pa priznanje Planinskega društva Velike Lašče.

Dodatne informacije lahko dobite:

- na naši spletni strani (<http://pd.velike-lasce.si>) ;
- po elektronski pošti: planinsko.drustvo@velike-lasce.si;
- na GSM 031/ 472-472 (Jure Deterding).

Lep planinski pozdrav!

organizira v
SOBOTO, 9. JUNIJA 2018,
med 8. in 10. uro
v gasilskem domu Velike Lašče
PREGLED GASILNIH APARATOV.
Lepo vabljeni!

POMLADNI UTRINKI SKAVTSKEGA DOGAJANJA

PEKA PALAČINK

Najstarejši člani našega stega, klanovci, smo letos prišli na idejo, da bi si s peko palačink pomagali pri financiranju svojega poletnega tabora.

V iskanju primerne prostora in dogodka izvedbe projekta smo se spomnili na prihajajoči praznik Pozdrav pomladi na Gradežu, ki ga organizira Društvo za ohranjanje dediščine Gradež. Ker že kar nekaj let sodelujemo z društvom, smo jim bili pripravljeni pomagati z dodatno ponudbo na dogodku in tako organizirali tudi Pastirske igre. Društvo nam je tako odstopilo stojnico in peka se je pričela!

Obiskovalci so bili nad našo ponudbo navdušeni in so si oblizovali prste, člani društva pa hvaležni, ker smo jim popestrili ponudbo praznovanja. Kaj pa mi? Seveda smo bili veseli, s prostovoljnimi prispevki smo nabrali del denarja za izvedbo poletnega tabora. Letos se bomo podali v zamejstvo in odkrivali manj poznane dele dežele, kjer prebivajo Slovenci. Več o tem pa vam razkrijemo v eni od naslednjih številčk glasila.

Vsevedi rakun-Jan, foto: David Šavli

VSESLOVENSKO SKAVTSKO ROMANJE

Na poti sem kot romarjev nešteto
in grem čez gore, da bi našel Sveto.
Me Tvoja roka dvigne, ko sem v bedi,
takrat mi tiho rečeš:
„Skavt, ne boj se, sledi moji sledi.“

Tako se je glasilo glavno vodilo prvega vseslovenskega skavtskega romanja, ki ga je v soboto, 21. 4. 2018, organiziralo Združenje katoliških skavtinj in skavtov. Romalo se je v tri Marijina romarska središča. Vsi člani Ljubljanske regije smo se odpravili na Brezje.

Naše romanje smo začeli sicer že konec septembra z državnim srečanjem voditeljev, kjer smo prejeli nahrbtnike; te smo skozi celo leto polnili s tistim, kar naš steg povezuje. Na dan dogodka so dopoldne potekale igre, popoldne pa nas je pot pripeljala pred baziliko Marije Pomagaj na Brezjah, kjer je sveto mašo daroval škof msgr. Andrej Glavan, in tako smo z blagoslovom končali naše romanje.

Raziskovalni rakun-Miha, foto: Matevž Hribnik

VODNIKI IN VODNICE NA POMLADNEM IZHODU

V soboto, 5. 5. 2018, smo se zjutraj zbrali trije dekliski vodi (Koale, Orke in Levinje) in začela se je še ena super dogodivščina, ki nam bo ostala v spominu še kar nekaj časa. Zbrale smo se pri Sušilnici sadja na Gradežu in dogodek začele z molitvijo. Nato pa smo se z nahrbtniki na ramah odpravile do cerkve v Škocjanu. Tam smo se razpakirale in nato začele z delavnicami, ki smo jih pripravile vodnice in podvodnice. Namen teh delavnic je bil, da utrdimo naše skavtsko znanje, ki smo ga pridobivale skozi celo skavtsko leto, se pri tem še kaj novega naučimo in se seveda zabavamo. Sledila je priprava kosila. Najprej smo morale pripraviti ognjišče, nabrati drva in zakuriti ogenj, kar je bilo malo težje, zaradi mokrih drv in vlažnega netiva, a nam je kljub temu uspelo. Tako smo si pripravile makarone z omako. Pri igrah, ki so sledile kosilu, so si punce prislužile penice, te smo ob večernem ognju spekle za posladek. Ker se je že bližal večer, smo morale postaviti dva bivaka, v katerih smo preživele noč. Punce so bile

zelo navdušene nad kurjenjem ognja, večerjo, ki so si jo same pekle na ognju, ter prenočitvijo v bivaku. V nedeljo smo imele krajši program, nato smo zadovoljne in polne energije zaključile naše dvodnevno druženje.

Živahna čebelica-Neja, foto: Neja Kovačič

RIBNIŠKI PASIJON 2018: BODITE POGUMNI

Letos je že dvanajsto leto zapored potekal Ribniški pasijon. To je gledališkoglasbena uprizoritev trpljenja Jezusa Kristusa, največji kulturni projekt ribniške doline. Sodeluje približno dvesto prostovoljcev iz širšega ribniškokočevskega območja. Člani letošnje pasijonske družine smo iz župnij Bloke, Dobropolje, Dolenja vas, Fara Kostel, Kočevje, Ljubljana - Zadobrova, Ljubljana - Žale, Ribnica, Sodražica, Stara Cerkev, Sveti Gregor, Št. Jurij in Velike Lašče.

Poleg svoje izvirnosti, neposrednega stika z gledalci in čudovitega ambianta preoblikovane športne dvorane je Ribniški pasijon prepoznaven tudi po svoji glasbi, saj je eden redkih pasijonov v Evropi, v katerem se v živo izvaja avtorska rock glasba. No voljo je tudi album z izborom dvanajstih avtorskih pesmi Ribniškega pasijona. Naslov zgoščenke je »Z ognjem duha«.

V velikonočnem času so bile štiri uprizoritve Ribniškega pasijona v športnih dvoranah v Kočevju, Ribnici, Grosupljem in Škofji Loki. Ogled uprizoritev je brezplačen, gledalcem pa je na voljo tudi prigrizek.

Naslov letošnjega Ribniškega pasijona je »Bodite pogumni!«. S tem sporočilom smo želeli gledalcem predstaviti pogum, ki so ga morali Jezusovi apostoli in učenci zbrati, da so šli širom po deželah sveta in oznanjali evangelij. Ta vesela novica je, da je Bog ljudem podaril svojega sina Jezusa z namenom, da bi vsi ljudje sprejeli njegov nauk, ga sprejeli za Odrašenika in bili po Božjem usmiljenju deležni zveličanja. Večina ljudi pa te resnice noče sprejeti. Tako je bilo pred 2000 leti in podobno se dogaja tudi danes.

Jezus je pokazal nadčloveški pogum v vrtu Getsemani. Vedel je, kaj ga čaka. Vedel je, da je on luč, ki je tema ne more sprejeti. Vedel je, da če zrno umre, obrodi obilo sadu. V mukah in agoniji je v molitvi sprejel odločitev, da naj se zgodi Očetova volja. Sprejel je Božji načrt, tudi za ceno svojega lastnega življenja. Ko so ga veliki duhovniki zasliševali in vprašali, ali je on res Božji sin, je zbral pogum in rekel: »Jaz sem!«

Ko so Jezusa obsodili na smrt, ga zverinsko mučili in nato umorili, so se Jezusovi apostoli in učenci zbal za svoja življenja in se poskrili. Jezus je tretji dan po smrti vstal iz groba in se prikazal veliko učencem. Dal jim je obljubo, da jih ne bo pustil same, ampak jim bo poslal sv. Duha. Zbrali so pogum, da so

lahko šli v svet in oznanjali evangelij. Njihov resnični pogum je bil v tem, da se niso več bali za svoja življenja, ampak so čutili dolžnost, da to sporočijo vsem ljudem, ne glede na to, kako jih bodo ljudje sprejeli ali kaj bodo z njimi naredili. Čeprav so ljudje zaradi pomanjkanja vere mnoge izmed Jezusovih apostolov in učencev umorili, je ta blagovest prispela na vse konce sveta. Zapisana je v Svetem Pismu, da bi imel vsak človek možnost sprejeti vero v Jezusa, Božjega sina in Odrašenika.

Jezus nas je naučil molitev »Oče naš«. V tej molitvi med drugim izrekamo tudi besede »... zgodi se Tvoja volja ...«. Te besede so znamenje velikega poguma in vere. S temi besedami izražamo, da zaupamo v Božji načrt, da verjamemo, kakor je v dneh velike stiske veroval Job, da Bog najbolje ve, kaj je dobro za nas. Tudi, če zelo boli. Tudi, če smo mi ali naši najbližji deležni zaničevanja, nasilja, zlorab, nesreč, bolezni, smrti, izdajstva, zapuščenosti, osamljenosti ali drugih oblik trpljenja. To je izredno težko prenašati. Takrat je običajen človeški odziv, da se hočemo temu trpljenju za vsako ceno izogniti. Ko imaš strto srce, je težko, marsikomu celo nemogoče, reči Bogu »... zgodi se Tvoja volja ...«. Rešitev pa je ravno v tem. Takšno ravnanje ima pravo težo takrat, ko ni znamenje naše vdaje, ampak kadar imamo možnost upirati se bolečim okoliščinam, vendar tega namenoma ne naredimo. To ne pomeni, da nič ne ukrepamo, da postanemo apatični in vse prepustimo Bogu. Pomeni pa, da postanemo krotki, ponižni in čuječi, kakor je bil Jezus, in da svoje aktivnosti usmerimo v sodelovanje z Božjim načrtom. Ko se zavestno odpovemo maščevanju in prepustimo Bogu, da On uredi tako, kakor je prav. Ker Bog najbolje ve, kaj je dobro za nas in za naše odrešenje. To so vedeli tudi Jezus, njegovi apostoli in učenci. Zberimo pogum in jim sledimo.

Bodite pogumni in ob naslednji uprizoritvi obiščite Ribniški pasijon tudi vi, da bomo skupaj oznanjali veselo novico!

Rok Osojnik, foto: Matjaž Maležič

STROKOVNA ESKURZIJA DRUŠTVA ZA OHRANJANJE DEDIŠČINE

V soboto, 12. maja, smo se članice in člani Društva za ohranjanje dediščine udeležili strokovne ekskurzije v italijanski Gradež. Poleg Gradeža smo si ogledali nekaj znamenitosti v Trstu in Križu, baziliko v Ogleju ter se peljali mimo kostnice v Sredipolju.

TRST

Najprej smo si ogledali nekaj znamenitosti v glavnem mestu Furlanije – Julijske krajine, ki leži ob Jadranskem morju in se nekako »zažira« v slovensko ozemlje. Ob tem sem se spominjala časov, ko smo tja potovali le zaradi nakupa kavbojk, kave, praškov, testenin, žvečilnih gumijev in drugih artiklov, druge lepote pa nas niso kaj posebej zanimale.

Vodnica nam je navedla mnogo pomembnih zgodovinskih podatkov. Obnovili smo nekaj znanja iz rimske zgodovine, obdobja Habsburžanov, Ilirskih provinc, Avstro-Ogrske, dotaknila se je tudi prve in druge svetovne vojne ter kasnejšega dogajanja, ko je bil Trst z Osimskim sporazumom ponovno priključen Italiji.

Pred Lloydovo palačo v Trstu

Mesto je bilo že od rimskih časov precej samostojno in do razpada Avstro-Ogrske je doživljalo velik razcvet. Že leta 1857 je bila dograjena železniška proga Dunaj–Trst, na odprtju katere sta bila tudi Franc Jožef in Sisi. Ko je po podpisu mirovne pogodbe v Rapallu leta 1920 Trst prišel pod Italijo, se je Trst znašel na skrajnem robu države, ki ni potrebovala njegovega pristanišča ne njegovih trgovskih vezi in izkušenj z deželami, ki takrat niso bile zaželeni kot trgovski partnerji. Po I. svetovni vojni se je začelo tudi množično izseljevanje, fašistični skrajneži so na silo izvajali »italijanizacijo«.

V nasprotju s tem je zanimiv podatek, da je bil Trst na začetku 20. stoletja s 56.000 večinsko slovenskimi prebivalci največje slovensko mesto, saj jih je Ljubljana, skupaj z nemško govorečo manjšino, štela le 52.000. Bil je tudi prvi in največji center slovenskega kapitala, organiziranega delavskega gibanja in pomembno središče slovenske družbeno-kulturne dejavnosti. Že leta 1904 je bil po načrtih Maksa Fabianija zgrajen slovenski Narodni dom, v katerem so delovale številne slovenske organizacije, gledališče, hranilnica, kavarna in celo hotel. Leta 1920 so fašisti dom požgali in uničili njegovo bogastvo, šele konec leta 1964 je bil po prvotnih načrtih znova postavljen.

KRIŽ (SANTA CROCE)

Po kraškem robu nad Tržaškim zalivom smo nadaljevali pot do Križa. To je ribiška vas, 200 metrov visoko nad morjem, kjer je bilo nekoč zaradi zelo kamnitega kraškega območja za veliko družin morje edini vir preživetja. Križani so bili najštevilnejši slovenski pomorski ribiči. Iz te vasi je doma pesnik in Prešernov nagradjenec Miroslav Košuta.

V Križu nas je pričakal simpatično zgovorni Franko Košuta, ladijski inženir, glavni ustanovitelj edinstvenega Ribiškega muzeja tržaškega primorja, ki je pomembna kulturna dediščina. Z njim smo se sprehodili po ozkih uličicah in se najprej ustavili pri cerkvi sv. Roka, ki so jo v zahvalo za konec kuge zgradili v 17. stoletju, trenutno pa jo obnavljajo. Pred njo je zanimiv kamnit kip, ki ga je konec 19. stoletja izdelal kamnosek Josip Dolšak in prikazuje berača Tomaža, ki je nabiral miloščino za reveže. Gospod Franko nam je pokazal, kako so vsa dvorišča zaradi burje obrnjena proti jugu, zanimivo je bilo opazovati tudi zelo različno oblikovane dimnike. Povedal je, da so v vasi od nekdaj živeli večinoma Slovenci in da je območje od Trsta do izliva reke Timave najbolj avtohtono slovensko, veliko bolj kot drugi primorski kraji.

Ribiški muzej tržaškega primorja

Pred muzejem smo videli sliko njihovega pristana v zalivu pod vasjo iz leta 1929. Takrat so imeli 450 čolnov, v vasi je bilo kar 500 ribičev, pred 100 leti jih je bilo nekaj manj kot 200, s približno 60 plovili, zdaj ni nobenega več. Vaščani so sklenili, da se ta del zgodovine in dediščine ne sme izgubiti, zato so leta 2000 najprej ustanovili društvo Ribiški muzej tržaškega primorja, katerega cilj je bil postavitev istoimenskega muzeja.

V ribiškem muzeju v Križu

IZVIR REKE TIMAVE

Med potjo proti izviru reke Timave nam je vodnica na kratko opisala zgodovino Devinskega gradu, ki stoji na visoki skali nad Tržaškim zalivom. Do njega iz Sesljana vodi obnovljena Rilkejeva pešpot. Pesnik Rainer Maria Rilke je v gradu preživel skoraj leto dni in navdihnil ga je, da je napisal Devinske elegije.

Grad je bil do lani v lasti nemške plemiške rodbine Thurn und Taxis (Torre&Tasso) in je imela v 16. stoletju največjo poštno službo. Zgrajen je bil v drugi polovici 14. stoletja kot nadomestek propadajočega antičnega gradu, katerega ruševine so še vidne. Legenda pravi, da naj bi se obarvale rdeče, ker naj bi pred 800 leti ljubosumen mož čeznje vrgel svojo ženo.

Pri izviru Timave

GRADEŽ (GRADO)

Naselbino na nekdanjem otoku je nasip (5 km) že v antiki povezoval s kopnim. Pomen mesta (Gradus oziroma Castrum Gradense) se je povečal, ko so leta 452 Huni zavzeli in porušili Oglej ter so se v Gradež umaknile množice beguncev. Legenda pravi, da so iskali pot, kamor bi pobegnili. Štorklja naj bi jim pokazala pot, ob odhodu pa so na obzidje Ogleja postavili lutke, ki so jih Huni še nekaj časa napadali. V letih 568–569 se je v Gradež preselil sedež oglejske cerkve. V času Avstro-Ogrske je bil že znano evropsko letovišče in klimatsko zdravilišče. Pristanišče je odlično varovano, antično in srednjeveško »obarvano«. Severovzhodno od mesta leži otoček Barbana s cerkvijo, ki je pomemben romarski kraj. Zanimivo je tudi, da sta v bližini Gradeža še Turjak (Turriaco) in Škocjan ob Soči (San Canzian d'Isonzo).

V Gradežu smo si ogledali ostanke nekdanje bazilike (Basilica e Battistero in Corte) iz rimskega obdobja (4. stoletje), ki so jo v začetku 20. stoletja odkrili med obnavljanjem ceste. Vidni so: mozaična tla z geometrijskimi okraski, napisi in del obzidja. V bližini naj bi stal še baptisterij.

Navdušila nas je bazilika sv. Evfemije iz poznega 5. stoletja z redko osemkotno krstilnico, v kateri pa je šestkotni krstni kamen. Glavna znamenitost so mozaična tla iz 6. stoletja, ki so bila restavrirana v letih 1946–1948.

Videli smo še mesto hišo, na gradeškem trgu pa je našo pozornost pritegnil italijanski suhorobar, ki je delal na zanimivi, doma izdelani stružnici za les.

OGLEJ (Aquileia)

Ime Aquileia izhaja iz predrimskega imena reke Nadiže »Aquilis«. Zanj pravijo, da je največje še neraziskano rimsko mesto v Italiji. Prva prizadevanja za predstavitev zgodovinskih najdb so se začela že v 17. stoletju, nedavna izkopavanja so potrdila obstoj prazgodovinskih naselbin iz 9. stoletja pr. n. št., tam so živeli Etruščani, Italiki in Rimljani. Leta 181 pr. n. št. je rimska vojska iskala prostor za utrdbo in po legendi naj bi jim kraj pokazali beli orli, zato so tam zgradili naselbino. Ker so naselili več tisoč družin, je bilo kmalu 20.000 prebivalcev, v zlatih antičnih časih (2. stoletje) jih je bilo 100.000, toda danes jih je le še okoli 2.500.

Kjer sta bila pred 100 leti le trava in pesek, je danes na ogled čudovit mozaik, ki je nekoč krasil tla dvoran ob tamkajšnjem baptisteriju. Oglej je bil 250 let zapuščen, pokrile so ga naplavine, tla mesta so se dvignila. Prav to je ohranilo pisan mozaik, ki so ga odkrili med letoma 1893 in 1912. Predvidevajo, da je nastal v poznem 4. in zgodnjem 5. stoletju. Razdeljen je na deset ornamentalnih polj, s številnimi krščanskimi simboli, človeškimi liki ter podobami rastlin in (menda vseh) živali. Več motivov je krščanska umetnost prevzela iz poganstva in simboliko prikrojila novemu pojmovanju.

V baziliki je tudi kripta fresk, katere arhitekturna zasnova sega v 8. ali 9. stoletje, freske pa so iz druge polovice 12. stoletja. Na njih so upodobljeni prizori iz življenja Kristusa, Marije in nekaterih svetnikov, od katerih je ohranjenih tudi nekaj relikvij.

Z avtobusa smo videli tudi ostanke rimskega foruma iz 2. stoletja, ki je pod zaščito Unesca in so ga izkopali v tridesetih letih 20. stoletja. Pod zemljo za zdaj ostajata teater in amfiteater, šele lani pa so se začela nova izkopavanja na območju antičnega pristanišča.

Freske v kripti v oglejski cerkvi

KOSTNICA V SREDIPOLJU (REDIPUGLIA)

Domov smo se vračali skozi mestece Sredipolje, kjer na pobočju griča stoji mogočen stopničast spomenik vojakom iz I. svetovne vojne. Zanimivo je italijansko ime Redipuglia, saj ni prevod, ampak so takratno vas poimenovali, kot so slišali govoriti Furlane. Kostnico, ki je največji italijanski vojaški spomenik, je namesto pokopališča, ki je obstajalo že pred koncem vojne, leta 1938 postavil Mussolini. V njej so ohranjeni ostanki več kot 100.000 vojakov, ki so padli v okolici, od katerih je več kot 60.000 neznanih.

AJDOVŠČINA

Ekskurzijo smo končali na večerji v lokalni Faladur v Ajdovščini; ta je bil najprej trgovinica z lokalnimi produkti, od leta 2016 pa je tudi vinski bar s prigrizki in drugimi tipičnimi jedmi Vipavske doline. Projekt je bil sofinanciran iz Programa čezmejnega sodelovanja Slovenija–Italija 2007–2013, sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj in nacionalnih sredstev. Postregli so nam okusno zelenjavno juho z ročno izdelanim grisinom, pečena rebra in zanimiv borovničev-jabolčni zavitek.

Na naš Gradež smo se vrnili obogateni z novimi spoznanji in vtisi o ohranjanju zgodovinske in tudi kulinarčne dediščine.

DRUGI PRIMOŽEV MEMORIAL V DVORANSKEM NOGOMETU

Drugo majsko soboto smo v športni dvorani v Velikih Laščah organizirali drugi futsal turnir v spomin na Primoža Škulja, ustanovnega člana NK Velike Lašče.

Na turnirju je sodelovalo šest ekip, te so bile razdeljene v dve skupini. Štiri ekipe so bile iz naše občine, po ena pa iz Ribnice in Blok. Tekme so bile izenačene in napete, igra pa na visokem nivoju. Iz skupinskega dela se je v polfinale uspelo prebiti kar trem domačim ekipam. Na koncu so vse tri tudi osvojile pokale. V predtekmovanju sta obstali ribniška Humčarska in Lašče. Tretja je bila ekipa FK Rob, ki je bila v povprečju najmlajša na turnirju in je s tem rezultatom osvojila svoj prvi pokal na tekmovanjih. Razumljivo, da je bilo ob tem dosežku po turnirju njihovo zadovoljstvo zelo veliko. V tekmi za tretje mesto so premagali bloško Nafto 1908.

Finalna tekma je bila do prve polovice drugega polčasa izenačena, potem pa je Miha Žužek z dvema zadetkoma prevesil rezultat v korist Galaktikov. 99'team Team je po zaostanku vse sile usmeril v napad, a je Domen Škulj nekaj minut pred koncem dosegel tretji gol in postavil končni rezultat finala.

Za igralca turnirja je bil izbran Alen Salčinović (Galaktiki), za najboljšega vratarja pa Dejan Gakovič (99'team). Med tekmami članskih ekip je bila odigrana tudi prijateljska tekma selekcij v starostni skupini 9 let (U-9) med Futsal klubom Dobropolje in NK Velike Lašče. Najmlajši so prikazali zavidljivo

znanje za svoja leta, z rezultatom 3 : 1 pa so bili boljši Dobropoljci. Za prihodnost nogometa v velikolaški občini in naši okolici se nam očitno ni treba bati.

Turnir je uspel organizacijsko in tekmovalno. Seveda je tak rezultat treba pripisati vloženemu trudu nekaterih vztrajnih posameznikov, znanju nogometašev, obisku gledalcev in pomoči sponzorjev ter donatorjev. Ni bilo težko, saj nas je vodil spomin na našega Primoža.

REZULTATI:

Skupina A

Galaktiki : 99'team 3 : 3 (p)

Humčarska : 99'team 1 : 5

Humčarska : Galaktiki 1 : 5

Skupina B

FK Rob : Lašče 3 : 2

Nafta 1908 : FK Rob 2 : 2 (p)

Nafta 1908 : Lašče 6 : 2

Polfinale:

99'team : FK Rob 3 : 0

Nafta 1908 : Galaktiki 1 : 1 (6 m: 3 : 4)

Za 3. mesto:

FK Rob : Nafta 1908 2 : 1

Finale:

Galaktiki : 99'team 3 : 0

Sponzorji in donatorji turnirja: Občina Velike Lašče, Mizarstvo Jakič - Anton Jakič, s. p., Steklarstvo Resnik Janez, s. p., Mizarstvo Mrak, Dasof, d. o. o., Virant, d. o. o., Mizarstvo Stritar, s. p., Perhaj servis in trgovina, d. o. o., Inter - Adaks, d. o. o., Slavček, d. o. o., AS10, s. p.

Marko Žužek

SEDMI VETERANSKI TURNIR +35 V MALEM NOGOMETU

Na 7. veteranskem turnirju v dvoranskem nogometu je 17. marca v športni dvorani v Velikih Laščah nastopilo pet ekip: KMN Sodražica, Bar Majolka ŠD Ponikve, NK Velike Lašče (udeleženci vseh dosedanjih turnirjev) ter Petek Transport in Lašče.

Pri takem številu ekip je dilema organizatorjev, za kateri sistem tekmovanja se odločiti. Sistem »vsak z vsakim« prinese veliko število tekem, kar še posebej za veteranske ekipe ni preveč priporočljivo, sistem »po skupinah« pa pomeni, da sta v eni skupini samo dve ekipi, torej samo ena tekma. Odločili smo se za slednjega in na koncu se je izkazalo, da sta bila v manjši skupini kasnejša finalista.

Zanimivo je, da na letošnjem turnirju ni bilo niti enega neodločenega rezultata in da se je večina tekem končala s precej prepričljivimi zmagami. V skupinskem delu so bile v skupini A najbolj prepričljive Ponikve pred Sodražico in gostitelji, NK Velike Lašče. Polfinalna obračuna sta prinesla prepričljivi zmagi obeh ekip iz skupine B, tako da sta bili obe tekmi za razvrstitev na vrhu ponovitvi tekem iz skupine. Za razliko od Ponikve, ki so v tekmi za 3. mesto ponovile zmago proti Sodražici, je Petek Transport vrnil Laščam za poraz v skupini in osvojil 1. mesto.

Organizatorji iz NK Velike Lašče za naslednje leto načrtujemo že osmo ponovitev veteranskega turnirja. Upamo le, da se ne bo nadaljevala smernica, da se veteranske ekipe čedalje težje zberemo v dovolj velikem številu ...

REZULTATI:

Skupina A

KMN Sodražica : NK Velike Lašče 2 : 0

Bar Majolka ŠD Ponikve : KMN Sodražica 4 : 0

NK Velike Lašče : Bar Majolka ŠD Ponikve 0 : 2

Lestvica A:

1. Bar Majolka ŠD Ponikve 6

2. KMN Sodražica

3. NK Velike Lašče

Skupina B

Lašče : Petek Transport 1 : 0

Lestvica B:

1. Lašče

2. Petek Transport

Polfinale:

Bar Majolka ŠD Ponikve : Petek Transport 1 : 4

KMN Sodražica : Lašče 0 : 5

Za 3. mesto:

ŠD Ponikve : Sodražica 4 : 0

Finale:

Petek Transport : Lašče 3 : 1

Marko Žužek

OBČINSKA LIGA V MALEM NOGOMETU VELIKE LAŠČE TRADICIONALNO ČIŠČENJE IGRIŠČA V VELIKIH LAŠČAH

ŠMD Turjak tretjo leto zapovrstjo vodi občinsko ligo v malem nogometu, kjer letos nastopa 8 ekip, skupno pa okrog 120 tekmovalcev. Tekmovanje se odvija vsako sredo na šolskem igrišču v Velikih Laščah.

V začetku aprila nam je tako kot prejšnja leta PGD Velike Lašče priskočilo na pomoč pri čiščenju šolskega igrišča pred začetkom tekmovanja. Zahvala gre predsedniku Franciju Modicu, ki je vse skupaj pod okriljem PGD Velike Lašče omogočil, ob tem pa tudi Matjažu Hočevarju, ki je vodil to čistilno akcijo.

Zahvala tudi članom ŠMD Turjak, ki so sodelovali pri čiščenju.

Jani Levstik, vodja tekmovanja

OBČINSKO PRVENSTVO V NAMIZNEM TENISU 2018

8. maja je v organizaciji TVD Partizana potekalo občinsko prvenstvo v namiznem tenisu. Tekmovanje je potekalo v petih posameznih kategorijah. Udeležilo se ga je 32 tekmovalk in tekmovalcev. V članskih kategorijah ni bilo večjih presenečenj. Zato pa smo bili v mlajših kategorijah priča nekaterim presenečenjem ter zelo lepi in atraktivni finalni igri. Veseli smo, da se je predvsem v najmlajših kategorijah pojavilo kar nekaj novih ljubiteljev bele žogice. Pokrovitelj tekmovanja je bila Občina Velike Lašče.

REZULTATI:

Deklice enotna:

1. Izabel Pečnik
2. Ana Marijanovič
3. Sara Modic
3. Tija Kujavec

Dečki do 7. razred OŠ

1. Mihael Čop
2. Martin Čop
3. Oskar Kopač

Dečki 8.-9. razred OŠ

1. Sebastjan Zidar
2. Matic Drobnič
3. Bor Žužek
3. Jakob Pečnik

Ženske enotna kategorija

1. Alenka Zidar Zupan
2. Nika Možek
3. Tanja Možek
3. Saša Sever

Moški enotna kategorija

1. Igor Sever
2. Žiga Oblak
3. Niko Samsa
3. Marjan Godec

OBČINSKO PRVENSTVO V BADMINTONU 2018

Dne 11. maja je organizator TVD Partizan s pomočjo pokrovitelja tekmovanja Občino Velike Lašče izvedel občinsko prvenstvo v badmintonu; to je potekalo v treh kategorijah.

REZULTATI:

Ženske enotna kategorija

1. Magdi Stritar
2. Tatjana Janko
3. Mija Prijatelj

Moški do 50 let

1. Matjaž Klančar
2. Gašper Baudek
3. David Zakrajšek

Moški nad 50 let

1. Matej Hren
2. Franci Modic
3. Igor Sever

*Foto: Niko Samsa
Zapisal: Igor Sever*

USPEHI LAŠKIH PLAVALCEV

Plavalci in plavalke PK Ribnice so se spomladi udeležili treh tekmovanj. Prvo v Mariboru, drugo v Kranju in tretje v Sisku na Hrvaškem. Dve laški plavalci in plavalec so se na omenjenih tekmovanjih odlično odrezali in zastopali laške barve.

V Mariboru, 14. 4. 2018, je v konkurenci več kot 550 plavalcev in plavalk iz enaintrideset plavalnih klubov iz Avstrije, Italije, Hrvaške, Madžarske, Malte in Slovenije Ana Kastigar slavila v kategoriji kadetinj na 200 m prosto, drugo mesto je osvojila na 100 m prosto in tretje na 50 m prosto. V kategoriji mlajših dečkov si je največ odličji med ribniškimi plavalci priplaval Maks Kastigar, ki je zmagal na 400 m prosto, drugo mesto je osvojil na 100 m prsno, 100 m hrbtno in 100 m prosto ter tretje na 200 m hrbtno.

Teden dni pozneje se je v Kranju odvijalo odprto absolutno prvenstvo Slovenije, kjer so nastopile tudi reprezentance Srbije, Turčije, italijanske Ligurije, del hrvaške reprezentance in vsi najboljši slovenski plavalci. Na prvenstvu se je zopet izkazala Ana Kastigar z uvrstitvijo v B-finale na 100 m, 200 m in 400 m prosto ter 100 m hrbtno.

Sredi maja so se mlajši plavalci in plavalke PK Ribnice udeležili Mini grand prixa Hrvaške, kjer so bili zbrani vsi najboljši plavalci in plavalke Hrvaške od 11 do 15 let. Odlično sta na tekmovanju odrezala Laščana Hana Starc in Maks Kastigar. Hana je osvojila 4. mesto na 200 m delfin, 7. mesto na 800 m prosto in 400 m mešano ter 8. mesto na 200 m mešano.

Maksu Kastigarju pa na tekmovanju niso bili kos tudi najboljši Hrvati, saj je Maks slavil na 200 m mešano in 400 m prosto, 3. mesto je osvojil na 100 m prsno in 4. mesto na 200 m prsno.

Maks Kastigar

ČESTITAMO!

Miha Koren

INICIATIVA ZA LEVICO

ODGOVOR

Marko Kožar v svojem prispevku INICIATIVA ZA LEVICO, objavljenem v prejšnji številki Troble, med drugim omenja (citiram), »da se pri nas v Velikih Laščah dogajajo nerazumljive odločitve, vse pod vodstvom večinske desne koalicije ...« (konec citata).

V zvezi s to njegovo trditvijo bi želel sporočiti naslednje. Sprašujem se, ali so nerazumljive odločitve desne opcije v naši občini:

- izgradnja novega vrtca Sončni žarek;
- celovita energetska obnova stare podružnične šole na Karlovici, v kateri so se uredile tri sodobne igralnice za predšolske otroke;
- uvedba enega najvišjih dodatkov v Sloveniji za rojstvo vsakega otroka (500 EUR);
- izgradnja nove športne dvorane;
- celovita energetska obnova osnovne šole Primoža Trubarja in izgradnja prizidka k osnovni šoli, ki je omogočil novo učilnico za gospodinjstvo, likovno vzgojo in tehnični pouk in zagotavlja še štiri nove učilnice;
- odkup objekta na Turjaku za izgradnjo nove večnamenske stavbe za predšolsko in šolsko vzgojo;
- celovita prenova Levstikovega doma (nova notranjost dvorane, nov galerijski prostor, nova streha in fasada);
- asfaltiranje več kot 50 km lokalnih cest in javnih poti na vsem območju občine;
- izgradnja novih vodovodnih vrtin v Podstrmecu, Boštetju in Strletih ter izgradnja ali obnova več kot 30 km starih vodovodnih sistemov in vseh vodohranov v občini;
- postavitev več kot 300 luči javne razsvetljave v skoraj vseh naseljih naše občine;
- izgradnja pločnikov v naseljih ob državni cesti;
- nakup in ureditev zemljišča za poslovno cono Ločica pri Turjaku;
- izgradnja pešpoti od Velikih Lašč do Malih Lašč;
- da imamo lepo urejene ekološke otoke in zbirni center na Turjaku;
- da smo v več kot 60 naseljih naše občine uspeli pripeljati optično povezavo;
- da smo financirali ali v zelo visokem znesku sofinancirali nakupe šestih novih gasilskih vozil za naša PGD;
- še mnogo drugih izvedenih projektov, o njih pa še kdaj drugič ...

Drage občanke in občani, upam, da to za vas niso nerazumljive odločitve desne opcije v naši občini. Temveč odločitve za višji standard življenja vseh naših občanov, od najmlajših do najstarejših, ne glede na njihovo politično ali versko opredelitev.

Poudariti želim, da vsi našti uspehi niso plod glasovanja samo tako imenovane »desne« opcije v občinskem svetu. Temveč velike večine svetnikov, ki jih družijo zavzemanje za čim večji razvoj naše občine. Večina sklepov je na občinskem svetu namreč sprejetih z velikim soglasjem. Tu in tam pa seveda kdo izmed občinskih svetnic in svetnikov glasuje tudi drugače, kot je predlagano v gradivu. Pa to

ni nič narobe. To je samo dokaz naše demokracije. Enega pomembnih občinskih odborov, finančnega, uspešno vodi predstavnica socialnih demokratov, ki najbrž ne sodi v »desno« opcijo.

Želel bi omeniti še nekaj. V Republiki Sloveniji je bila od osamosvojitve naprej v 27 letih, več kot 21 let na oblasti tako imenovana »leva« opcija. In to, še na 45letni podlagi. In te vladajoče leve elite so nas pripeljale v stanje, ko nas v razvoju in standardu dohitevajo oziroma že prehitevajo nekatere vzhodnoevropske države, ki so bile v času osamosvajanja v razvitosti precej za nami. In to kljub dejstvu, da so vodilne strukture državo nekontrolirano zadolževale. Po uradnih podatkih Statističnega urada Slovenije je na dan 31.12. 2017 znašal dolg v državi 15.422 EUR na prebivalca. V naši občini pa na ta dan znaša dolg 147 EUR na občana. Razlika je torej očitna.

Zato, drage občanke in občani, tudi v prihodnje se ni treba bati »desne« opcije ne na državnem ne na občinskem nivoju. Mogoče se je bolj bati tistih, ki nam ponujajo preživele politične sisteme po vzoru Venezuele, ko državljani za osnovna živila čakajo v vrsti ure in ure, nato pa jih sploh ne dobijo. Imajo pa socializem! To me spominja na neko obdobje v prejšnji skupni državi, ko je bilo treba iti v Trst po kilogram kave, praška ali kakšne druge dobrine. Ali si res želimo takega socialističnega sistema? Politični vodja leveice pa javno izjavi, da je »izvoz trenutno največja Ahilova peta našega gospodarstva«. Meni je to popolnoma nerazumljivo. Realnost torej kaže, da »leve« stranke niso stranke razvoja, ki temelji na zdravem gospodarstvu, na malih in srednjih podjetjih in na njihovem izvozu, kar je predpogoj za večjo blaginjo vseh državljanov. Levici je poglavitni cilj prekomerno trošenje denarja za ustvarjanje socialnega miru, vzdrževanje nekih pravic iz prejšnjega sistema, in to predvsem na račun prekomernega zadolževanja in velike obremenitve gospodarstva. Zanimivo je tudi dejstvo, da so v vseh zahodnih, razvitih državah, ki slonijo na zdravem tržnem gospodarstvu, davki veliko nižji kot pa v naši državi.

Zato sem prepričan, da bodo naši volivci znali sami presoditi, v čem je bistvena razlika med tako imenovanimi »levimi« in »desnimi« strankami. Sicer pa moram priznati, da me zelo moti, ko nas nekateri še kar vnaprej umetno ločujejo na »leve« in »desne«. Kot vedno do sedaj se bodo znali pravilno odločiti ne samo na parlamentarnih, ampak tudi na lokalnih volitvah. Vsaj upam, da bo tako.

Anton Zakrajšek, župan

lms
Lista Marjana Šarca

ČLOVEK.
SKUPNOST.
DRŽAVA.

11

Naročnik oglasa: Lista Marjana Šarca, Bistriška cesta 10a, 1241 Kamnik

www.strankalms.si strankaLMS

DOMEN PETELIN

»Kot oče štirih otrok si bom prizadeval, da staršem bolnih in socialno ogroženih otrok ne bo več potrebno zbirati zamaškov za golo preživetje in nujno zdravstveno oskrbo. Skupaj lahko rečemo elitam ne in vrnemo državo ljudem.«

PETER KOLENC MISLI RESNO

PROGRAM NSI

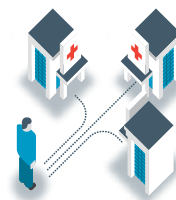
N.Si

NAROČNIK: NOVA SLOVENIJA

NAŠI PRVI TRIJE KORAKI ZA UVRSTITEV SLOVENIJE MED 15 NAJBOLJSIH DRŽAV SVETA

DOSTOPNO ZDRAVSTVO BREZ ČAKALNIH VRST

Vsakdo si bo lahko sam izbral zdravnika bodisi v javni zdravstveni mreži bodisi zasebnika, kjer ne bo čakalnih vrst. Za zdravljenje ne bo potrebno dodatno plačilo, saj ga bo krila zdravstvena zavarovalnica zavarovanca.

DO VIŠJIH PLAČ Z NIŽJIMI DAVKI

Imamo vedno več ljudi, ki ne morejo dostojno preživeti od svojih plač in pokojnin. Zato bomo znižali davke in omogočili višje plače. Tako ne bomo več delali kar 12 dni za davke in prispevke, ki jih odvajamo od naših mesečnih plač.

POŠTENO IN PRAVIČNO ZA VSE

Postopki, ki potekajo pred sodišči, ne smejo zastarati. Razupiti sodni primeri politikov in gospodarstvenikov morajo biti obravnavani hitro in prednostno. Potreben je učinkovit in takojšen oduzem premoženja, pridobljenega s kaznivimi dejanji.

**15 REŠITEV ZA SLOVENIJO,
ZA UVRSTITEV MED 15 NAJBOLJSIH
DRŽAV SVETA NAJDETE NA WWW.NSI.SI**

N.Si MISLI RESNO

SLS
Slovenska ljudska stranka

Varno, Gospodarno, Lokalno.

14

UROŠ ČUDEN

Prva izbira.

NA MLADIH SVET STOJI!

Drage volivke, spoštovani volivci.

3. junija se boste odločali, kdo bo vaš predstavnik v Državnem zboru Republike Slovenije. Po temeljitem premisleku sem se odločil, da kandidiram na državnozborskih volitvah. Ne zaradi osebnih koristi, ampak zato, da bi v mandatu, ki mi ga boste podelili, lahko prispeval k hitrejši uresničitvi projektov, ki so za področja južno od Ljubljane velikega razvojnega pomena.

Sem podpredsednik Občinskega odbora SLS Ig ter predsednik občinskega odbora Nove generacije Ig. Po izobrazbi sem diplomirani upravni organizator. Svoj prosti čas posvečam delu na domači kmetiji, opravljam pa tudi funkcijo poveljnika PGD Iška Loka.

Občutek, da se interesi nas mladih ne uresničujejo, ni napačen. Politika nas pojmuje, kot nepomembne, saj do sedaj še nismo uspeli ključno vplivati na izide volitev. Če želimo, da nas bodo jemali resno, moramo zadeve vzeti v svoje roke. Jasno moramo pokazati, da smo tukaj in zdaj. In da nam ni vseeno, v kakšni družbi bomo živeli.

Politika sama ne bo naredila potrebnih sprememb, da bi se mladim približala, če se v to politiko ne bomo vključili mladi sami in spremenili vzorce delovanja, ki so danes prevladujoči. To pa lahko storimo tako, da se udeležimo volitev, kandidiramo, oddamo svoj glas, izražamo stališča in prek vseh kanalov, ki so nam na razpolago, zahtevamo spremembe.

Ne bom obljubljal neuresničljivega, obljubim lahko samo to, da bom delal pošteno. 3. junija pričakujem vaš glas.

Prihodnost pripada nam, mladim.

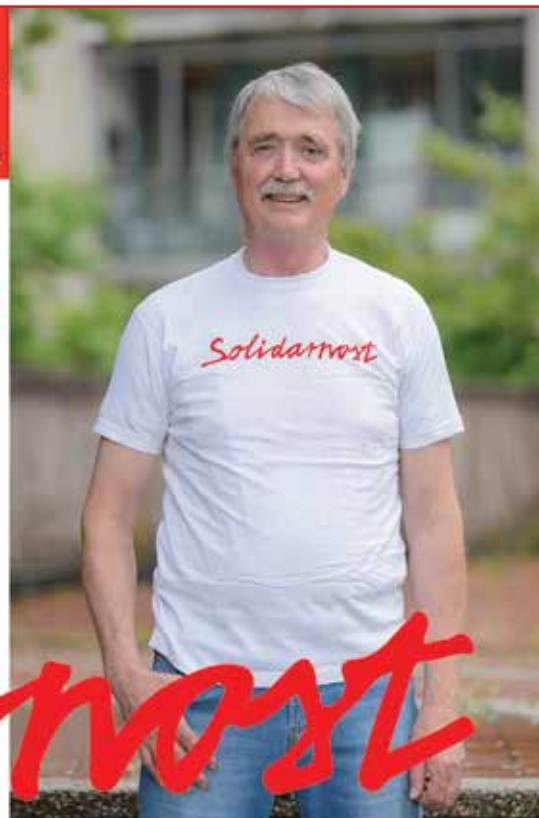
Vzemimo jo v svoje roke!

Srečko Knafelc
kandidat Solidarnosti

Volilni okraj:
Ljubljana Vič Rudnik 1

7

1. Odgovorno upravljanje države in okolja v korist vseh
2. Dostojanstvo ljudi in ukinitve revščine
3. Solidarizem: nova orientacija v postkapitalističnem in postsocialističnem svetu
4. Velike Lašče morajo dobiti obvoznico

Naročnik oglasa je stranka SOLIDARNOST, Einspelerjeva 6, 1000 Ljubljana

Solidarnost

Čas je za novo orientacijo! Čas je za Solidarnost.

mag. Jasmina Volarič

#SamozavestnaSlovenija

Socialni demokrati bomo uresničevali naš program Samozavestna Slovenija, ki je usmerjen v zagotavljanje: socialne pravičnosti, gospodarskega razvoja in rasti ter varnosti družbe.

10

Naročnik: SD, Levstikova ul. 15, 1000 Ljubljana

Pogovor z Alenko Jeraj

Alenka, na videz te skoraj vsi poznamo, saj si velikokrat prisotna na naših občinskih prireditvah in proslavah. Povej nam še kaj o sebi - s čim se ukvarjaš v zasebnem življenju, kaj rada počneš v prostem času?

Moja ljubezen je od nekdaj kultura, tako da sem že dobri dve desetletji predsednica Društva Fran Govekar Ig, v katerem kot režiserka vodim Mladinsko in Odraslo gledališko skupino. Aktivna sem tudi v literarno glasbeni skupini, saj kdaj pa kdaj napišem kakšno pesem. Izdala sem že dve pesniški zbirki z naslovom Na poti do sebe in Pri tebi na gori.

Včasih pravijo, da si ženska na mestu, le v napačni stranki. Kaj te veže na SDS, da si že 22 let njena članica in zadnja leta tudi namestnica generalnega sekretarja SDS? Zakaj SDS?

Člani SDS smo domoljubi in izhajamo iz vrednot slovenske osamosvojitve. To se mi zdi izjemno pomemben čas za nas kot narod, čas, ko smo sami izbrali svojo pot. Izbrali smo samostojno Slovenijo, ki bo dežela enakih možnosti za vse, kjer bo vsak, ki bo želel delati, delo tudi dobil in bo za to pošteno plačan. Imam znanje, izkušnje, ideje, kako lahko to dosežemo in sem za to pripravljena delati z vsemi svojimi močmi.

Zakaj si se odločila za ponovno kandidaturo? Kaj se je spremenilo pri nas, ko si bila poslanka? Kaj lahko občani Velikih Lašč pridobimo s tvojo izvolitvijo?

Sprejetih je bilo kar nekaj odločitev vezanih na širitev ceste proti Kočevju, delali smo za obvoznico Velike Lašče, obrtno cono: je pa res, da na državnem nivoju zadeve potekajo mnogo počasneje, kot

21

na lokalni ravni. Ovira je predvsem prevelik državni aparat in kup birokratskih ovir. V SDS obljubljam, da bomo stvari poenostavili in pospešili.

Ko bom izvoljena, bom poskrbela za realizacijo projektov oz. odpravo problemov, ki najbolj tarejo prebivalce občine in sicer: čim prejšnja izgradnja obvoznice Velike Lašče, sofinanciranje šol in vrtca na Turjaku s strani države, križišče na Rašici, lažji dostop do evropskih sredstev.

Mogoče še tvoje sporočilo, povabilo občankam in občanom Velikih Lašč?

Zadnji mandat naši kraji niso imeli svojega predstavnika v parlamentu, kar se pozna na vseh področjih. Zato ponovno kandidiram. Kot se ne bi dali operirati nekemu, ki je ravno začel kariero, pač pa izkušenemu kirurgu, je tudi na volitvah treba zaupati stranki, ki temelji na krščanskih vrednotah, ima vizijo in znanje in ima dobre rezultate.

Zato 3. junija obkrožite številko 21 – Slovensko demokratsko stranko.

Z Alenko sem poklepetala Tina Kadenšek

MEGADOM

URESNIČI IDEJE CENEJE!

KOSILNICE in MOTORNE KOSE

ŽAR NA OGLJE MG654

MEGA
AKCIJA

ŽARI IN PRIBORI ZA ŽAR

79⁹⁰ €

POHIŠTVO

KUHINJE

do -50%

3D
IZRIS

VELIKA IZBIRA

SEDEŽNE GARNITURE

AKCIJA
že za
259 €

SPALNI STUDIO

AKCIJA
SPALNICE
že za
379 €

VZMETNICA
200 x 90 cm

že za 89⁰⁰ €

SALON KOPALNIC IN KERAMIKE

NOVO

SINTESI

OSVEŽENA

PONUDBA
KERAMIKE

136⁶⁴ €

KOPALNIŠKA OMARICA

ADRIA

z umivalnikom in Aloe
ogledalom, širina 65 cm

95⁰⁰ €

POLKROŽNA TUŠ KABINA

TC90S

s črtastim steklom in
kromiranim okvirjem,
dimenzije 90 x 90 x 180 cm

157⁰¹ €

99⁰⁰ €

Akcija velja do 30. 6. 2018 oz. do odprodaje zalog. Popusti se obračunajo na blagajni. Cene so v EUR z DDV. Akcijske cene veljajo za takojšnje plačilo. Slike so simbolične. Pridržujemo si pravico do spremembe programa in cen. Za morebitne napake v tisku ne odgovarjamo. Pri akciji na izbrane izdelke bele tehnike brez DDV kupec dobi popust v višini preračunane stopnje DDV.

MEGADOM RIBNICA • OB ŽELEZNICI 4, 1310 RIBNICA • tel: 01/835 1 640
MEGADOM PODSKRAJNIK • PODSKRAJNIK 102, 1380 CERKNICA • tel: 01/705 0 705
ODPRTO: pon.-pet. 7:00-19:00, sob. 7:00-13:00 • www.megadom.si

KUPUJTE
NA OBROKE

BANKA KOPER • SUMMIT
LEASING • NLB • AMERICAN
EXPRESS • DINERS OBROKI

								SESTAVIL ANDREJ PRAZNIK	ZAČETNIK SLOV. KNJIŽEV- NOSTI	AMERIŠKI FILMSKI REŽISER (SIDNEY)	VISOK MO- NOLITEN KAMNIT SPOMENIK	4. IN 18. ČRKA ABECEDE	AMERIŠKA ROCK SKUPINA	NOGO- METNI VRATAR CASILLAS	NEMŠKI FILOZOF (IMMA- NUEL)
TROBLA	STALNA GLEDAL- VSTOP- NICA	NAJVIŠJI AKADEM- SKI NASLOV	MAKE- DONSKI LJUDSKI PLES	LUTECIJ	OGNjenik na SICILIJ	SPAČENA, NENA- RAVNA PRIKAZEN	PLEMIŠKI STREŽNIK USLUŽB. CARINE	TROTOAR							
MLADOST- NIK								OKENCE V OBRAZCIH							
SLOV. PRED- SEDNİK								NAZIV				VELIKA REKA V ZAHODNI EVROPI			
ČUTILO ZA VID				DEL NOGE VAS V GORIŠKIH BRDIH				MELIŠČE PLOŠČA ZA PLAKATE				ZEMLJIŠČE OB HIŠI KRAJ SV. OD VIPAVE			
NUŠA TOME			INDUSKI ASKET TIPALNI ORGAN											SIN, KI NIMA NE BRATA NE SESTRE	TENIŠKA IGRALKA ZIDANŠEK
VODILO, NAČELO					TROPSKA RASTLINA PAS OB IGRIŠČU					PESEM IZ ŠTIRI- NAJSTIH VERZOV					
OPERNI SPEV						VELIKO JEZERO NA S. FINSKE				ITALIJAN. FILMSKI REŽISER (VITTORIO)	ROMANA TOMC	KRMNA RASTLINA Z UŽITNIMI GOMOLJI	IVAN MINATTI ŠPANSKO ŽEN. IME		
TROBLA	MESTO V NEMČIJI JZ. OD BERLINA	OKRASNA PTICA IZOLATOR				ČRNA PTICA KAJNOV BRAT									
PRAVI POMEN, JEDRO ZGODBE						VPRAŠAN ČLOVEK IZUMITELJ (THOMAS)									
KOS KAMNA ZA BRUŠENJE KOSE					NOGOMET. (VLADIMIR) PLAČILNO SREDSTVO										
OSREDNJI POJEM TAOIZMA				STARI OČE REVNEJŠI LJUDJE											MESTO V ZAHODNI BELGIJI
SAMARIJ			OSTANEK IZ PREJŠ. ČASOV POSODA												
OBLAZI- NJENO LEŽIŠČE						PROSTORI ZA OSEBNO HIGIENO				AVSTRAL- SKA PTICA PEVEC MOJZER					
AGAVI PODOBNA TROPSKA RASTLINA						HRVAŠKI PEVEC DRAGO- JEVIĆ						24 UR			
NEKDANJI TRGOVEC Z MOKO						IZUMITELJ TESLA						URADNA LISTINA			

Nagrajenec iz Troble št. 2 je **BEŠEVIČ MILAN**, Veliki Ločnik 6, 1311 Turjak. Nagrajenec bo nagrado prejel po pošti. **ČESTITAMO!**

Rešitev samo nagradnega gesla z vašim polnim naslovom pošljite na naslov uredništva Troble, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče ali ga oddajte v tajništvu občine. Rešitve sprejemamo do datuma uredniškega sestanka, ki bo 27. junija 2018.

Izžrebanec nagradnega gesla bo prejel **bon za nedeljsko kosilo "Pri Kuklju" za dve osebi** in bo objavljen v Trobli št. 4.

Nagrado bo izžrebanec prejel po navedeni pošti.

V primeru dela koncert odpade. Vstopnina s koncertom je 5 eur.
Organizator: PGI Videm-Dobrepolje.

ROCK

KAMNOLOM

MI2

**LUMBERJACK
THE CLOSHARS
PANIKA V KOMI 750
ROCK INZENIRJI**

15.6.2018

**ZAČETEK OB 18:00 URI
VIDEM-DOBREPOLJE
PREDSTRUGE**

VABLJENI K VPISU!
ŠOLA
DIATONIČNE HARMONIKE
NOVAK

- VPIS SKOZI CELO LETO
- MOŽNOST IZPOSODE INSTRUMENTA
- INDIVIDUALNI POUK
- OD 6 LETA STAROSTI DALJE

MILENKO NOVAK
GSM:031795489
GMAIL:milenko.gadi@gmail.com

Mali oglasi:

Kakovostno lektoriram vse vrste besedil.

Spoštujem dogovorjeni čas in ceno.

Izstavim račun, po potrebi tudi potrdilo o lektoriranju in ustrezni izobrazbi.

Telefonska številka: 070 460 242.

Zaposlim voznika C in E kategorije na kiper kamionu.

Zaželeno izkušnje. 041/643-808

Male oglase sprejemamo po e-pošti:
trobla@velike-lasce.si.

NIBE
TOPLOTNA ČRPALKA
NIBE F2120

- najvišji letni COP med vsemi konkurenčnimi črpalkami – SCOP > 5
- segrevanje vode v sistemu do 65 °C
- delovanje do -25 °C zunanje temperature

SAMSUNG

Opremljene z inovativnim sistemom **VirusDoctor**, ki uniči do 99% škodljivih virusov in bakterij.

KNUT

ŠVEDSKE TOPLLOTNE ČRPALKE

SUBVENCIJA

Z VAMI IN ZA VAS
25 let

10 letna garancija

www.knut.si | 01/788 99 16

TUKAJ JE NOVI DATA SHOCK

**TO NI AKCIJA.
TO JE ŠOKANTNO VELIKO PODATKOV.
TUDI ZA OBSTOJEČE UPORABNIKE.**

Pooblaščen prodajalec:
Telemach Ribnica
Škrabčev trg 16
1310 Ribnica

Odpiralni časi:
Pon-pet: 09:00 - 12:00 in 14:00 - 19:00
Sob: 08:00 - 12:00
Tel: 070 321 444

Ponudba velja od 7. 5. 2018. Za pakete skupine VEČ veljajo Posebni pogoji naročniških paketov VEČ, ki vsebujejo pravila primerne uporabe in med drugim po porabi v paket vključenih količin prenosa podatkov v Sloveniji določajo znižanje hitrosti na največ 64 kbps. Vključene storitve ne obsegajo klicev na posebne in komercialne številke ali v tujino ali pošiljanja sporočil SMS/MMS v donatorske ali komercialne namene. V paketu vključene storitve, ki so na voljo za uporabo v Sloveniji, so na voljo tudi v gostovanju v drugih državah EU/EEA v skladu s Politiko poštnene uporabe (PPU) storitev v gostovanju v EU družbe Telemach, pri čemer se enote za storitve izven paketa in storitve, ki se obračunavajo po porabi ali nad količinsko omejitvijo prenosa podatkov v EU/EEA, zaračunajo po Ceniku storitev v gostovanju v EU. Vključen prenos podatkov v ZDA velja v omrežju operaterja ali operaterjev, navedenih v vsakokratnem seznamu partnerskih operaterjev na www.telemach.si. UNIFI in UNIFI TRAVEL sta storitvi paketov družine VEČ, ki omogočata brezžični dostop do interneta prek brezžičnih dostopnih točk UNIFI in UNIFI TRAVEL v več kot 120 državah sveta. EON omogoča spremljanje izbranih televizijskih programov na ustreznih mobilnih terminalih. Mesečna naročnina za naročniške pakete skupine VEČ za naročnike Telemachovih fiksnih storitev je mesečna naročnina z upoštevanim popustom, ki od sklenitve ustreznega dogovora za popust z vezavo 24 mesecev velja za naročnike fiksnih storitev Telemacha in največ 4 naročnike paketov skupine VEČ. Cena priključnine je 12 EUR, cena menjave paketa v primeru prehoda na cenejši paket je 4,99 EUR. Slike so simbolične. Navedene blagovne in storitvene znamke so registrirane znamke njihovih lastnikov. Posebni pogoji storitve EON so na voljo na naslovu www.telemach.si in na prijavi strani storitve. Za uporabo storitve je treba uspešno aktivirati svoj račun EON na portalu moj.telemach.si in naložiti aplikacijo EON za napravo oz. operacijski sistem naprave, na kateri bo aplikacija EON aktivirana. Aplikacija je dostopna na www.eon.tv in v trgovinah Apple App Store in Google Play. Uporaba funkcije Ogled nazaj do 7 dni je omogočena za pakete, ki funkcijo vsebujejo ali pa je naročena ločeno kot dodatni paket. Paketi na tehnologijah xDSL, WIMAX, MMDS in satelitski TV ne omogočajo funkcije Ogled nazaj na televizorju. Vse cene vključujejo DDV. Pred nakupom in sklenitvijo naročniškega razmerja se o ponudbi pozanimajte na www.telemach.si, na prodajnih mestih Telemacha ali na telefonski številki 080 22 88.

PAKET

ŠE VEČ

**KLICI IN SPOROČILA
DOMA IN V EU GOSTOVANJU**

~~15 GB~~
25 GB

4,4 GB PRENOSA V EU

UNIFI

UNIFI
TRAVEL

EON

13 €

**NA MESEC
ZA NAROČNIKE
FIKSNIH STORITEV**

16 € NA MESEC ZA OSTALE UPORABNIKE

PSOGLAVSKI DNEVI

29. 6. – 1. 7. 2018

SODRAŽICA

www.td-sodrazica.si

www.td-sodrazica.si

Občina Sodražica

oblikovanje: B. Hiti, foto: L. Rozina

OBVESTILO O SPREMEMBI VOLIŠČA V TURJAKU

V letošnjem letu morajo biti v skladu z
veljavno zakonodajo vsa volišča dostopna
invalidom, zato bo v Turjaku volišče v
pritličju Gasilskega doma Turjak.

Izdelava in obnova
spomenikov, stopnic,
pultov in ostalih izdelkov
iz marmorja in granita.

KAM-REZ d.o.o.
Kamnoseštvo Zupančič
Ljubljanska c. 66, 1293 Šmarje-Sap
tel. 041 650 828

STEKLARSTVO

PETER HREN, S.P.
 GRADEŽ 14, 1311 TURJAK
 GSM: 031/356 668
 TEL: 01/7881 366

- Brušenje stekla
- Fazetiranje stekla in ogledal
- Peskanje stekla
- Izdelava izolacijskega termopan stekla
- Kaljeno steklo
- Tuš kabine (po meri, s tesnili)
- Ogledala
- Izdelava taljenega stekla z vzorci (fusing tehnika)
- Montaža vsega navedenega
- Ostale steklarske storitve

OKREPČEVALNICA ROZIKA
 PIZZERIA

OKREPČEVALNICA - PIZZERIA ROZIKA
 TURJAK 17, 1311 TURJAK
 01/7881 680

MALICE - KOSILA - PIZZE - JEDI PO NAROČILU
NOVO: možnost pogostitve skupin do 45 oseb

ANDREJ JAPELJ s.p.
 Rašica 19,
 1315 Velike Lašče

- slikopleskarstvo
- fasaderstvo
- knauf

M: 031 404 404
 E: andrej.japelj1@gmail.com

VZDRŽEVANJE OBJEKTOV

GOLOB TOMISLAV, s. p.
 Prevozi, storitve s tgm, posredništvo
 in geodetske storitve,
 ŠKRILJE 52, 1292 IG

IŠČE:

- **VOZNIKA TOVORNEGA VOZILA (C in E kat.)** z izkušnjami,
- **VODOVODARJA** za zunanje inštalacije,
- **DELAVCA ZA ZIDARSKA in GRADBENA DELA.**

Zainteresirani pokličite na 041/643-809.

ZZ

Goran Petrovič dr. dent. med.
 zasebna zobozdravstvena ordinacija

20 let

Za sproščen nasmeh skrbimo že 20 let.

- preventivni pregledi in posveti
- konzervativa
- protetika
- certifikat za vgraditev brecent SKY implantatov
- nevidni ortodontski aparati INVISALIGN
- rtg digitalno slikanje zob

BRECENT IMPLANTANT
 480,00 €

brecent

Goran Petrovič dr. dent. med., Adamičeva 30, 1290 Grosuplje, tel.: +386 1 787 34 13, gsm: +386 41 7

microera

Microera Jože Šilc s.p.
 Hrovača 14A (trgovski center SPAR Ribnica)
 1310 Ribnica

01 8373 116
051 358 762

 info@microera.si
www.microera.si

UGODNI NAROČNIŠKI PAKETI TER AKCIJSKI MOBITELI NA OBROKE!

DELOVNI ČAS:
PON - PET
 8.30 h - 12 h
 ter 14 h - 18 h
SOB
 8.30 h - 11.30 h

POOBlašČENI PRODAJALEC

*Odšla si, ko se iztekel je tvoj čas,
v nebeške te višave, tam našla
boš vse svoje drage zbrane,
od včeraj in kdo ve od kdaj.*

ZAHVALA

V 98. letu starosti se je od nas poslovila draga mama,
stara mama, prababica, praprababica in teta

URŠKA CIMPERMAN

(1920–2018)
iz Velikega Osolnika

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom,
prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje,
sveče in darovane svete maše ter vsem, ki ste jo pospremili na
njeni zadnji poti. Zahvala gospodu župniku Antonu Dobrovoljcu,
pevcem, še posebej pevcem Cerkevnege pevskega zbora Rob, in
gospodu Milanu Tekavcu za poslovilni govor ter pogrebni službi
Zakrajšek za lepo opravljeno pogrebno slovesnost.

Žalujoči vsi njeni

*Odgovorov na vprašanja ni.
Spomin je tisto, kar živi.*

ZAHVALA

V hudi nesreči nas je zapustil brat in stric

SIMON VESEL

(29. 12. 1965 – 23. 3. 2018)
iz Male Slevice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in
prijateljem za izrečena sožalja, darovane svete maše in sveče.
Zahvala g. župniku Andreju, pevcem in pogrebniemu zavodu.

Žalujoči domači

ZAHVALA

MIRA ŠKULJ – GIROMI

(23. 4. 1955 – 29. 4. 2018)
iz Karlovice

Ob prerano izgubljeni življenjski bitki z zahrbtno boleznijo
se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ji bili v veliko pomoč pri
premagovanju njenih zadnjih dni, in vsem, ki ste jo pospremili na
njeni zadnji poti.

Žalujoči domači

O, Vsemogočni, stori z njo, kakor si ji
usodil,
toda stori tako, kot je pravično
in kakor je zaslužila z življenjem!
(Tone Kuntner)

ZAHVALA

Po dopolnjenem 90. letu se je od nas poslovila

ANA JAKIČ

(14. 1. 1928 – 6. 4. 2018)
iz Malih Lašč

Zahvala sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja,
podarjeno cvetje, sveče in darove za svete maše. Hvala dr. Milenki
Starc Vidrih in vsem patronažnim sestram ZD Velike Lašče. Zahvala
gospodu župniku Andreju, pogrebniemu zavodu Zakrajšek,
pevcem in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji zemeljski poti.

Vsi njeni

Naj postane
TRUBARJEVA DOMAČIJA
začetek vajine skupne poti

Trubarjeva domačija,
Rašica 69, 1316 Velike Lašče
www.trubarjeva-domacija.si
info@trubarjeva-domacija.si
T: +386 1 788 10 06

AKTIVNE POČITNICE NA BAZENU

Aktivne počitnice so namenjene otrokom starim od 6 do 14 let. Poudarek je na učenju plavanja ter na aktivnem preživljanju počitnic in prostega časa. Dnevno bomo imeli na programu različne športne in družabne aktivnosti, ki bodo otrokom približale šport in zdrav način življenja. Tečaj bo potekal v športnem centru Ribnica pod vodstvom trenerjev Plavalnega kluba Ribnica. Varstvo otrok bo organizirano od 6.30 do 16.00 od ponedeljka do petka.

Za malico in kosilo bo poskrbljeno.

Cena 1-tedenskega tečaja za enega otroka je 90 evrov

TERMINI

1. termin od 2.7 do 6.7.2018	prijave do (29.6.2018)
2. termin od 9.7 do 14.7.2018	prijave do (6.7.2018)
3. termin od 16.7 do 20.7.2018	prijave do (13.7.2018)

PLAVALNI KLUB RIBNICA
Mail : plavalniklub.ribnica@gmail.com Tel.: 040 550 845

PRIBA OKNA, d. o. o.,
proizvodnja PVC in ALU
stavbnega pohištva

Kompolje 68
1312 Videm Dobropolje

info@priba-okna.si
www.priba-okna.si

**Razstavni salon
in proizvodnja:**

Javorškova 3
1315 Velike Lašče

PARTNER, VREDEN ZAUPANJA.

Kontaktne podatke:

T: 01 510 55 30

F: 01 510 55 31

M: 041 402 780/041 449 334

V NAŠI PONUDBI SO:

- PVC okna in vrata
- ALU okna in vrata
- senčila (roletе, zunanje žaluzije, roloji, screeni, pliseji, notranje žaluzije)
- komarniki
- tende
- sekcijska garažna vrata
- rolo garažna vrata
- okenska polkna
- notranje in zunanje police
- notranja vrata
- adaptacija hiš, stanovanj, kopalnic, poslovnih prostorov ...

ROLETE

**PVC OKNA IN
VRATA**

**ALU OKNA IN
VRATA**

ŽALUZIJE

Občina Velike Lašče
vabi na

TRŠKI DAN
ob občinskem prazniku
Občine Velike Lašče,

ki bo v soboto, 9. junija 2018,
od 9. do 12. ure

na trgu
pred Levstikovim domom.

Na tržnici se bodo predstavljali domači
in gostujoči ponudniki.

Bogat kulturni program, nastop otroške
folklorne skupine iz Moravč,
igre in dejavnosti na trgu.

Program bo povezoval **Jože Starič**.

Lepo vabljeni!

Občina Velike Lašče
ob zaključku praznovanja občinskega praznika
vabi na

NEDELJSKO POPOLDNE
NA TRUBARJEVI DOMAČIJI,

ki bo v nedeljo, 10. junija 2018,
od 12. do 15. ure.

Ob 12.00

Orffova skupina
OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče,
skupina Ribic Vrtca Sončni žarek.

Od 12.15 do 14.15

različne ustvarjalne delavnice
pod vodstvom mentoric iz Vrtca Sončni žarek.

Ob 14.15

gledališka predstava
Od kod si, kruhek?
v izvedbi KUD Unikat.

Prireditelj bo povezovala **Mojca Šilc**.

Če bo deževalo, bodo delavnice potekale v galeriji,
gledališka predstava pa v Trubarjevi spominski sobi.

Lepo vabljeni!

Občina Velike Lašče, OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče,
Vrtec Sončni žarek in KUD Primož Trubar Velike Lašče

Koledar prireditev

(od 30. maja 2018 do 4. julija 2018)

SREDA, 30. MAJ, OB 19.00

Trubarjeva domačija, Rašica

KITARSKI VEČER PAVLE LUŠIN

Občina Velike Lašče – Trubarjeva domačija

SOBOTA, 2. JUNIJ, OB 8.00

Krvava Peč–Mokriško hribovje–Krvava Peč

POHOD PO MOKRŠKEM HRIBOVJU S

POUDARKOM NA GEOLOŠKI IN RIMSKI

ZGODOVINI

Društvo CAI

SOBOTA, 2. JUNIJ, OB 9.00

Velike Lašče–Grmada–Velike Lašče

1.GORSKI KOLESARSKI MARATON

Kolesarsko društvo Velike Lašče

SOBOTA, 2. JUNIJ, OB 18.00

Trubarjeva domačija, Rašica

PESEM.SI 2018

Zavod za razvijanje ustvarjalnosti

SOBOTA, 2. JUNIJ, OB 20.00

Pri gasilskem domu v Velikih Laščah

KONJEREJSKI VIKEND – VESELICA S COUNTRY

SKUPINO POINTLESS REBELS

Konjerejsko društvo

NEDELJA, 3. JUNIJ, OB 14.00

Velike Lašče

KONJEREJSKI DAN

Konjerejsko društvo

NEDELJA, 3. JUNIJ, OB 9.00

Turjak

LOKOSTRELSKA TEKMA ZA

SLOVENSKI POKAL 3D

Lokostrelski klub Turjak

NEDELJA, 3. JUNIJ, OB 9.00

Trubarjeva domačija, Rašica

SVETOVNI DAN OKOLJA – interpretativni sprehod

Zavod Parnas

TOREK, 5. JUNIJ, OB 9.00

Mišja dolina (Natura 2000)

SVETOVNI DAN OKOLJA – sprehod in likovna delavnica

Zavod Parnas in POŠ Rob

SOBOTA, 9. JUNIJ, OB 9.00

Trg v Velikih Laščah

TRŠKI DAN

Občina Velike Lašče

SOBOTA, 16. JUNIJ, od 18.00 dalje

Trubarjeva domačija, Rašica

POLETNA MUZEJSKA NOČ

Občina Velike Lašče – Trubarjeva domačija

NEDELJA, 17. JUNIJ, OB 17.00

Knej–Karlova

KRONOMETER in KOLESARJENJE PO MIŠJI DOLINI

TVD Partizan Velike Lašče

PETEK, 22. JUNIJ, OB 19.30

Dom krajanov Turjak

TRADICIONALNI »TURJAŠKI HARMONIKAR«

KUD Marij Kogoj

SOBOTA, 23. JUNIJ, OB 20.00

Gradež

VEČER NA VASI

DOD Gradež

SOBOTA, 23. JUNIJ, OB 21.00

Rob

KRESNI VEČER NA VASI

KUD Rob

NEJDELJA, 24. JUNIJ, 2018

Odhod iz Vel. Lašč ob 8.00

TEKMOVANJE V ROČNI KOŠNJI

Strojni krožek Urban

NEDELJA, 24. JUNIJ, 2018, ob 8.00

Start izpred brunarice ŠD Turjak

TRADICIONALNI POHOD PO TURJAŠKI

TURISTIČNI POTI

TD Turjak

SOBOTA, 30. JUNIJ, OB 20.00

Pred Gasilskim domom v Velikih Laščah

GASILSKA VESELICA – PGD VELIKE LAŠČE

PGD Velike Lašče

Organizatorji si pridržujejo pravico do morebitnih sprememb.